

ሰለ : ኢትዮጵያ : ተወላጅነት : ምህላው : (ምንበር/መካን/መደበኛ : መኖሪያ) ጸና :

የተለይ : ግላዊው : ሕግ !

ከሮቤርት : አለን : ሴድላር !

በቀዳማዊ : ገይለ-ሥላሴ : ዩኒቨርሲቲ : ሕግ : ክፍል =

መግቢያ ።

ጸሐፊው : በዚህ : አንቀጽ : የኢትዮጵያዊውን : የተወላጅነትና : የምህላው : (ዶ.ሚ ሳይል) ሕግ : ጸና : የግል : አቋም : ጉዳይን : ለመቀረጥ : (ለመወሰን) : የሚያገለግለውን : ሕግ : ለመመራመር : ተስፋ : ያደርጋል = ምንጊዜም : ቢኾን : የውጭ : አገሩ : ሰው : በኢትዮጵያ : ደገና-ገብ : (-መጥ) : ነው = ብዙ : የውጭ : አገር : ሰዎች : ብዙ : ጊዜ : ለረዥም : ዘመናት : ከዚህ : ይኖራሉ ! ይሠራሉ : ግን : የኢትዮጵያ : ዜጎች : (ተወላጅ) : አይኾኑም = እነሆ : እንግዲህ : ቀጥሎ : ከፍ : ያለ : የውጭ : አገር : ሕዝብ : ያለባት : ኢትዮጵያ : በተወላጅነት : ሕግ : ጣጣዎች : ማለት : ምህላውን : ከዚህ : ያደረገው : ማን : ነው : በሚያሰኙ : ችግሮች : ጸና : የትኛውስ : ሕግ : ነው : የግል : ነጠላ : ሰዎችን : አቋምንና : ግንኙነቶችን : የሚዳኝ : በሚያሰኙ : ምርምሮች : ተወጥራ : ተይዛለች = በዚህ : አንቀጽ : ያለትን : የኢትዮጵያ : ተወላጅነትን : የሚመለከቱ : የሕግ : ውሳኔዎችን : ለማቅረብ : በኢትዮጵያውያንና : በውጭ : አገር : ሰዎች : መካከል : ሊኖሩ : የሚችሉ : ሕጋዊ : ልዩነቶችን : ለመፈተሽ : ከፍትሐ : ብሔር : ሕገ : በደንበኛ : ሰዎች : ምህላው : ላይ : የተዘረጉ : ውሳኔዎችን : ለማብላላት : ጸና : ሰለ : ዳኚው : (ገዢው) : የተለይ : ግላዊ : ሕግ : ጣጣዎች : ለማውጣትና : ለማውረድ : ዐቅዳለኹ =

ተወላጅነት ።

ኢትዮጵያዊ : ተወላጅነትን : ስለማግኘትና : ስለማጣት :

በተሻሻለው : ሕገ-መንግሥት : አንቀጽ : ፴፱ : “የኢትዮጵያ : ተወላጅነትንና : የኢትዮጵያ : ዜግነትን : ለማግኘትና : ለማጣት : የሚያስችሉ : ኹንታዎችን : ሕገ : ይቀምራል (ይወስናል) !” ሲል : ይናገራል = በዚህ : ጉዳይ : ላይ : እስካኹን : ድረስ : ባለ : ውጤት : የኾነው : ያለው : ሕግ : የ፲፱፻፴ : ዓ . ም . የኢትዮጵያ : ተወላጅነት : ሕግ :² ነው = የ፲፱፻፷ : ዓ . ም . የፍትሐ : ብሔር : ሕገ : ምንም : እንኳ : ሰለ : ምንበር :

፲፱፻፴፩ : ዓ . ም . ሕገ-መንግሥት : አንቀጽ : ፲፭ ይኸው : ሕጋዊ : ውሳኔ : ዐርፎበት : ይገኛል = የጽላይ : (ሐምሌ) ፳፭ : ቀን : ፲፱፻፴፩ : ዓ . ም . ሕግ = በዚህ : አንቀጽ : ውስጥ : የምንገለገልበት : በሌላ : አኳኑን : ካልተመለከተ : በቀር : ግራንሪያዊውን : (አውሮጳዊውን) የዘመን : አቋጣጠር : ነው =

በሚመለከተው ፡ ረገድ ፡ ውሳኔዎችን ፡ የያዘ ፡ ቢኾንም ፡ ተወላጅነትን ፡ ስለማግኘት ፡ ወይም ፡ ስለማጣት ፡ ነክ ፡ ስለኾነው ፡ ጉዳይ ፡ ምንም ፡ ዐይነት ፡ የያዘው ፡ ውሳኔዎች ፡ እንደሌሉ ፡ ልብ ፡ ማድረግ ፡ ያስፈልጋል ።

ተወላጅነትንና ፡ ዜግነትን ፡ ለመለየት ፡ ኹለት ፡ መሠረታዊ ፡ አቀራረቦች ፡ አሉ ፤ እነዚህም ፡ የዩስ ፡ ሳንጉይኒስ ፡ (በደም ፡ ዜግነት) እና ፡ የዩስ ፡ ሶሊ ፡ (በውልደት ፡ ዜግነት) ናቸው ። በዩስ ፡ ሳንጉይኒስ ፡ (በደም ፡ ዜግነት) ልም ፡ ወይም ፡ መሠረተ-ሐሳብ ፡ መሠረት ፡ አንድ ፡ ሕፃን ፡ የትም ፡ ስፍራ ፡ ቢኾን ፡ ይወለድ ፡ የወላጆቹን ፡ ዜግነት ፡ (የወላጆቹ ፡ ተወላጅነት ፡ ሲለያይ ፡ ይበልጥ ፡ የተለመደው ፡ ያባትን ፡ ዜግነት ፡ ነው) ይቀበላል ። ለምሳሌ ፡ ያኸል ፡ ጀርመን ፡ ወላጅነትን ፡ እንደ ፡ ቄራጭ-ፈላጭ ፡ (ደም ዳሚ) ምክንያት ፡ አድርጎ ፡ ይቀበለዋል ፤ በጀርመን ፡ ይኹን ፡ ወይም ፡ በባዕድ ፡ አገር ፡ ከጀርመን ፡ ወላጆች ፡ የተወለዱ ፡ ልጆች ፡ ጀርመኖች ፡ ሲኾኑ ፡ በጀርመን ፡ አገር ፡ የተወለዱ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ልጆች ፡ ግን ፡ የጀርመን ፡ ዜግነት ፡ ሳይኾን ፡ የወላጆቻቸውን ፡ ዜግነት ፡ ይይዛሉ ።³

በዩስ ፡ ሶሊ ፡ (በውልደት ፡ ዜግነት) ዐይነተኛ ፡ ሐሳብ ፡ ወይም ፡ ልም ፡ መሠረት ፡ ወላጆቹ ፡ የዚያው ፡ አገር ፡ ዜጎች ፡ ይኹኑ ፡ ወይም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ባንሩ ፡ ውስጥ ፡ የተወለዱት ፡ ልጆች ፡ የዚያው ፡ አገር ፡ ዜጎች ፡ ይኾናሉ ፤ ይህን ፡ ሥርዐት ፡ ሲያገላብጡት ፡ ወይም ፡ ሲያዘዋውሩት ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ከተቀመጡ ፡ ያንድ ፡ አገር ፡ ዜጎች ፡ የተወለዱ ፡ ልጆች ፡ የዚያች ፡ አገር ፡ ዜጎች ፡ አይደሉም ።⁴ ማለት ፡ ነው ። አርጂንቲና ፡ በተለይ ፡ ወሳኝና ፡ አውራ ፡ ምክንያቱ ፡⁵ የተወለዱበት ፡ ግዛት ፡ ከሚኾንበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የተመደበች ፡ ነች ።

ብዙዎቹ ፡ አገሮች ፡ ከነዚህ ፡ አብዛኛውን ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ኹለተኛው ፡ ጉልቶና ፡

3 ከነዚህ ፡ ኹለት ፡ ቃል ፡ አገባቦች ፡ በኢንተርናሽናል ፡ ያንጋር ፡ አገባብ ፡ ፍች ፡ “ተወላጅነትን” በበለጥ ፡ ሲጠቀሙበት ፡ “ዜግነት” የራስ ፡ (የግል) ወይም ፡ የቀበሌ ፡ ስፍራ ፡ ቃል ፡ እስካከ ፡ ነው ። የቅኝ ፡ ግዛቶች ፡ ባሏቸው ፡ አገሮች ፡ ውስጥ ፡ በዜጎችና ፡ በተወላጆች ፡ መካከል ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ልዩነት ፡ ይደረጋል ። ለምሳሌ ፡ በተባበረው ፡ (የአሜሪካ) መንግሥታት ፡ ለሰኝታ ፡ (ግዛት) ውስጥ ፡ የተወለደው ፡ ሰው ፡ ዜጋ ፡ ከመባሉ ፡ ይልቅ ፡ ተወላጅ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ። የተባበሩት ፡ (አ) መንግሥታት ፡ ሕግ ፡ ርእስ ፡ ፳ ፡ መደብ ፡ (ክፍል) ፩፻፲፱፻፳፰ ፡ ለኢንተርናሽናል ፡ ሕግ ፡ አገልግሎት ፡ በዜጎችና ፡ በተወላጆች ፡ መካከል ፡ ልዩነት ፡ እያወጣም ፡ በጠቅላላው ፡ የሲሊቢንግን ፡ ኖሺናሲቲ ፡ ኢን ፡ ኮምፖራቲቭ ፡ ሎው ፡ (ዜግነት ፡ በተመጣጣኝ ፡ ሕግ) ፩፻፲፱፻፳፰ ፡ (፲፱፻፺፮) ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የዘውድ ፡ ወይም ፡ የዙፋን ፡ መንግሥት ፡ አዳም ፡ ባለው ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የሚገኙ ፡ ተወላጆች ፡ አንዳንድ ፡ ተገዥ ፡ ይሰኛሉ ። በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ እንደ ተገለገልንባቸው ፡ ግን ፡ “ተወላጅነት” እና ፡ “ዜግነት” አንድ ፡ ዐይነት ፡ ፍች ፡ አላቸው ።

4 ራይስ ፡ እና ፡ ሀገር ፡ ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ የጁላይ ፡ ፳፮ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፲፫ ፡ ዓ . ም ፡ ንኡስ ፡ አንቀጽ ፡ ፪ ። (በምዕራብ ፡ ጀርመን) በራዴራል ፡ ራፑብሊኩ ፡ ሕገ-መንግሥት ፡ አንቀጽ ፡ ፩፻፲፮ ፡ መሠረት ፡ የጀርመን ፡ ተወላጅነት ፡ ያላቸው ፡ ወይም ፡ ከነገደ ፡ ጀርመን ፡ ተወለደው ፡ እስከ ፡ ዲሴምበር ፡ (ታኅሣሥ) ፳፩ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፴፮ ፡ ዓ . ም . መቀበልን ፡ የተዋጁ ፡ ሰዎች ፡ ኹሉ ፡ ጀርመኖች ፡ ናቸው ። በናዚ ፡ መንግሥት ፡ ዝግጅት ፡ ትእዛዞች ፡ የጀርመን ፡ ተወላጅነታቸውን ፡ ያጡ ፡ ሰዎች ፡ ሲጠይቁ ፡ ተወላጅነታቸው ፡ እንደገና ፡ ይሰጣቸዋል ። ሌላ ፡ ውሳኔዎች ፡ ከሌሉ ፡ ዘንድ ፡ የ፲፱፻፲፫ ፡ ዓ . ም . ሕግ ፡ የተወላጅነት ፡ መሠረታዊው ፡ ሕግ ፡ ነው ። በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ያንድ ፡ ጀርመኖች ፡ ከግእሰራ-ጋብቻ ፡ ውጭ ፡ የተወለዱ ፡ ልጅ ፡ ጀርመኖች ፡ እንደኾኑ ፡ ኹሉ ፡ ያንድ ፡ ጀርመኖች ፡ አባት ፡ ሕጋዊ ፡ ልጅም ፡ ጀርመኖች ፡ ነው ። በአፔንሐይም ፡ ኢንቴርናሽናል ፡ ሎው ፡ (የኢንቴርናሽናል ፡ ሕግ ፡ ፳ኛ ፡ እትም ፡ ላው-ቴርጋፐት) ፡ ኮሎም ፡ ፩ ፡ ገጽ ፡ ፮፻፶፩ ፡ ያለውን ፡ ምርምር ፡ ይመለከታል ።

5 ከዚያው ፡ ከአፔንሐይም ፡ መጽሐፍ ፡ ይህ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ የኢፕሎማቲክ ፡ ወኪሎች ፡ ልጆችን ፡ ከተ፣ የሚውምር ፡ አይደለም ።

6 ከዚያው ፡ ከአፔንሐይም ፡ መጽሐፍ ።

ደምቆ፡ የሚታይባቸው፡ እድርገው፡⁷ በተወላጅነት፡ ሕጋቸው፡ የኹለቱንም፡ ልሞች፡ ጠባዮች፡ ያወቁዋቸውና፡ የተቀበሏቸው፡ ናቸው ። የተባበረው፡ የአሜሪካ፡ መንግሥታት፡ ከኹሉ፡ አስቀድሞ፡ የዩስ፡ ሶሊ፡ አገር፡ ነው ። የሕገ-መንግሥቱ፡ ዐሥራራተኛው፡ ማሻሻያ፡ “በተባበረው፡ የአሜሪካ፡ መንግሥታት፡ ውስጥ፡ የተወለዱ፡ ወይም፡ ዜግነትን፡ የተቀቡ፡ (የዜግ)፡ እና፡ የዳኝነት፡ ሥልጣንም፡ ተገኝ፡ የኹኑ፡ ኹሉ፡ የተባበረው፡ የአሜሪካ፡ መንግሥታት፡ ዜጎች፡ ናቸው።” ሲል፡ ያትታል ። ይህ፡ ውሳኔ፡ አኹን፡ ገና፡ ዐርነት፡ (ነጻ) የወጡት፡ ኔግሮዎችና፡ ልጆቻቸው፡ ኹሉ፡ የሚሪካ፡ ዜጎች፡ እንደሚኾኑ፡ አረጋግጧል ። ደግሞም፡ ባሥራዘጠኝኛው፡ መቶ፡ ክፍለ-ዘመን፡ መጨረሻ፡ ግድም፡ በነበረው፡ ወደ፡ ተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ አገር፡ ውስጥ፡ የሕዝብ፡ መግባት፡ (አሚግራሽን) ከፍ፡ ባለው፡ ማዕበል፡ ጊዜ፡ ከዐዲሱገብ፡ ወይም፡ ደረስ፡ ወላጆች፡ የተወለዱ፡ ሕጻኖችን፡ ኹሉ፡ የአሜሪካ፡ ዜጎች፡ ስለአደረጋቸው፡⁸ ይህ፡ ውሳኔ፡ ከፍ፡ ያለ፡ የዋጋ፡ ግምቱን፡ አረጋግጧል ። ባንዳንድ፡ አኳኋኖች፡ በውጭ፡ አገር፡ የተወለዱ፡ ልጆች፡ የተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ዜጎች፡ ተብለው፡ ይገመታሉ ።⁹ ሕጎች፡ ውጭ፡ አገር፡ ቢወለድም፡ ቅሉ፡ ጥንዱ፡ ወላጆቹ፡ የአሜሪካን፡ ዜጋዎች፡ ሲኾኑ፡ ልጁ፡ ከመወለዱ፡ ቀደም፡ ብሎ፡ ከወላጆቹ፡ አንዱ፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ወይም፡ ባለኝታዎቿ፡ (በግዛቶቿ) ምቅማጥ፡ (ኑዋሪነት) የነበረው፡ እስከኾነ፡ ድረስ፡ ልጁ፡ በውልዱ፡¹⁰ የአሜሪካን፡ ዜጋ፡ ተብሎ፡ ይቈጠራል ። ከወላጆቹ፡ አንዱ፡ ብቻ፡ ዜጋ፡ የኾነ፡ እንደኾነ፡ (አንግዲያስ) ያው፡ ወላጅ፡ ልጁ፡ ከመወለዱ፡ ቀደም፡ ብሎ፡¹¹ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ወይም፡ በይዘቶቿ፡ (ባለኝታዎቿ) ውስጥ፡ ለአንድ፡ ዓመት፡ ጊዜ፡ ሳያቋርጥ፡ ተቀማጭ፡ ኹኖ፡ መገኘት፡ ይገባዋል ። እንደኛው፡ ወላጅ፡ የአሜሪካን፡ ዜጋ፡ ሳለ፡ ልጁ፡ ከመወለዱ፡ ቀደም፡ ብሎ፡ ላንድ፡ ዓመት፡ ጊዜ፡ ሳያቋርጥ፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ያልተቀመጠ፡ ግን፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ወይም፡ በይዘቶቿ፡ ውስጥ፡ ተገኝቶ፡ እንደነበረ ወይም፡ በወታደራዊ፡ አገልግሎቶች፡ ሲዳመሩ፡ ፲፡ ዓመታት፡ ለሚኾኑ፡ ጊዜዎች፡ ከነዚህም፡ ውስጥ፡ ቢያንስ፡ ዐምስት፡ ዓመታቱን፡ በዕድሜው፡ ፲፬፡ ዓመት፡ ከኾነ፡ በኋላ፡ ያገለገላቸው፡ ከኾነ፡ ካገር፡ ውጭ፡ የተወለደው፡ ልጅ፡ ዜጋ፡ ነው፡ ተብሎ፡ ይገመታል ። ነገር፡ ግን፡ እንደዚህ፡ ያለው፡ ልጅ፡ በዕድሜው፡ ፳፻፡ ዓመት፡ ከመምላቱና፡ ከ፲፬፡ ዓመቱ፡ በኋላ፡ ቢያንስ፡ ፮፡ ዓመታት፡ ሳያቋርጥ፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ መቄየት፡ ወይም፡ ማሳለፍ፡ አለበት ። እነዚህ፡ ውሳኔዎች፡ በጣም፡ ወሳኞች፡

7 ባ፲፱፻፵፭፡ ዓ. ም. ጥናት፡ መሠረት፡ የቆመውን፡ ወደ፡ ተወላጅነት፡ ልዩ፡ ልዩ፡ አቀራረቦች፡ እዘራዘር፡ ቢሾጥ፡ ኢንተርናሽናል ሎው፡ (የኢንተርናሽናል ሕግ) ፪፻፲፭ (፪ኛ፡ እትም፡ ፲፱፻፷፪) ይመለከታል ። የመገኘት መሪያው፡ ዐይተነኛ፡ ጥናት፡ በ፳፱፡ አሜሪካን፡ ጆርናል፡ እብ፡ ኢንተርናሽናል ሎው፡ (የአሜሪካ፡ ኢንተርናሽናልዊ ሕግ፡ መጽሔት) ፪፻፵፰፡ ፪፻፶፮፡ (፲፱፻፵፰) ውስጥ፡ ይገኛል ። ምንም፡ እንኳ፡ አንዳንድ፡ ለውጦች፡ ያለጥርጥር፡ ቢደረግባቸው፡ ቅሉ፡ ስለልዩ፡ ልዩ፡ አቀራረቦች፡ አመዳደባቸው፡ ጥናቱ፡ ጠቅላላ፡ ሕሳብን፡ ይሰጣል ።

8 ምንም፡ እንኳ፡ ወላጆቹ፡ የቅባት፡ ዜግነትን፡ ለማግኘት፡ የበቁ፡ ባይኖሩም፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ እና፡ በምንግ፡ ዜም፡ እርከ፡ ፩፻፷፱፡ ዩ. ኤስ. ፪፻፵፱ (፲፭፻፷፰)፡ በነበረው፡ ነገር፡ ጠቅላይ፡ ፍርድ-ቤቱ፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ከቻይና፡ ወላጆች፡ የተወለደው፡ ልጅ፡ የተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ዜጋ፡ ነው፡ ሲል፡ በየነ፡ በዩስ፡ ሶሊ፡ አቀራረብ፡ መሠረት፡ ልጁ፡ የተወለደበት፡ አገር፡ የዳኝነት፡ ሥልጣን፡ ተገኝ፡ እስከኾኑ፡ ድረስ፡ ማለት፡ የዲፕሎማቲክ፡ ሹማዎች፡ እስካልኾኑ፡ የወላጆቹ፡ አቋም፡ ወይም፡ ኹነታ፡ ለጉዳዩ፡ አያበረልግም፡ (ትርፍ፡ ጉዳይ፡ ነው) ።

9 ይህ፡ በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ሕገ፡ ርእስ፡ ፮፡ መደብ፡ ፩፻፳፱፻፩፡ ቍልጭ፡ ብሎ፡ የወጣ፡ ነው ።

10 ነፊዘዴንት፡ ለመኾን፡ የሚበቁት፡ በውልደታቸው፡ የአሜሪካን፡ ዜጎች፡ የኹኑት፡ ብቻ፡ ናቸው ።

11 የተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ ሕግ፡ (ኮድ)፡ ርእስ፡ ፮፡ መደብ፡ ፩፻፳፱፻፩ (፩) ይመለከታል ።

(ጨባጮች) መኾናቸው ፣ ግልጽ ፣ (ጉልህ) ሲኾን ፣ በተባበረው ፣ (አ.) መንግሥታት ፣ ለዜግነት ፣ ተቀዳሚ ፣ መሠረት ፣ ከዚያው ፣ መወለዱ ፣ ነው ።

ፈረንሳይ ፣ በመዠመሪያ ፣ የዩስ ፣ ሳንጉይኒስ ፣ ልምን ፣ በጣም ፣ አጥብቃ ፣ ተስትላ ፣ ነበረ ። በፈረንሳይ ፣ ፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ሕጉ ፣ አንቀጽ ፣ ፯ ፣ መሠረት ፣ “በባዕድ ፣ አገር ፣ ከአንድ ፣ ፈረንሳይ ፣ የተወለደው ፣ ግናቸውም ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳይ ፣ ነበረ ።” ምንም ፣ እንኳ ፣ በሕጉ ፣ (ኮዱ) አንቀጽ ፣ ፱ ፣ ውሳኔዎች ፣ መሠረት ፣ ከአንድ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰው ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ የተወለደ ፣ ሕፃን ፣ ነፍስ ፣ ሲያውቅ ፣ ወይም ፣ አከልኑትን ፣ (ዐቅሙ-አዳም) ሲያደርስ ፣ የፈረንሳይ ፣ ዜግነት ፣ ይገባኛል ፣ ብሎ ፣ ለመጠየቅ ፣ ይችላል ፣ ቢባልም ፣ ቅሱ ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ ውስጥ ፣ ከግናቸውም ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰው ፣ የተወለደው ፣ ግናቸውም ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳይ ፣ አይኾንም ፣ ነበረ ። ልዩ ፣ ልዩ ፣ የተወላጅ ነት ፣ ሕጎች ፣ በተሠሩ ፣ ቀጥር ፣ የፈረንሳይ ፣ አቀራረብ ፣ ለብዙ ፣ ዘመን ፣ ላይና ፣ ታች ፣ ይወጣና ፣ ይወርድ ፣ ነበረ ፣ እንጂ ፣ የፈረንሳይ ፣ ዜጎችን ፣ ቀጥር ፣ ለማዳበር ፣ ሲል ፣ የ፲፱፻፵፭ ፣ ዓ. ም. የፈረንሳይ ፣ ተወላጅነት ፣ ሕግ ፣ ኹለቱንም ፣ ልምች ፣ ደገና ፣ አድርጎ ፣ እስፋፍቶና ፣ ዘርግቶ ፣ እስቲበቃው ፣ ካገልግሎት ፣ አውሏቸዋል ። መንግሥት ፣ የተቻለውን ፣ ያከበረ ፣ የዜጎቹን ፣ ቀጥር ፣ ለማሳደግ ፣ የሚያደርገውን ፣ ድካምና ፣ ጥረት ፣ ቀልጭ አድርገው ፣ ስለሚያሳዩ ፣ ውሳኔዎቹ ፣ እስተውሎን ፣ የሚጠይቁ ፣ ናቸው ።

በአናቅጽ ፣ ፲፯ ፣ እና ፣ ፲፰ ፣ የትም ፣ ከቶ ፣ ቢወለድ ፣ ከፈረንሳይ ፣ አባት ፣ የተወለደው ፣ ደንበኛ ፣ ሕጋዊ ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳይ ፣ እንደኾነ ፣ ያባቀ ፣ ተወላጅነት ፣ ያልታወቀው ፣ ከማንኛውም ፣ ፈረንሳዊት ፣ የተወለደ ፣ ደንበኛ ፣ ሕጋዊ ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳይ ፣ ነው ። እንደ ተባበረው ፣ (አ.) መንግሥታት ፣ ልምድ ፣ ሳይኾን ፣ በወላጆች ፣ ላይ ፣ የተሟነው ፣ የመቀመጥ ፣ (መኖር) ግዴታዎች ፣ የሉባቸውም ፣ በፍርድ ፣ ባንድ ፣ ፈረንሳይ ፣ ወላጅ ፣ ላይ ፣ ልጅነቱን ፣ ¹² አንዱ ፣ ልጅ ፣ ሲያረጋግጥ ፣ (ሲረታ) ፣ ያረጋገጠው ፣ ባባትም ፣ ላይ ፣ ኾነ ፣ በናት ፣ ላይ ፣ ያ ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ነው ። እንዲሁም ፣ ደግሞ ፣ አንዱ ፣ ወላጅ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ኹናና ፣ የመዠመሪያው ፣ ክስ ፣ የቀረበበት ፣ ወላጅ ፣ ተወላጅነት ፣ ያልታወቀ ፣ እንደ ኾነ ፣ በፈረንሳዊው ፣ ወላጅ ፣ ላይ ፣ ባቀረበው ፣ ክስ ፣ በሚገባ ፣ ልጅነቱን ፣ ከረታ ፣ ልጁ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ይኾናል ፣ ግለት ፣ ነው ። በአንቀጽ ፣ ፲፱ ፣ ለመገልበጥ ፣ (ለመሻር) ቢፈቀድም ፣ ያንዲት ፣ ፈረንሳዊት ፣ እናትና ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ አባት ፣ ደንበኛ ፣ ሕጋዊ ፣ (ከማእሰራጋብቻ ፣ የተወለደ) ልጅ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ሲኾን ፣ የባሕርይ ፣ (ዲቃላ) ልጅነቱን ፣ ከኹለት ፣ ወላጆቹ ፣ አንዱ ፣ ፈረንሳዊ ፣ መኾን ፣ የታወቀለት ፣ ወይም ፣ ልጅነቱን ፣ በፍርድ ፣ የረታው ፣ ፈረንሳዊ ፣ ነው ። የተወለዱበት ፣ አገር ፣ ለጉዳዩ ፣ አስፈላጊ ፣ ስላልኾነ ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ የሰፈሩት ፣ ውሳኔዎች ፣ በግዴታ ፣ በዩስ ፣ ሳንጉይኒስ ፣ ላይ ፣ የተመሠረቱ ፣ ናቸው ።

ደግሞም ፣ የፈረንሳዊው ፣ ሕግ ፣ የዩስ ፣ ሰሊ ፣ ¹³ ብዙ ፣ ጠባዮችን ፣ የያዘ ፣ ነው ። ምንም ፣ እንኳ ፣ በግድ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ዜጋ ፣ ባይኾን ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ ከተወለደ ፣ አባት ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ የተወለደው ፣ ልጅ ፣ ፈረንሳዊ ፣ ነው ። ልጅነቱን ፣ በመዠመሪያ ፣ ካረጋገጠበት ፣ ወላጅ ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ ውስጥ ፣ የተወለደ ፣ በኾነ ፣ ጊዜም ፣ እንደዚሁ ፣ ነው ። በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ ከተወለደችው ፣ እናት ፣ በፈረንሳይ ፣ አገር ፣ የተወለደው ፣ ደንበኛ ፣ ሕጋዊ ፣ ልጅ ፣ (አኹንም ፣ የመግልበጥ ፣ መብቱ ፣ እንደተጠበቀለት ፣ ነው) ፣ ፈረን

¹² ልጅነት ፣ ዘርጋ ፣ ባለው ፣ በሰራው ፣ እስተውሎ ፣ ያንድ ፣ ልጅ ፣ ወላጅ ፣ መኾን ፣ የሚረጋገጥበት ፣ መንገድ ፣ ነው ። በጠቅላላው ፣ የአትቶቶያን ፣ ፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ ምዕራፍ ፣ ፭ ፣ ይመለከታል ። ደግሞም ፣ የዚህ ፣ የነገር ፣ አስካክ ፣ ልጅነቱ ፣ በፍርዳዊ ፣ ግረጋግጫ ፣ ይጸናለት ፣ ዘንድ ፣ ልጁ ፣ የሚያቀርበውን ፣ ክስ ፣ ሲመራ መር ፣ ወይም ፣ ሊነካ ፣ ይችላል ።

¹³ በተለይም ፣ የ፲፱፻፵፭ ፣ ዓ. ም. የፈረንሳዊ ፣ ተወላጅነት ፣ ሕግ ፣ አናቅጽ ፣ ፳፫ ፣ ፳፮ ፣ ፵፪ ፣ እና ፣ ፶፪ ፣ ይመለከታል ።

ሳዊ ፡ ሲኾን ፡ ልጅነቱን ፡ ለኾለተኛ ፡ ጊዜ ፡ ካረጋገጠበት ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ከተወለደ ፡ ወላጅ ፡ የተወለደው ፡ ልጅም ፡ ቅሉ ፡ እንደዚያው ፡ ነው ። በአንቀጽ ፡ ፳፩ ፡ መሠረት ፡ ተወላጅነታቸው ፡ ካልታወቀ ፡ ወላጆች ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ የተወለደ ፡ ልጅ ፡ ተወላጅ ፡ ዝምድናው ፡ ካልተገኘ ፡ ያባቱን ፡ ዜግነት ፡ ካልተቀበለ ፡ በቀር ፡ ፈረንሳዊ ፡ ነው ።

ኾለቱም ፡ ፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ካልተወለዱ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ወላጆች ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ሲወለዱ ፡ አኪልነቱን ፡ በሚያደርስበት ፡ ጊዜ ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ የሚቀመጥ ፡ እና ፡ በዕድሜው ፡ ከ፲፯ ፡ ዓመቱ ፡¹⁴ ዝምድና ፡ ከዚያው ፡ ሲኖር ፡ የነበረ ፡ ከኾነ ፡ ልጅ ፡ ፈረንሳዊ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ይታሰባል ። ባንዳንድ ፡ አካላዎች ፡ የተነሣ ፡ የፈረንሳይ ፡ ተወላጅነቱን ፡ ከመቀበል ፡ ለመተው ፡ ይችላል ፡ ይኾናል ፡ ባንዳንድ ፡ አካላዎች ፡ የተነሣም ፡ ግመልከቻ ፡ ጥያቄውን ፡ መንግሥቱ ፡ ሊቃወም ፡ ይችላል ፡ ይኾናል ። በዲሴምበር ፡ (ታኅሣሥ) ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፷፩ ፡ ዓ. ም. በወጣው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ወታደራዊ ፡ አገልግሎት ፡ ለዐምስቲ ፡ ዓመታት ፡ መቀመጥ ፡ (መኖር) ሊተካ ፡ ይችላል ። ደግሞም ፡ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ልጅ ፡ ዐቅም-አዳም ፡ ከመድረሱ ፡ በፊት ፡ ለዐምስት ፡ ዓመታት ፡ ተቀምጦ ፡ እንደኾነ ፡ የፈረንሳይ ፡ ተወላጅነት ፡ ይገባኛል ፡ ብሎ ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። ዕድሜው ፡ ከ፲፰ ፡ ዓመት ፡ በታች ፡ የኾነ ፡ እንደኾነ ፡ የይገባኛል ፡ ጥያቄው ፡ በጠባቂው ፡ (አሳዳጊው) ሊቀርብ ፡ ይችላል ። በዚያው ፡ ባይወለዱም ፡ ቅሉ ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ያደጉ ፡ ልጆችን ፡ የሚመለከቱ ፡ ልዩ ፡ ውሳኔዎች ፡ እሱ ፡ እነሱም ፡ ካንዳንድ ፡ አካላዎች ፡ የተነሣ ፡ የፈረንሳይ ፡ ተወላጅነትን ፡¹⁵ ለማግኘት ፡ ይችላሉ ። ፈረንሳይ ፡ የዩስ ፡ ሳንጉይኒስ ፡ መሠረታዊ ፡ ልምን ፡ ይዛ ፡ ሳለች ፡ የፈረንሳይ ፡ ዜጎችን ፡ ቍጥር ፡ ለማሳደግ ፡ ስትል ፡ ብዙ ፡ የዩስ ፡ ሶሊ ፡ ጠባዮችን ፡ መቀበሏ ፡ ጉልህ ፡ ነው ።

አንዳንድ ፡ አገሮች ፡ በዩስ ፡ ሶሊ ፡ ሌሎችም ፡ በዩስ ፡ ሳንጉይኒስ ፡ ብዙዎቹም ፡ ከኾለቱም ፡ በተዋሐደ ፡ ልም ፡ ስለሚገለገሉ ፡ አንዳንድ ፡ ነጠላ ፡ ሰዎች ፡ ጥንድ ፡ ተወላጅነትን ፡ እንደያዙ ፡ መወለዳቸው ፡ እንግዳ ፡ አይኾንም ፡ (አይደለም) ። ለምሳሌ ፡ ያኾል ፡ የጀርመን ፡ ዜግነታቸውን ፡ ካላወረዱ ፡ ከጀርመን-መጣች ፡ (-ገቢች ፡ ወይም ፡ ኢሚግራንትስ) ፡ በተባበረው ፡ (አ.) መንግሥታት ፡ የተወለደ ፡ ልጅ ፡ በተባበረው ፡ (አ.) መንግሥታት ፡ አሚሪካዊ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ይገመታል ፤ በጀርመን ፡ (መንግሥት) ደግሞ ፡ ጀርመናዊ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ይታሰባል ። ደግሞም ፡ አንዲት ፡ ሴት ፡ በማግባቷ ፡ በሱ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የባሏን ፡ ተወላጅነት ፡ የተቀበለች ፡ እንደኾነና ፡ በሷ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የራሷን ፡ ተወላጅነት ፡ ያላጣች ፡ እንደኾነ ፡ የጥንድ ፡ ተወላጅነት ፡ ጉዳይ ፡ ሊነሣሣ ፡ ይችላል ። በአንዳንድ ፡ አገሮች ፡ አንዱ ፡ ተወላጅ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ተወላጅነት ፡ ሲቀበል ፡ ተወላጅነቱን ፡ (የፈተኛውን) እንዲያጣ ፡ ያደርጋሉ ፤ ሌሎችም ፡ የመዝሙርያውን ተወላጅነታቸውን ፡ ሳያጡ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ተወላጅነትን ፡ እንዲይዙ ፡ ለተወላጆቻቸው ፡ ይፈቅዳሉ ። በዚህ ፡ በኾለተኛው ፡ ጉዳይ ፡ ጥንድ ፡ ተወላጅነትም ፡ ሊመጣ ፡ ይችላል ። ወርክ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ግጭቶች ፡ ይነሣሣሉ ፤ ለምሳሌ ፡ ያኾል ፡ በኾለተኛው ፡ ዓለም ፡ ጦርነት ፡ ዘመን ፡ ከባዕድ ፡ ወላጆች ፡ በተባበረው ፡ (አ.) መንግሥታት ፡ የተወለዱት ፡ ልጆች ፡ የወላጆቻቸውን ፡ የትውልድ ፡ አገር ፡ ይጎበኙ ፡ በነበሩበት ፡ ጊዜ ፡ በወላ

¹⁴ የዩስ ፡ ሶሊ ፡ ልምን ፡ አጥባቀው ፡ ቢከተሉ ፡ ነር ፡ የትም ፡ ቢቀመጥ ፡ (ቢኖር) ልጅ ፡ ፈረንሳዊ ፡ ይኾን ፡ ነበረ ።
¹⁵ የዲሴምበር ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፷፩ ፡ ዓ. ም. ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፶፭ ።

ጆቻቸው፡ ዜግነት፡ የተነሣ፡¹⁶ ዜጎች፡ ናቸው፡ በመባል፡ በነዚያው፡ አገሮች፡ ብዙ፡ ጊዜ፡ ወደ፡ ወታደራዊ፡ አገልግሎት፡ ተመልሰው፡ ነበረ ። ባንዳንድ፡ አገሮች፡ ለጥንድ፡ ዜግነት፡¹⁷ ችግር፡ መውጫ፡ መፍትሔ፡ ለማግኘት፡ ጥረቶች፡ ተደርገዋል ።

ሌላ፡ ሊነሣ፡ የሚችል፡ ኹነታ፡ አገር-አልባነት፡ ነው ። ይኸውም፡ የሚመጣው፡ እንዴት፡ ሰው፡ በሌላው፡ አገር፡ ተወላጅነት፡ ሳያገኝ፡ ያንደኛውን፡ አገር፡ ተወላጅነትን፡ ባጣ፡ ጊዜ፡ ነው ። ለምሳሌ፡ ያክል፡ ባንዳንድ፡ አገሮች፡ ሕጎች፡ አንዲት፡ ሴት፡ የውጭ አገር፡ ሰውን፡ በማግባቷ፡ ተወላጅነቷን፡ ታጣለች፤ የባሏ፡ ብሔራዊ፡ ሕግ፡ የሱን፡ ጥወላጅነት፡ ያልሰጣት፡ እንደገናም፡ አገር-አልባ፡ ትኾናለች ። ባንዳንድ፡ አኳኋኖች፡ አንድ፡ ሰው፡ በራሱ፡ ብሔራዊ፡ ሕግ፡¹⁸ ሌላ፡ ተወላጅነት፡ ሳያገኝ፡¹⁹ ተወላጅነቱን፡ ሊገፈፍ፡ (ሊነፈግ) ይችላል ። ዝቅ፡ ብለን፡ እንደምናየው፡ ኢትዮጵያዊው፡ ሕግ፡ ከኹለቱም፡ የጥንድ፡ ዜግነትና፡ አገር-አልባነት፡ (ኹነታ) ለማምሰጥ፡ የተቻለውን፡ ማናቸውንም፡ ጥረት፡ ያደርጋል ።

እንግዲህ፡ በተወላጅነት፡ አንዱን፡ ካንደኛው፡ ጋራ፡ ለማመጣጠን፡ ያሉትን፡ አቀራረቦች፡ ከተመራመርን፡ ዘንድ፡ የ፲፱፻፴፬፡ ዓ. ም. የኢትዮጵያ፡ ተወላጅነት፡ ሕግን፡ እስቲ፡ እንመልከተው ። ኢትዮጵያ፡ የዩስ፡ ሳንጉይኒስ፡ ልምን፡ አጠንክራ፡ የምትከተል፡ አገር፡ ነች ። በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ ወይም፡ በውጭ፡ አገር፡ ከኢትዮጵያዊ፡ አባት፡ ወይም፡ ከኢትዮጵያዊት፡ እናት፡ የተወለደ፡ ማናቸውም፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዥ፡

16 ጠያቂ፡ (ይገባኛል፡ ባዩ) የዚያው፡ የይገባኛል፡ ባዩ፡ መንግሥትና፡ ጥያቄው፡ የተረበበት፡ መንግሥት፡ (የኹለቱም) ዜጋ፡ በጎነ፡ ጊዜ፡ ደግሞ፡ በመንግሥት፡ ላይ፡ በሚቀርብ፡ ጥያቄ፡ ግጭት፡ ሊነሣ፡ ይችላል ። የዚያው-ባካኔቪር፡ ነገር፡ የፔሩቪያ፡ መንግሥት-ራሱ-ላንድ፡ ነገር፡ ሴት፡ መድብያወጣውን፡ ቼኮች፡ ካለማ ከበሩ፡ የተነሣ፡ የተቀሰቀሰውን፡ ጭቅጭቅ፡ በቋሚው፡ (ነባሩ) የዕርቅ፡ ፍርድ፡ ሴት፡ ባ፲፱፻፲፮፡ ዓ. ም. ተወስኖ፡ የይገባኛል፡ ጥያቄውን፡ የኢጣልያና፡ የፔሩቪያ፡ መንግሥታት፡ ለዕርቅ፡ ድርድር፡ ለማቅረብ፡ ተሰማሙ ። የይገባኛል፡ ክርክሩም፡ ወደአንዳንድ፡ ሰዎች፡ እጆች፡ ስለተላለፈ፡ ከነሱም፡ አንዱ፡ ራፋኖል፡ ካኔቪር፡ ነበረ ። ፍርድ፡ ሴቱ፡ የተሰጠው፡ የዳኝነት፡ ሥልጣን፡ ከፔሩቪያ፡ መንግሥት፡ የኢጣልያ፡ ተወላጅነት፡ የሚጠይቁትን፡ ለማየት፡ ብቻ፡ ነበረ፤ ይህም፡ ማለት፡ ካኔቪር፡ የኢጣልያ፡ ተወላጅ፡ የነበረ፡ ባይኾን፡ ኑር፡ እዚህታውን፡ ለመሰማት፡ ፍርድ፡ ሴቱ፡ ምንም፡ ዐይነት፡ የፍርድ፡ ሥልጣን፡ አይኖረውም፡ ነበረ፡ ነው ። ዜግነትን፡ ለመለየት፡ (ለመወሰን) ፔሩ፡ ዩስ፡ ሶሊን፡ ስትከተል፡ ኢጣልያ፡ ዩስ፡ ሳንጉይኒስን፡ ተከትላለች ። ካንድ፡ ኢጣልያዊ፡ አባት፡ በፔሩ፡ ከተወለደ፡ ዘንድ፡ ፔሩና፡ ኢጣልያ፡ ኹለቱም፡ የየራሳቸው፡ ተወላጅ፡ ቁጠራት ። ለከባኝነቱ፡ አቋም፡ ጉዳዮች፡ ሲባል፡ ሰውዬውን፡ ፔሩ፡ እንደተወላጁ፡ እንዲቋጥረውና፡ በዕርቁ፡ ስምምነት፡ ትርጉም፡ መሠረት፡ የኢጣልያ፡ ተወላጅ፡ አልነበረም፡ ሲል፡ ፍርድ፡ ሴቱ፡ ቁረጠ ።

17 እንዲሁም፡ የኢፕሪል፡ (ሚያዝያ) ፲፪፡ ቀን፡ ፲፱፻፴፬፡ ዓ. ም. የሕጉ፡ ቃል-ኪዳን፡ ነው ። ኹለተኛው፡ ባንዳንድ፡ የጥንድ፡ ተወላጅነት፡ ጉዳዮች፡ ስለወታደራዊ፡ ግድታዎች፡ የተደረገው፡ ስምምነት፡ (ፕሮቶኮል) ነው ። በነዚህ፡ ስምምነቶች፡ ኹሉም፡ አገሮች፡ ፈራሚዎች፡ አይደሉም ።

18 በናዚ፡ አገዛዝ፡ ጊዜ፡ በየይግናታቸው፡ ወይም፡ በፖለቲካ፡ ማገበርተኛነታቸው፡ የተነሣ፡ ብዙ፡ ሰዎች፡ የጀርመን፡ ተወላጅነታቸውን፡ ተንፍገው፡ (ተነሥተው) ነበረ ። ይኸውና፡ እነዚህ፡ ሰዎች፡ አገር-አልባዎች ፣ ተደርገው፡ ነበረ ። ደግሞም፡ አንዳንድ፡ ተግባርን፡ (ድርጊያዎችን) ከመፈጸም፡ የተነሣ፡ ዜግነትን፡ የሚያስወርስ፡ መንገድ፡ እንዲኖር፡ አንዳንድ፡ አገሮች፡ ይደነግጋሉ፤ ዜግነቱን፡ ያስወረሰውም፡ ሰው፡ አገር-አልባ፡ ሲኾን፡ ይችላል ። ማለት፡ ነው ።

19 በቢሾፕ፡ ኢንቲርናሽናላዊ፡ ሕግ፡ ፻፲፱፡ (፪ኛ፡ አትም፡ ፲፱፻፷፮፡ ዓ. ም.) ያገር-አልባዎችን፡ መብት፡ ስለመጠበቅ፡ የተደረጉ፡ ሙከራዎች፡ ምርምርንና፡ በዚያው፡ መድሐፍ፡ የተጠቀሰውን፡ ጉዳይ፡ ይመለከታል ።

(ዜጋ : ወይም : ተወላጅ) ነው ።²⁰ አባትየው : የኢትዮጵያ : ተገዥ : የሆነ : እንደሆነ : ልጅ : ወዲያውኑ : ያላንዳች : ጭቅጭቅ : የኢትዮጵያ : ዜግነትን : ያገኛል ፤ እናትየው : ብቻ : ኢትዮጵያዊት : የሆነች : እንደሆነ : ግን : ልጅ : በኢትዮጵያ : በመኖርና : የውጭ : አገር : ተወላጅነትን : አውልቆ : መጣሉን : በማስረዳት : የኢትዮጵያ : ዜጋ : ለመሆን : ፈቅዶ : እንዲመርጥ : ይገባል ። እንደዚህ : ባደረገ : ጊዜ : ልጅ : በውልደቱ ።²¹ የኢትዮጵያ : ዜጋ : እንደሆነ : ይቈጠራል ። ካንዲት : ካላገባች : ኢትዮጵያዊት : ሴት : የተወለደው : ልጅ : ኢትዮጵያዊ : ይኾናል : ማለት : ነው ።

ከውጭ : አገር : ወላጆች : በኢትዮጵያ : ውስጥ : ስለተወለደ : ልጅ : ዜግነትን : በመቀባት : ካልተቀበለ : (ጠይቆ : ካልዜገ : ወይም : ናቼራላይዜሽን) በቀር : የኢትዮጵያ : ዜጋ : ስለሚሆንበት : ወይም : ሊኾን : ስለሚችልበት : መንገድ : ምንም : ውሳኔዎች : ሕጉ : አልያዘም ። በሌላ : አኳኋን : ሲገለጥ : በዚህ : ላይ : የዩኒ : ሶሊ : ፅንሰ-ሐሳብ : የለም : ማለት : ነው ። በጠቅላላው : (በደፈናው) ይህ : ለእስተውሎ : የሚገባ : ማለፊያ : ነገር : ነው ። በዚህ : አገር : ከሚኖሩት : የውጭ : አገር : ሰዎች : የሚበዙት : ከልዩ : ልዩ : ባህልና : ከልዩ : ልዩ : የጎሣ : አጋ : (ወገን) የመጡ : ኤውሮጳውያኖች : ናቸው ። ከእንደዚህ : ያሉ : ወላጆች : የተወለዱ : ልጆች : ወዲያውኑ : (ያለ : ክርክር) እንደተወለዱ : እንደኢትዮጵያ : ዜጎች : እንዲቈጠሩ : አያሻም : ምናልባትም : እነሱ : ራሳቸውም : እንደዚህ : ያለውን : እንደተወለዱ : ወዲያውኑ : መቀላቀል : አይኹ : ይኾናል ። እንደዚህ : ለማድረግ : የሚፈልጉ : በመቀባት : (የራስን : ትቶ : ሌላ : በመቀበል) የኢትዮጵያ : ዜግነትን : ለማግኘት : ይችላሉ ። ይኹን : እንጂ : ደቡባዊ : ሱዳን : ሰሜናዊ : ኬኒያና : ሶማሊያ : ከመሰሉት : ክፍለ-ሀገሮች : ብዙ : ሰዎች : ወደ : ኢትዮጵያ : ገብተዋል ። ከዳር : ደንበር : (ወሰን) ክፍለ-ሀገር : እንደሚኖሩት : ኢትዮጵያውያኖች : ያሉ : የጎሣ : አጋዎች : (ወገኖች) የወረዱ : ስለሆነ : እንደገቡ : በምሉ : (በፍጹም) ተቀላቅለው : ይዋጣሉ ። ብዙ : ጊዜ : እንደዚህ : ያሉት : ሰዎችና : ውልደቻቸው : ከወሰኑ : አጠገብ : ከሚቀመጡት : ኢትዮጵያውያኖች : ሊለዩ : አይቻልም ። ነገር : ግን : በሕግ : ፊት : እነሱም : ኾነ : ወይም : ውልደቻቸው : የኢትዮጵያ : ዜጎች : አይደሉም ። ምናልባት : በነባርነት : (ለምንጊዜውም) በሆነ : አኳኋን ።²² ከዚህ : ለመቅረት : ላቀዱ : (ላሰቡ) በኢትዮጵያ : ለሚኖሩ : ያንዳንድ : ተለይተው : የተመደቡ : የጎሣ : አጋዎች : አባሎች : እንደ : ኢትዮጵያ : ዜጎች : ይቈጠሩ : ዘንድ : እና : በኢትዮጵያ : ውስጥ : የተወለዱ : የነዚህ : ሰዎች : ልጆችም : በመወለድ : የኢትዮጵያ : ዜጎች : ለመሆን : የሚ

20 “ተገዥ” የሚለው : የንግግር : አገባብ : የተደረገው : ኢትዮጵያ : የዘውድ-ኩፋን : አገር : ስለሆነች : ነው ። ለኢንተርናሽናል : ሕግ : ጉዳዮች : ሲኾን : በተወላጅ : በዚህ : ወይም : በተገዥ : መካከል : ምንም : ልዩነት : እንደሌለ : ይገነዘባል ። በኤርትራ : የሚኖሩ : ኢትዮጵያውያኖች : እቋም : የሚጻገው : በዲሴምበር : (ታኅሣሥ) ጳቀን : ፲፱፻፶፯ : ዓ. ም. የወጣው : የተባበሩት : መንግሥታት : ዐዋጅ : ቍ. ፫፻፶ (፱) ነው ። ከውጭ : አገር : ተወላጆች : በቀር : የኤርትራ : ኗሪዎች : ኹሉ : የፈዴራሊት : ተወላጆች : ነበሩ ። እነዚህ : ሰዎች : በቀርው : የገገው : ነገሥቱ : መንግሥት : ግዛት : ኹልጊዜም : ኢትዮጵያውያን : ተብለው : የሚቈጠሩ : ስለነበሩ : ኤሪትራ : ወደ : ንጉሠ : ነገሥቱ : መንግሥት : ግዛት : እንደገና : በገባች : ጊዜ : የተወላጅነት : ሕጉ : ትርጉም : በሚፈታው : አገባብ : ውስጥ : ከኢትዮጵያ : አባት : ወይም : ከኢትዮጵያዊት : እናት : እንደተወለዱ : ሰዎች : ኹነው : አንድ : ላይ : ይቀላቀላሉ (ይዳመራሉ) ። በተቈረጠው : ውሳኔ : መሠረት : ኤሪትራውያኖች : (ማለት : ከዚያ : የተወለዱ : እና : ቢያንስ : አንድ : ያገሩ : ተወላጅ : ወላጅ : ወይም : ወላጅ-አያት : ያላቸው : ሰዎች) ከፈዴራሊት : በኋላ : ባለው : ስድስት : ወር : ውስጥ : የኢትዮጵያ : ተወላጅነትን : ለመያዝ : ሊመርጡ : ይችላሉ ።

21 በፖለቲካዊ : መብቶች : መጠቀም : ረገድ : በመወለድ : ተገዥና : በሌሎች : መካከል : ልዩነቶች : ስላሉ : ይህ : አውራ : ጉዳይ : ነው ። ዝቅ : ብሉ : በማሳሰቢያ : ፴፰ : እና : በዐባሪው : ጽሑፍ : ያለውን : ምርምር : ይመለከታል ።

22 በሌላ : መንገድ : ሊታይ : ምንባርን : ከዚህ : ኢንፍራ : (ዝቅ : ብሉ) ከማስገንዘቢያ : ቍ. ፶፫-፳፭ : ዐጃቢ : ጽሑፍን : ይመለከታል ።

ያበቋቸው ፡ እንዳንድ ፡ ማሻሻያዎች ፡ ሳያስፈልጉ ፡ አይቀሩም ። ምናልባት ፡ ይህን ፡ ከልማድ ፡ ለመውጣት ፡ የሚችል ፡ ልዩነት ፡ በማድረግ ፡ የዩስ ፡ ሳንጉይኒስ ፡ ልም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ደገና ፡ አድርጎ ፡ የበጀት ፡ (የተሰማማ) ይመስላል ።

ኢትዮጵያዊ ፡ ዜጋ ፡ በመኾን ፡ ስለሚመጣው ፡ የጋብቻ ፡ የደንበኛና ፡ ሕጋዊ ፡ የሙኾን ፡ እና ፡ የጉዲፈቻ ፡ ውጤትን ፡ የሚመለከቱ ፡ ውሳኔዎችን ፡ ሕጉ ፡ ይዟል ። ከአንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ሕጋዊ ፡ ማእሰራ-ጋብቻ ፡ የምትገባ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሴት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዜግነትን ፡ ትይዛለች ። የውጭ ፡ አገር ፡ ሰውን ፡ የምታገባ ፡ ኢትዮጵያዊት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነቷን ፡ የምታጣው ፡ የባሏ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ የሱን ፡ ተወላጅነት ፡ ለሲም ፡ ያለበሳት ፡ ወይም ፡ የሸለማት ፡ (የሰጣት) እንደኾነ ፡ ነው ። ማንም ፡ ኢትዮጵያዊት ፡ በተቻለበት ፡ ላይ ፡ በጋብቻዋ ፡ አገር-አልባ ፡ እንዳትኾን ፡ ይህ ፡ ዋስትናን ፡ ይሰጣታል ፡ እንዲሁም ፡ ያገቡ ፡ ሴቶች ፡ ባንዲ ፡ ኹለት ፡ ዜግነት ፡²³ እንዳይኖራቸው ፡ ለማገድ ፡ ይሞክራል ።

በደንብ ፡ ሕጋዊ ፡ በማድረግ ፡ ረገድ ፡ ላይም ፡ ይኸው ፡ መሠረተ-ሐሳብ ፡ የሚፈጸምበት ፡ ነው ። በደንብ ፡ ሕጋዊ ፡ ያለመኾንነት ፡ የሕግ ፡ ፅንሰ-ሐሳብ ፡ (አስተያየት) ስለሌለ ፡ በደንብ ፡ ሕጋዊ ፡ መኾን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አለመኖሩን ፡ ይገነዘቧል ። አንድ ፡ ልጅ ፡ ተወላጅነቱን ፡ በፍርድ ፡ ሊያረጋግጥባቸው ፡ የቻለባቸው ፡ ወላጆች ፡ ልጅ ፡ ነው ፤ ልጅነቱን ፡ አንዲ ፡ ካረጋገጠ ፡ ዘንዳም ፡ ወላጅነቱ ፡ የተረጋገጠበት ፡ ማግባቱ ፡ ወይም ፡ አለማግባቱ ፡ ለጉዳዩ ፡ አስፈላጊነት ፡ የለውም ። እንግዲህ ፡ በመወሰድ ፡ ከኢትዮጵያዊት ፡ እናት ፡ ወይም ፡ ከኢትዮጵያዊ ፡ አባት ፡ ጋራ ፡ ሊገናኝ ፡ (ሊዛመድ) የቻለ ፡ ልጅ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ካላገባች ፡ ኢትዮጵያዊት ፡ እናት ፡ የተወለደ ፡ ልጅን ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ አባቱ ፡ በራሱ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ያወቀለት ፡ (በደንብ ፡ ሕጋዊ ፡ ያደረገው) እንደኾነ ፡ ችግሮች ፡ ይነሳሉ ። አኹንም ፡ ቢኾን ፡ ከጥንድ ፡ ተወላጅነት ፡ (ዜግነት) ኾነ ፡ ወይም ፡ ካገር-አልባነት ፡ ለማምለጥ ፡ በመድከም ፡ ያባትየው ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ ያባትየውን ፡ ተወላጅነት ፡ ከነመብቶቹና ፡ ንዙ ፡ ጋራ ፡ ለልጁ ፡ ለማላበስ ፡ የሚችል ፡ የኾነ ፡ እንደኾነ ፡ ብቻ ፡ ልጁ ፡ በደንብ ፡ ሕጋዊነትን ፡ በማግኘቱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነቱን ፡ እንዲያጣ ፡ ሕግ ፡ ይፈቅዳል ።

አንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ልጅን ፡ በጉዲፈቻ ፡ (ጡት ፡ በማጥባት) የውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ስለያዘው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነቱን ፡ እንዲያሳጣው ፡ ምክንያት ፡ አይኾንም ። እንደዚሁም ፡ ይህን ፡ በመገልበጥ ፡ (በማዘዋወር) ፡ በጉዲፈቻ ፡ ልጅነት ፡ በአንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ የተያዘው ፡ ልጅ ፡ ከዚህ ፡ (ብቻ) የተነሣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅ ፡ አይኾንም ። ከዚህ ፡ ላይ ፡ ጥንድ ፡ ተወላጅነትና ፡ አገር-አልባነት ፡ ሊኖር ፡ ይችላል ። ለምሳሌ ፡ ያኸል ፡ ኢትዮጵያዊውን ፡ ልጅ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ በጉዲፈቻ ፡ የያዘው ፡ እንደኾነና ፡ በጉዲፈቻው ፡ (ጡት ፡ በጥበብ) ወላጅ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ያባቱን ፡ ተወላጅነት ፡ የወሰደ ፡ እንደኾነ ፡ ልጁ ፡ ባንዲ ፡ ኹለት ፡ (ጥንድ) ዜግነትን ፡ ያገኛል ። እንደተባለው ፡ በዚህ ፡ ዐይነት ፡ መንገድ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ በጉዲፈቻ ፡ የያዘው ፡ ልጅ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የቀድሞው ፡ ተወላጅነቱን ፡ ያጣ ፡ እንደኾነ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዜግነትን ፡ በመቀባት ፡ ካላገኘ ፡ በቀር ፡ አገር-አልባ ፡ ይኾናል ። ይህ ፡ ሊኾን ፡ የቻለበት ፡ ምክንያት ፡ ሕጉ ፡ በተሠራበት ፡ በ፲፱፻፱ ፡ ዓ. ም. ኢትዮጵያውያኖች ፡ በጉዲፈቻ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎችን ፡ የመያዛቸው ፡ ተግባር ፡ ያነሰ ፡ (ያጠጠ) ስለነበረ ፡ ጥረቱ ፡ ኢትዮጵያዊው ሕግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነቱን ፡ እንዳያጣ ፡ ለመከላከል ፡ ኦር ፡ ሊኾን ፡ ይችላል ።

²³ በጋብቻዋ ፡ የተነሣ ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ ዜግነቷን ፡ እንድታጣ ፡ ያላደረጋት ፡ ከኢትዮጵያዊ ፡ ጋራ ፡ የተጋባቸው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሴት ፡ ጥንድ ፡ ዜግነት ፡ ሊኖራት ፡ ይችላል ፡ ይኾናል ። ኹናም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ በኩል ፡ ኹና ፡ ሲመለከቱት ፡ ያገባች ፡ ሴት ፡ ከባሏ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ ዜግነት ፡ እንዲኖራት ፡ የሚፈለግ ፡ ነው ።

አኹን፡ (ግን) በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ የጉዲፈቻ፡ ጉዳይ፡²⁴ በምሉ፡ ከተዘረጋ፡ ዘንዳ፡ በኢትዮጵያውያኖችና፡ በውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ መካከል፡ በጉዲፈቻ፡ የመያያዙ፡ ተግባር፡ እያደገ፡ ሊኼድ፡ ይችላል፡ ይኸውና ምናልባትም፡ የተወላጅነት፡ ሕጉ፡ ውሳኔዎች፡ እንደገና፡ እንዲመረመሩና፡ እንዲገመገሙ፡ ያስፈልግ፡ ይኸውና ። በውጭ፡ አገር፡ ሰው፡ በደንበኛ፡ በሕግ፡ ከታወቀለት፡ ኢትዮጵያዊ፡ ልጅ፡ አቋም፡ የሚለይበትን፡ ለመመራመር፡ ቢያስቸግርም፡ ቅሉ፡ በውጭ፡ አገር፡ ሰው፡ በጉዲፈቻነት፡ የተያዘው፡ ኢትዮጵያዊ፡ ልጅ፡ የኢትዮጵያ፡ ተወላጅነቱን፡ እንዲያጣ፡ የማያስፈልግ፡ ሊኾን፡ ይችላል ። ይኸውን፡ እንጂ፡ በጠራው፡ መንገድ፡ ሲታይ፡ በጉዲፈቻ፡ በኢትዮጵያዊው፡ የተያዘው፡ የውጭ፡ አገር፡ ልጅ፡ በዚህ፡ ጉዳይ፡ የተነሣ፡ አገር-አልባ፡ እንዲደረግ፡ አያስፈልግም ። የቀድሞውን፡ ተወላጅነቱን፡ ያጣ፡ እንደኾነም፡ በጉዲፈቻነቱ፡ የኢትዮጵያ፡ ተወላጅነትን፡ እንዲያገኝ፡ ያስፈልጋል ።

አንድ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰው፡ ለዐምስት፡ ዓመት፡ መቀመጫውን፡ በኢትዮጵያ፡ ካደረገ፡ በኋላ፡ በመቀበት፡ ዜግነትን፡ ለመቀበል፡ ይችላል ። “በብሔራዊው፡ ሕግ፡ ደንቦች፡ መሠረት፡ የምሉ፡ ዕድሜ፡ ሰው፡” በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ እንቀጽ፡ ፩፻፺፰፡ ዐ/ሥራ፡ ሰምንት፡ ዓመቱን፡ የመላ፡ ሰው፡ እንዲኾን፡ ይገባዋል ። “ለራሱ፡ ነጭ፡ የሚበቃን፡ ለማፍራትና፡ ራሱንና፡ ቤተሰቡን፡ የሚችል፡” እንዲኾን፡ ይገባዋል ። “ያማርኛ፡ ቋንቋ፡ በፍጹም፡ የሚያውቅ፡ ያለችግር፡ በቀላሉ፡ የሚናገርና፡ የሚጥፍ፡”²⁵ እንዲኾን፡ ይገባዋል ። ለመደምደሚያም፡ “ከዚያ፡ በፊት፡ በወንጀለኛነት፡ ወይም፡ ሲወርድ፡ ሲዋረድ፡ የመጣን፡ የልማዱን፡ ሕግ፡ በመጣሱ፡ ማናቸውም፡ ቅጣት፡ ያልተፈረደበት፡ (ያላገኘው)” ሰው፡ እንዲኾን፡ ይገባዋል ። ይህ፡ የመጨረሻው፡ ጥቃቅንን፡ ኾነ፡ ከባድ፡ ወንጀሎችን፡ የሚያጠቃልል፡ የወንጀለኛ፡ ሕጉን፡ ያዘጋጀው፡ ውሳኔ፡ ከወንጀለኛ፡ መቅጫ፡ ሕጉ፡ ጋራ፡ በማነጣጠር፡ (በማመሰከር) የሚታይ፡ ወይም፡ የሚነበብ፡ ነው ። ጥቃቅን፡ ወንጀሎችን፡ በመፈጸም፡ የተፈረደበት፡ ሰው፡ የቅባት፡ ዜግነትን፡ (ተወላጅነትን) ይነፈጋል፡ ብሎ፡ ማመኑ፡ ያዳግታል ። ምናልባት፡ “ወንጀል፡ ወይም፡ ሲወርድ፡ ሲዋረድ፡ የመጣ፡ የልማድ፡ ሕግን፡ መጣስ” የቃል፡ አሰካክ፡ “ማሉም፡ ኢን፡ ሴ፡” (በራሱ፡ መጥፎ፡ የኾነ) ማለት፡ በወግና፡ ልማድ፡ እንደ፡ ወንጀሎች፡ ተቁጥረው፡ በኢትዮጵያ፡ የሚያስቀጡ፡ ድርጊያዎች፡ ወይም፡ በኹሉም፡ ዘንድ፡ ጥፋት፡ ናቸው፡ ተብለው፡ የታወቁ፡ ተብሎ፡ እንዲተረጎሙ፡ ያሻል ። ይህን፡ ጉዳይ፡ የቅባት፡ ተወላጅነት፡ ማመልከቻዎችን፡ (ጥያቄዎችን) ለመቀረጥ፡ ዐላፊ፡ የኾነው፡ ኮሚሽን፡ የሚከልከው፡ ወይም፡ የሚወስነው፡ ነው ።

የተወላጅነቱ፡ ሕግ፡ ያገር፡ ግዛት፡ ማድረስትና፡ የውጭ፡ ጉዳይ፡ ማድረስትና፡ ምናልባት፡ በንጉሠ-ነገሥቱ፡ የሚሾም፡ ወይም፡ የሚወክል፡ አንድ፡ ሌላን፡ “የንጉሠ-ነገሥቱ፡ መንግሥት፡ ግዛት፡ መኩንን” የሚከት፡ ልዩ፡ የመንግሥት፡ ኮሚሽን፡ እንዲኖር፡ ያዘዛል ። ኮሚሽኑ፡ ማመልከቻዎችን፡ የሚያይና፡ ጠያቂውን፡ ከፊቱ፡ አቅርቦ፡ የሚያዳምጥ፡ ነው ። ውሳኔው፡ መደምደሚያ፡ ነው ። የቅባት፡ ዜግነት፡ የተቀበለውን፡ ሰው፡ ሚስት፡ አይከትም ። ሚስቱ፡ የራሷን፡ ጥያቄ፡ ማቅረብ፡ ይገባታል ። ስለልጆች፡ ሕጉ፡ አንዳችም፡ አይልም፡ ግልጥ፡ የኾነ፡ ውሳኔ፡ ከሌለ፡ ዘንዳም፡ በድሜያቸው፡

24 የኢትዮጵያ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ ምዕራፍ፡ ፲፩ ።
 25 ፈረንሳይ፡ ቀድሞ፡ የፈረንሳይነትን፡ እጽም፡ በጉዲፈቻ፡ ልጅ፡ ትነፍግ፡ ነበረ ። አኹን፡ ግን፡ እንደዚህ፡ ያለው፡ ልጅ፡ በፈረንሳይ፡ አገር፡ የተቀመጠ፡ እንደኾነ፡ የፈረንሳይ፡ ተወላጅነትን፡ ይገባኛል፡ ብሎ፡ ሊጠይቅ፡ ይችላል ። የዲሴምበር፡ ፳፻፡ ቀን፡ ፲፱፻፳፩፡ ዓ. ም. ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፶፩ ።
 26 ቁየት፡ ብሎ፡ እንደ፡ ኢትዮጵያውያን፡ አቋጣጠር፡ መስከረም፡ ፳፩፡ ቀን፡ ፲፱፻፳፯፡ ዓ. ም. በወጣው፡ የተወላጅነት፡ ሕግ፡ ማሻሻያ፡ ያምስት፡ ዓመት፡ መቀመጥና፡ ያማርኛ፡ ችሎታ፡ ለስፈላጊነት፡ በኮሚሽኑ፡ ሲታለፍ፡ የሚቻል፡ ነው ።

ዐሥራ ፡ ስምንት ፡ ዓመት ፡ ሲመላቸው ፡ የራሳቸውን ፡ ጥያቄ ፡ ያቀርባሉ ፡ ተብሎ ፡ ሊታሉት ፡ ይገባል ።

የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነት ፡ ሊታጣ ፡ የሚችለው ፡ የሌላ ፡ ተወላጅነት ፡ በማግኘት ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስንዳት ፡ ሴት ፡ ጉዳይ ፡ ሲኾን ፡ የባልየው ፡ ብሔራዊ ፡ ሕግ ፡ ተወላጅነቱን ፡ ሊያላብሳት ፡ ወይም ፡ ሊሰጣት ፡ ²⁷ ከቻለ ፡ (ይህ ፡ ሓሳብ) ከውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ጋራ ፡ በመጋባት ፡ (ዜግነት) ማጣትን ፡ ያጠቃልላል ። አንድ ፡ ሰው ፡ በገዛ ፡ ፈቃዱ ፡ የሌላ ፡ አገር ፡ ተወላጅነትን ፡ ሲያገኝ ፡ ወይም ፡ ሲቀበል ፡ ያዲሱ ፡ ተወላጅነቱ ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ ባንዴ ፡ ኹለት ፡ ዜግነትን ፡ ቢፈቅድለትም ፡ ²⁸ ቅሱ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ዜግነቱን ፡ ያጣል ። አንዳንድ ፡ ተግባሮችን ፡ በመፈጸም ፡ ወይም ፡ ሕገ-ወጥ ፡ በኾነ ፡ ምግባር-አመራር ፡ (ከንግድ) ላይ ፡ በመውደቅ ፡ ዜግነትን ፡ ወይም ፡ ተወላጅነት ፡ ስለማጣት ፡ ሕገ ፡ የያዛቸው ፡ ምንም ፡ ውሳኔዎች ፡ የሉም ። ያንዳንድ ፡ ሌሎች ፡ አገሮች ፡ ሕጎች ፡ (ግና) እንደዚህ ፡ ያሉ ፡ ውሳኔዎችን ፡ ያቅፋሉ ። በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ምሳሌ ፡ ይኾን ፡ ዘንድ ፡ የፈረንሳይ ፡ መንግሥቱ ፡ እንዲወጣ ፡ ሲያዘው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ (መንግሥት) የጦር ፡ ገደሎች ፡ የሚያገለግል ፡ ዜጋ ፡ ፈረንሳዊ ፡ ተወላጅነቱን ፡ ያጣል ። ለመፈጸሙ ፡ ካልተሳነው ፡ (ካልቻለ) በቀር ፡ ²⁹ ማስጠንቀቂያው ፡ ከደረሰው ፡ በኋላ ፡ ባሉት ፡ ስድስት ፡ ወራት ፡ ውስጥ ፡ መውጣት ፡ (መተው) ይገባዋል ። ደግሞም ፡ ፈረንሳይ ፡ በትውልዳቸው ፡ ሳይኾን ፡ የፈረንሳይ ፡ ዜግነትን ፡ ያገኙ ፡ ሰዎች ፡ አንዳንድ ፡ ተግባሮችን ፡ በመፈጸማቸው ፡ ምክንያት ፡ ዜግነታቸውን ፡ የሚያጡበትን ፡ ምክንያት ፡ ³⁰ ይናገራል ። እነዚህ ፡ ተግባሮችም ፡ በፈረንሳይ ፡ ውስጣዊ ፡ ወይም ፡ አፍአዊ ፡ (የውጭ) ጸጥታ ፡ ወንጀል ፡ ሠርቶ ፡ መፈረድን ፡ በፈረንሳይው ፡ ወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ³¹ ከፊጂ-ፊጂጃፊ ፡ ድረስ ፡ ባለው ፡ እናቅጽ ፡ የሚያስቀጡ ፡ ወንጀሎች ፡ በመፈጸም ፡ የተፈረደበትን ፡ (ከጦር ፡ ገደሎች) በመከዳት ፡ የተፈረደበትን ፡ ለፈረንሳይ ፡ ጥቅሞች ፡ ተቃራኒ ፡ ኹኖ ፡ በባዕድ ፡ መንግሥት ፡ አገር ፡ (ሰም) ኹኖ ፡ መሥራትን ፡ ወይም ፡ ከፈረንሳይ ፡ ጠባይ ፡ ጋራ ፡ የማይሰማ ፡ ወይም ፡ የማይዋደድ ፡ ተግባር ፡ መፈጸምን ፡ ወይም ፡ የዐምስት ፡ ዓመታት ፡ እስራትን ፡ የሚያስከትል ፡ ማናቸውንም ፡ ወንጀል ፡ ፈጽሞ ፡ መፈረድን ፡ ኹሉ ፡ ያጣቃልላል ። እነዚህ ፡ ድርጊያዎች ፡ ፈረንሳዊ ፡ ተወላጅነት ፡ ካገኙበት ፡ ቀን ፡ ³² አንሥቶ ፡ ባሉት ፡ ዐሥር ፡ ዓመታት ፡ ውስጥ ፡ የተፈጸሙ ፡ ሊኾን ፡ ይገባል ። ደግሞም ፡ ዜግነትን ፡ የማጣቱ ፡ ተግባር ፡ መዠራረቻውን ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ተወላጆች ፡ ከኹኖ ፡ ይህንኑ ፡ ተወላጅነታቸውን ፡ ጠብቀው ፡ ከቁዩ ፡ ³³ የሰውየውን ፡ ሚስትና ፡ ልጆች ፡ ይከታል ።

27 በአሜሪካዊው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ አንዳት ፡ ሴት ፡ በማግባቷ ፡ ምክንያት ፡ ተወላጅነቷን ፡ ሊታጣም ። በፈረንሳይ ፡ ሕግ ፡ አንድ ፡ ፈረንሳዊት ፡ ካልቆታቸው ፡ በቀር ፡ (በወንድየው ፡ ሕግ ፡ የባሏን ፡ ዜግነት ፡ ለማግኘት ፡ ካልቻለች ፡ ልትኾነውም ፡ አትችል) ፡ በጋብቻ ፡ የፈረንሳይ ፡ ተወላጅነቷን ፡ ይላ ፡ ትቀራላች ። የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፻፩ ።

28 አሜሪካዊው ፡ ሕግም ፡ የሚያመራው ፡ ወደዚያው ፡ ዐይነት ፡ ውጤት ፡ ነው ። የተባበረው ፡ (አ) መንግሥታት ፡ ሕግ ፡ ርዕስ ፡ ፍ ፡ መደብ ፡ ፩፻፲፱፻፳፭ (ሀ) ፡ (፩) ። ይኾን ፡ እንጂ ፡ በፈረንሳይ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ወታደራዊ ፡ አገልግሎትን ፡ ለመፈጸም ፡ ከሚገቡበት ፡ ጊዜ ፡ አንሥቶ ፡ ዐሥራ ፡ ዐምስት ፡ ዓመታት ፡ እስከሚያልፍ ፡ ድረስ ፡ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ የፈረንሳይ ፡ ዜግነቱን ፡ አያጣም ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ላይ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዜግነቱን ፡ ሊተው ፡ ይችላል ። ይህን ፡ ካደረገ ፡ ፈረንሳዊ ፡ ተወላጅነቱን ፡ አያጣም ። የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፳፯ ፡ ፳፰ ።

29 የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፻፮ ።

30 የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፻፩ ።

31 እነዚህ ፡ መደቦች (ከፍሎች) ፡ ሕገ-መንግሥታዊውን ፡ ቻርተር ፡ ስለሚቃወሙ ፡ ወንጀሎች ፡ የሌሎችን ፡ ብሔራዊ ፡ መብቶች ፡ ስለመንካትና ፡ በነጻነት ፡ ላይ ፡ ስለመንግት ፡ የሚኾኑ ፡ ናቸው ።

32 የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፻፱ ።

33 የ፲፱፻፵፭ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፳፻ ።

በተባበረው፡ (እ.) መንግሥታት፡ ተግባሮችን፡ በመፈጸም፡ ዜግነት፡ ስለማጣቱ፡ ለውጭ፡ አገር፡ መንግሥት፡ ለመገዛት፡ ቃለ-መሐላ፡ መግባትን፡ ያለተባበረው፡ (እ.) መንግሥታት፡ መንግሥት፡ ፈቃድ፡ በውጭ፡ አገር፡ መንግሥት፡ የጦር፡ ኅይሎች፡ ማገልገልን፡ የተገኙት፡ ቃለ-መሐላ፡ መግባት፡ የሚያስፈልግበት፡ የውጭ፡ አገር፡ መንግሥት፡ ሥራ፡ መቀበልን፡ በውጭ፡ አገር፡ ለመምረጥ፡ ድምፅ፡ መስጠትን፡ በጦርነት፡ ጊዜ፡ (ከወታደራዊ፡ አገልግሎት) መክዳትን፡ ያገር፡ ክህደት፡ መፈጸምንና፡ ከወታደራዊ፡ አገልግሎት፡ ለማምለጥ፡ በማቀድ፡³⁴ ከተባበረው፡ (እ.) መንግሥታት፡ ተነሥቶ፡ መኼድን፡ (መልቀቅን) የሚጨምሩ፡ የሰፋና፡ የተዘረጉ፡ ውሳኔዎች፡ አሉ። በውጭ፡ አገር፡ የመምረጥ፡ ድምፅን፡ በመስጠት፡ ዜግነት፡ ስለማሳጣቱ፡ ጉዳይ፡ ኮንግራሱ፡ (ምክር፡ ቤቶቹ) ያለውን፡ ሥልጣንን፡ የተባበረው፡ (እ.) መንግሥታት፡ ጠቅላይ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ሲደግፈው፡ አንድን፡ ሰው፡ ስለከዳ፡ ዜግነቱን፡ መክላቱ፡³⁵ (ዕርግጥ፡ ነው፡ በመክዳቱ፡ ሊቀጣ፡ ይቻላል) ወይም፡ ከወታደራዊ፡ አገልግሎት፡ ለማምለጥ፡ ዐስቦና፡ ዐቅዶ፡³⁷ የተባበረው፡ መንግሥታትን፡ ለቅቆ፡ በመኼዱ፡ (አኹንም፡ እንደዚህ፡ ያለው፡ ሰውንም፡ ቢኾን፡ ዜግነትን፡ በማሳጣት፡ ሳይኾን፡ ሊቀጣ፡ ይቻላል) ግን፡ ኢሕገ-መንግሥታዊ፡ ወይም፡ ሕገ-መንግሥታዊ-ያይደለ፡ ተግባር፡ ነው፡ ሲል፡ በይደል፡ ስለዚህ፡ (በመቀባት፡ ዜግነትን፡ የተቀበሉ) ዜጋዎች፡ ዜግነት፡ ማጣት፡ የሚኾኑ፡ አንዳንድ፡ ውሳኔዎች፡ በመወለድ፡ በዜጉ፡ ላይ፡ የማይፈጸሙ፡³⁶ ስለኾነ፡ ኢሕገ-መንግሥታዊ፡ ናቸው፡ ተብሎ፡ ተነግሯል።

ዜግነትን፡ ስለማጣት፡ በሌሎች፡ አገሮች፡ ሕጎች፡ ላሉት፡ ውሳኔዎች፡ እነዚህ፡ የሚገልጹና፡ የሚያብራሩ፡ ናቸው። ከዚህ፡ በፊት፡ ተስተካክሎ፡ እንደተነገረው፡ በኢትዮጵያዊው፡ ሕግ፡ እንደዚህ፡ ያሉ፡ አንዳችም፡ ውሳኔዎች፡ ከቶ፡ የሉም። ምናልባት፡ እንደዚህ፡ ያሉት፡ ውሳኔዎች፡ ከኢትዮጵያዊው፡ የተወላጅነት፡ ዕንብ-ሐሳብና፡ ያደረገውንም፡ ቢያደርግ፡ የማናቸውንም፡ ኢትዮጵያዊ፡ አገር-አልባነት፡ ካለመፈለጉ፡ ጋራ፡ የማይዋደዱ፡ (የማይሰማሙ) በመኾናቸው፡ ይኾናል። እንግዲህ፡ ሕጉ፡ አኹን፡ እንዳሰው፡ ኢትዮጵያዊ፡ ተወላጅነት፡ ሊታጣ፡ የሚችለው፡ በገዛ፡ ፈቃድ፡ ያንዱን፡ ሌላ፡ አገር፡ ተወላጅነት፡ በመቀበል፡ ወይም፡ በጋብቻ፡ የሌላ፡ አንዱን፡ አገር፡ ተወላጅነት፡ በማግኘት፡ ወይም፡ ደንበኛ፡ ሕጋዊነትን፡ በማፍራት፡ ብቻ፡ ነው።

የተወላጅነቱ፡ ሕግ፡ ዜግነቱን፡ ላጣ፡ ኢትዮጵያ፡ መልሶ፡ የማግኘቱን፡ ተግባር፡ በጣም፡ ቀላል፡ ያደርግለታል። ያንዱን፡ ሌላ፡ አገር፡ በመቀበል፡ ዜግነቱን፡ ያጣ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ሊያደርገው፡ የሚያስፈልግ፡ ኢትዮጵያ፡ ተመልሶ፡ ለንጉሠ-ነገሥቱ፡ መንግሥት፡ (አገር፡ ግዛት፡ ሚኒስቴር፡ ሳይኾን፡ አይቀርም) እንደገና፡ እንዲቀበሉት፡ ጥያቄውን፡ ማቅረብ፡ ብቻ፡ ነው። ጥያቄውንም፡ የሚያስነፍግ፡ ምንም፡ ዐይነት፡ አስተያየት፡ ሊኖር፡ አይችልም። እንደዚሁ፡ ደግሞ፡ ከውጭ፡ አገር፡ ሰው፡ ጋራ፡ በመጋባቷ፡ ዜግነቷን፡ ያጣች፡ ሴት፡ ጋብቻው፡ በፍቺ፡ በመለያየት፡ ወይም፡ በሞት፡ ሲፈርስ፡

34 የተባበረው (እ.) መንግሥታት፡ ሕግ (ኮድ)፡ ርእስ፡ ፮፡ መደብ፡ ፩፡ ፪፡ ፳፻፲፱።
 35 በፔሬዝና፡ በብራውኔል፡ መካከል፡ የጸገ፡ ዩ. ኤስ. ፵፱፡ (፲፱፻፶፮)።
 36 በትርጉም፡ በዳላስ፡ መካከል፡ የጸገ፡ ዩ. ኤስ. ፳፻፲፱፡ (፲፱፻፶፮)።
 37 በኬኔዲ፡ እና፡ በሚንዶዛ-ማርቴኒን፡ መካከል፡ የጸገ፡ ዩ. ኤስ. ፳፻፵፱፡ (፲፱፻፷፮)።
 38 በሽናይዴር፡ እና፡ በራስክ፡ መካከል፡ ፳፱፡ የጠቅላይ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ፈጥረት (አስተዋዊ) ፳፻፲፱፡ ፳፻፶፮፡ (፲፱፻፷፱)፡ በተወለደበት፡ አገሩ፡ ለሦስት፡ ዓመት፡ በመቀመጥ፡ በመቀባት፡ የዜገውን፡ ዜጋዜግነት፡ እንዲያጣ፡ ሕገ-መንግሥቱ፡ በሚፈቅደው፡ መንገድ፡ ኮንግራስ፡ ሲያዝ፡ አይችልም፡ ሲባል፡ ተብሎ፡ በውልደታቸው፡ ዜጎች፡ የኾኑትን፡ ይህ፡ ጭበጣ፡ (ውሱንነት) የማይነካቸው፡ ስለ፡ ኾነ፡ የፍትሕን፡ ተገቢ፡ አፈጻጸም፡ የሚያቃውስ፡ የማይገባና፡ ትክክለኛ፡ ያልኾነ፡ በማበላለጥ፡ መላየት፡ ነው፡ ሲል፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ አጥብቆ፡ አብራራ።

ምንባሯን፡ በኢትዮጵያ፡ ያደረገችና፡ እንደገና፡ እንዲቀበሏት፡ የጠየቀች፡ እንደሆነ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ዜግነቷን፡ እንደገና፡ ልታገኝ፡ ትችላለች = ቀደም፡ ብሎ፡ እንደተገለጠው፡ በሕጋዊ፡ ጋብቻ፡ ከእንዲት፡ ኢትዮጵያዊት፡ ተወልዶ፡ የባዕድ፡ አባቱን፡ ዜግነት፡ የያዘ፡ ልጅ፡ በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ በመኖርና፡ ያባቱን፡ ተወላጅነት፡ እውልቆ፡ በመጣል፡ ኢትዮጵያዊ፡ ዜግነትን፡ እንደገና፡ ሊያገኝ፡ ይችላል = ደንበኛ፡ ሕጋዊ፡ በመሆን፡ ያባቱን፡ ተወላጅነት፡ ባገኘ፡ ልጅ፡ ላይ፡ ይህ፡ ሐሳብ፡ አይፈጸምበትም = ኢትዮጵያዊ፡ ተወላጅነት፡ እንደገና፡ በሚገኝበት፡ ላይ፡ እንደዚህ፡ ከመገመት፡ ይልቅ፡ ሰውየውን፡ በትውልዱ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ተገዥ፡ ነው፡ ማለት፡ ይቀላል =

ለማጠቃለሉ፡ ዜግነትን፡ ለመከለል፡ (ለመወሰን) ኢትዮጵያ፡ የዩስ፡ ሳንታይኒስ፡ ልምን፡ ትከተላለች = ምናልባት፡ አባቶቻቸው፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ቢሆኑም፡ ቅሉ፡ በጉዛቸው፡ ከኢትዮጵያውያኖች፡ የዘር፡ ገንዳ፡ አጋዎች፡ ጋራ፡ አንድ፡ ዐይነት፡ ከሆኑት፡ የተወለዱ፡ ልጆች፡ በቀር፡ ይህ፡ አቀራረብ፡ በፍጹም፡ አጥጋቢ፡ ነው = የተወላጅነቱ፡ ሕግ፡ ጥንድ፡ ተወላጅነትን፡ ወይም፡ አገር-አልባነትን፡ ለመከላት፡ ይሞክራል = ስለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ በመቀባት፡ መዜግ፡ የሚሆኑ፡ ውሳኔዎች፡ አሉ = ኢትዮጵያዊ፡ ዜግነት፡ ሊታጣ፡ የሚችለው፡ ያንዱን፡ ሌላ፡ አገር፡ ዜግነት፡ በመቀበል፡ ወይም፡ በጋብቻ፡ ወይም፡ ደንበኛ፡ ሕጋዊ፡ በመሆን፡ ብቻ፡ ነው፡ ከታጣ፡ በኋላ፡ ግን፡ ኢትዮጵያዊ፡ ዜግነትን፡ መልሶ፡ ማግኘቱ፡ አስቸጋሪ፡ አይደለም = በደፈናው፡ የ፲፱፻፴፬፡ ዓ. ም. የተወላጅነቱ፡ ሕግ፡ ለኢትዮጵያ፡ የዛሬ፡ ችግርቷ፡ ደገና፡ የሚበጅ፡ ይመስላል =

በትውልድና፡ በዜጉ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ዜጎች፡ መካከል፡ ያሉ፡ ልዩነቶች፡

በትውልድና፡ በዜጉ፡ ዜጎች፡ መካከል፡ ሊኖሩ፡ የሚችሉ፡ ልዩነቶች፡ የሚገኙት፡ በፖሊቲካዊ፡ መብቶች፡ ግንባር፡ በኩል፡ ብቻ፡ ነው = የተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፴፰፡ በብሔራዊ፡ (ሲቪል) መብቶች፡ በመጠቀም፡ ረገድ፡ በኢትዮጵያውያኖች፡ (የኢትዮጵያ፡ ተገዥ) መካከል፡ ምንም፡ ልዩነት፡ አይኑር፡ ይላል። በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ አንቀጽ፡ ፫፻፱፻፱(፪) መሠረት፡ ብሔራዊ፡ መብት፡ ማለት፡ በመፈጸም፡ (በማድረግ) በአገሪቱ፡ መንግሥት፡ ወይም፡ አስተዳደር፡ ማናቸውንም፡ ተካፋይነትን፡ የማያስከትል፡ ነው።³⁹ ሲባል፡ ተወስኖ፡ ተተርጉሟል = ለዚህ፡ ዜጎች፡ የፖሊቲካ፡ መብቶችን፡ በማከናወን፡ (በመፈጸም) ረገድ፡ አንዳንድ፡ ገደባዎች፡ (ወሰኖች) አሉባቸው =

በሕገ-መንግሥቱ፡ አንቀጽ፡ ፶፮፡ መሠረት፡ ለሕግ፡ መምሪያ፡ ምክር፡ ቤት፡ እንደራሴዎች፡ ዕውቅናዎችን፡ ለመምረጥ፡ ድምፅ፡ መስጠት፡ የሚችሉ፡ በትውልድ፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዥ፡ የሆኑ፡ ብቻ፡ ናቸው = እንደዚሁ፡ ደግሞ፡ በአንቀጽ፡ ፶፮፡ መሠረት፡ የሕዝብ፡ እንደራሴዎች፡ በትውልዳቸው፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዥ፡ እንደሆኑ፡ እንደዚሁም፡ በአንቀጽ፡ ፳፻፫፡ መሠረት፡ የሕግ፡ መወሰኛ፡ አማካሪዎች፡ በትውልዳቸው፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዥ፡ መሆን፡ እንደሚገባቸው፡ ይወስናል = ዳኞች፡ በትውልድ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ተገዥ፡ መሆናቸው፡ ቀርቶ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ዜጎች፡⁴⁰ እንዲሆኑ፡ እንኳ፡ የሚያስገድድ፡ አንዳች፡ ግዳጅ፡ የለም = በሕገ-መንግሥቱ፡ አንቀጽ፡ ፳፯፡ መሠረት፡ በተወለደበት፡ ጊዜ፡ ወላጆቹ፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዥ፡ ካልሆኑ፡ በቀር፡ ማናቸውም፡ ሰው፡ ሚኒስትር፡ ለመሆን፡ አይችልም ፤ ካልነበሩ፡ የሱ፡ በትውልድ፡ ኢትዮጵያዊ፡ መሆን፡ ትርፍና፡

³⁹ እንደዚህ፡ ያለውን፡ ተካፋይነት፡ የሚያስከትሉ፡ መብቶች፡ በሚያመች፡ አኳኒን፡ የፖሊቲካ፡ መብቶች፡ ተብለው፡ ሊጠሩ፡ ይቻላል =
⁴⁰ በፍርድ፡ ሥራ፡ በኩል፡ ለመሆን፡ በላሚያበረረጉት፡ ግዳጆች፡ በተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፳፻፩፡ ተለይተው፡ በመመደብ፡ ተገልጠዋል =

ዋጋ ፣ የሌለው ፣ ጉዳይ ፣ ነው ። ይኸውን ፣ እንጂ ፣ ወላጆቹ ፣ በትውልድ ፣ የኢትዮጵያ ፣ ዜጎች ፣ እንዲሁ ፣ የሚያስገድድ ፣ አንድም ፣ ነገር ፣ የለ ፣ በተወለደበት ፣ ጊዜ ፣ የዜጉ ፣ እስከሆነ ፣ ድረስ ፣ ከዜጉ ፣ ወላጆች ፣ አብራክ ፣ የወጣው ፣ ልጅ ፣ ሚኒስትር ፣ ለመሆን ፣ ባለመብት ፣ ነው ። በነዚህ ፣ ጉዳዮች ፣ ካልሆነ ፣ በቀር ፣ በትውልድ ፣ በዜጉ ፣ የኢትዮጵያ ፣ ተገዦች ፣ መካከል ፣ ምንም ፣ ዐይነት ፣ ልዩነት ፣ የለም ።

በኢትዮጵያ ፣ ተገዦችና ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ መካከል ፣ ያሉ ፣ ልዩነቶች

በምንጻግጻጻ፣ አገር ፣ በመብቶች ፣ መጠቀም ፣ ረገድ ፣ ሆነ ፣ በግዴታዎች ፣ መፈጸም ፣ ረገድ ፣ በዜጎችና ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ መካከል ፣ ልዩነቶች ፣ አሉ ። ይህም ፣ በኢትዮጵያ ፣ ያለ ፣ ፅርግጥ ፣ ነገር ፣ ሲሆን ፣ ልዩነቶቹ ፣ ጉልህ ፣ በመሆናቸው ፣ ከባድ ፣ የሆነን ፣ የችሎታ ፣ ዐቅም ፣ ማጠር ፣ ቀንበርችን ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ ላይ ፣⁴¹ ለመጫን ፣ የተሞከረ ፣ አይደለም ። ይህም ፣ መንፈስ ፣ እንደሚከተለው ፣ በፍትህ ፣ ብሔር ፣ ሕጉ ፣ አንቀጽ ፣ ፫፻፹፱ ፣ የተገለጠ ፣ ነው ፡-

(፩) በብሔራዊ ፣ መብቶች ፣ በመጠቀምና ፣ በመብት ፣ መገልገል ፣ የችሎታ ፣ ዐቅም ፣ በሚመለከተው ፣ ረገድ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ ከኢትዮጵያ ፣ ተገዦች ፣ ጋራ ፣ በፍጹም ፣ ተቀላቅለውና ፣ በነሱም ፣ ዐድረው ፣ እንደ ፣ ኢትዮጵያውያኖች ፣ ይቈጠራሉ ።

(፪) በሥራ ፣ ላይ ፣ ሲያውጧቸው ፣ በአገሪቷ ፣ መንግሥት ፣ ወይም ፣ አስተዳደር ፣ ተካፋይነትን ፣ የማያመጡ ፣ (የሚያስከትሉ) መብቶች ፣ ሹሉ ፣ ብሔራዊ ፣ መብቶች ፣ ተብለው ፣ ይታሰባሉ ።

(፫) በዚህ ፣ አንቀጽ ፣ ውስጥ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰው ፣ በኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ እንዲሠራ ፣ ፈቃድ ፣ ስለመስጠት ፣ ተወስነው ፣ ለመውጣት ፣ የሚችሉ ፣ ልዩ ፣ ሆነ ታዎችን ፣ የሚገቡ ፣ አንዳችም ፣ ነገር ፣ የለም ።

ሲሆንም ፣ ቅሉ ፣ አንቀጽ ፣ ፫፻፹፱ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ተገዦችና ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ መካከል ፣ ልዩነት ፣ ከሚያደርጉት ፣ ሌሎች ፣ የሕገ-መንግሥቱና ፣ የሕግ ፣ (ከድ) ውሳኔዎች ፣ ጋራ ፣ በማስተያየት ፣ ሊነበብ ፣ (ሊታይ) የሚገባው ፣ ነው ። አውራ ፣ ሕጉጋዊ ፣ (ዐዋጅ-ወጥ ፣ ሕግ) ወሳኝነቱ ፣ ወይም ፣ ጨባጭነቱ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ በንጉሠ-ነገሥቱ ፣ ትእዛዝ ፣⁴² መሠረት ፣ ካልሆነ ፣ በቀር ፣ የማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ሊኖራቸው ፣ አይችልም ፣ በሚለው ፣ ነው ። ደግሞም ፣ ይህ ፣ ከዐምሳ ፣ ዓመት ፣ ለሚልቅ ፣ ጊዜ ፣ የመጠቀም ፣ ወይም ፣ ለጊዜ ፣ ሞት ፣ ለሚፈጸም ፣⁴³ (ይህንን) መላይ ፣ ጥቅም ፣ መብቶች ፣ ላይ ፣ የሚሠራ ፣ ነው ። የውጭ ፣ አገር ፣ ሰው ፣ እንደዚህ ፣ ያለውን ፣ ንብረት ፣ በስድስት ፣ ወራት ፣ ውስጥ ፣ ወዳንድ ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ እጅ ፣ ሊያዛውር ፣ ይገባል ፣ በተቀረ ፣ ንብረቱ ፣ ተገቢው ፣ የችሎታ ፣ ዐቅም ፣ ባላቸው ፣ ባለሥልጣኖች ፣ ተይዞ ፣ እንዲሾጥ ፣ ይኾናል ።⁴⁴

⁴¹ በነጋሪት ፣ ጋዜጣ ፣ ጸኑዋሪ ፣ (ጥር) ፴፩ ፣ ቀን ፣ ፲፱፻፵፪ ፣ ዓ. ም. በወጣው ፣ ያ፲፱፻፵፪ ፣ ዓ. ም. ፍትሕ ፣ ለስተዳደር ፣ ዐዋጅ ፣ በኢትዮጵያውያንና ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ መካከል ፣ ግፈኛና ፣ ኢርትግዊ ፣ የሆነ ፣ ልዩነትን ፣ የሚያመጣ ፣ ግናቸውንም ፣ ሕግ ፣ ከሥራ ፣ ላይ ፣ እንዳያውሉ ፣ ፍርድ ፣ ቤቶች ፣ መከልከላቸውን ፣ ማወሳቀ ፣ ፍራ ፣ ያለው ፣ ነገር ፣ ነው ።

⁴² የኢትዮጵያ ፣ ፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፫፻፺፫ ፣ እንደዚህም ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰዎች ፣ የፅርሻ ፣ ሠራተኞች ፣ መረዳኝ ፣ (ማንበር) ለባሎች ፣ ሲሆኑ ፣ አይችሉም ፣ በአክቶበር ፣ (ጥቅምት) ፳፮ ፣ ቀን ፣ ፲፱፻፳፭ ፣ ዓ. ም. በወጣው ፣ ነጋሪት ፣ ጋዜጣ ፣ የርሻ ፣ ሠራተኞች ፣ መረዳኝ ፣ ደግጋ።

⁴³ የኢትዮጵያ ፣ ፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፫፻፺፫ ።

⁴⁴ የኢትዮጵያ ፣ ፍትሕ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፫፻፺፫-፪ ።

ተለይተውና፡ ተስተካክለው፡ ተመድበው፡ ለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ጉዳይ፡ የሚሾኑት፡ የፍትህ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ አናቅጽ፡ ከ፫፻፹፱-፫፻፺፫፡ ድረስ፡ ያሉት፡ ብቻ፡ ናቸው።

በኢትዮጵያ፡ ተገዢዎችና፡ በውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ መካከል፡ ያሉት፡ ሌሎች፡ ልዩነቶች፡ በሕገ-መንግሥቱ፡ ውስጥ፡ ሰፍረው፡ ይገኛሉ። እውነት፡ ነው፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ለምርጫ፡ ድምፅ፡ መስጠት፡ ወይም፡ የፖሊቲካ፡ ቦታ፡ (ሥራ፡ ወይም፡ ጽሕፈት፡ ቤት) መያዝ፡ አለመቻላቸው፡ የተረጋገጠ፡ ነው። በአንቀጽ፡ ፵፯፡ እያንዳንዱ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ተገዢ፡ በማናቸውም፡ ሙያ፡ ተሰማርቶ፡ ለመሥራት፡ መብት፡ አለው፤ የፍትህ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ አንቀጽ፡ ፫፻፹፱ (፫) እንደሚያመለክተውም⁴⁵፡ በውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ረገድ፡ (ከቶ) እንደዚህ፡ አይደለም። ሰላማዊ፡ ስብሰባ፡ ለማድረግ፡ መብት፡⁴⁶ ወይም፡ በድፍን፡ የንጉሠ-ነገሥቱ፡ መንግሥት፡ ግዛት፡ ያልተጨበጠ፡ (ውስንነት፡ የሌለው) የመንቀሳቀስ፡ መብት፡ ያላቸው፡⁴⁷ ኢትዮጵያዊ፡ ተገዢዎች፡ ብቻ፡ ናቸው። ማንኛውም፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዢ፡ ከንጉሠ-ነገሥቱ፡ መንግሥት፡ ግዛት፡ ውጭ፡ ለመሰደድ፡ (ለቅቆ፡ እንዲወጣ)⁴⁸ ሊገደድ፡ አይችልም፡ ይኸውም፡ ለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የማይቸር፡ መብት፡ መሆኑ፡ የተረጋገጠ፡ ነው። ለመደምደሚያ፡ ማንኛውንም፡ የኢትዮጵያ፡ ተገዢ፡ ለውጭ፡ አገር፡ (መንግሥት) አሳልፎ፡ መስጠት፡ አይችልም፤ ሌሎችን፡ አሳልፎ፡ መስጠት፡ የሚቻለውም፡ ለውጭ፡ አገር፡ መንግሥት፡ አሳልፎ፡ የመስጠት፡ ውል፡ በመሰለው፡ የኢንተርናሽናል፡ ስምምነት፡⁴⁹ እንደተገለጠው፡ ነው። እነዚህን፡ ከደጅ፡ አድርጎ፡ እኩልና፡ ትክክለኛ፡ የሕጎች፡ ጠባቂነት፡ የንግግር፡ ነጻነት፡ የፍትሕ፡ ተገቢ፡ አፈጻጸም፡ ለንጉሠ-ነገሥቱ፡ አቤት፡ የማለት፡ እና፡ በወንጀል፡ ለተከሰሱ፡ የተሰጡ፡ ዋስትናዎች፡ የመሰሉት፡ ኹሉ፡ ማለት፡ ሕገ-መንግሥቱ፡ መድን፡ ኹኖ፡ ያረጋገጣቸው፡ ሌሎች፡ መብቶች፡ ኹሉ፡ ለዜጎች፡ እንደተሰጡ፡ እንዲሁም፡ ለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የተሰጡ፡ መብቶች፡ ናቸው። ከዚህ፡ ጋራ፡ የተያያዘው፡ ጉዳይ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ከወታደራዊ፡ አገልግሎት፡ የታደጉ፡ (የተተዉ)⁵⁰ መሾናቸውን፡ መገንዘብ፡ ማስፈለጉ፡ ነው። በደፈናው፡ በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የሕጉን፡ ምሉ፡ ጠባቂነትንና፡ ዜጎች፡ አግኝተው፡ የሚጠቀሙባቸውን፡ አብዛኞች፡ መብቶች፡ ኑረዋቸው፡ የሚጠቀሙባቸው፡ መሆኑ፡ ጉልህ፡ ነው።

ከዚህ፡ ላይ፡ ስለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ሕግ፡ ሌላ፡ ውሳኔዎች፡ አንድ፡ ቃል፡ መጣል፡ ያስፈልጋል። የውጭ፡ አገር፡ ሰዎችን፡ ስለመመዘንብ፡ የወጣው፡ ዐዋጅ፡⁵¹ በንጉሠ-ነገሥቱ፡ መንግሥት፡ ግዛት፡ ተቀማጭ፡ የሆኑትን፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ኹሉ፡ እንደደረሱ፡ (እንደገቡ) በ፴፡ ቀናት፡ ውስጥ፡ ከተገቢው፡ ባለሥልጣኖች፡ ዘንድ፡ እንዲመዘገቡ፡ ያስገድዳል። ባዲስ፡ አበባ፡ ከሕዝብ፡ ጸጥታ፡ ዲሬክተሩ፡ ዘንድ፡ እንዲመዘገቡ፡ ይገባቸዋል፤ በማንኛቸውም፡ ሌሎች፡ ስፍራዎች፡ ግን፡ ከፖሊስ፡ የበላይ፡ ተጠባባቂ፡ (አዛዥ) ዘንድ፡ እንዲመዘገቡ፡ ይገባቸዋል። ይኸውም፡ በዕድሜ፡ ከዐሥራ፡ ስድስት፡ ዓመት፡ በላይ፡ በሆኑት፡ ሰዎች፡ ኹሉ፡ ላይ፡ የሚፈጸም፡ ነው። ምዝገባው፡ በያመቱ፡ እንዲታደስ፡ ይገባል።

45 ለውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የሥራ፡ ፈቃደኝን፡ ማውጣት፡ ነክ፡ ስለ፡ ሾነው፡ ሕግ፡ በሴፕቴምበር፡ (መስከረም)፡ በኛ፡ ነሐሴ፡ (ነው)፡ ፩፡ ቀን፡ ፲፱፻፷፪፡ ዓ. ም. በወጣው፡ ነጋሪት፡ ጋዜጣ፡ ያ፲፱፻፷፪፡ ዓ. ም. ትእዛዝ፡ ቁ፡ ፳፮፡ ምዕራፍ፡ ፻፸፯፡ ይመለከቷል።
46 የኢትዮጵያ፡ የተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፵፭።
47 የኢትዮጵያ፡ የተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፵፮።
48 የኢትዮጵያ፡ የተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፵፱።
49 የኢትዮጵያ፡ የተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፶።
50 የኢትዮጵያ፡ ተገዢዎችና፡ የሌሎች፡ ግዴታዎች፡ በተሻሻለው፡ ሕገ-መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፷፬፡ የሰፈሩ፡ ናቸው።
51 በኤፕሪል፡ (ሚያዝያ) ፳፱፡ ቀን፡ ፲፱፻፵፱፡ ዓ. ም. ነጋሪት፡ ጋዜጣ፡ ያ፲፱፻፵፱፡ ዓ. ም. ዐዋጅ፡ ፶፭።

ባኹኑ ፡ ጊዜ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎችን ፡ ስለማባረርና ፡ ስለማስወገድ ፡ የሚመለከት ፡ የተጠቃለለና ፡ የተማላ ፡ ሕግ ፡ የለም ። ማንኛውም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ የማይፈለግ ፡ ኑዋሪ ፡ (ተቀማጭ) ነው ፡ ብሎ ፡ ያገር ፡ ግዛት ፡ ሚኒስትሩ ፡ በወሰነ ፡ ጊዜ ፡ የመኖሪያ ፡ ፈቃዱን ፡ ሊፍቅጡት ፡ ለሚችሉው ፡ ለውጭ ፡ ጉዳይ ፡ ሚኒስትሩ ፡ ያስታውቃል ። ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ስለውጭ ፡ አገር ፡ ሰውየው ፡ መባረር ፡⁵² ያገር ፡ ግዛት ፡ ሚኒስትሩ ፡ አስፈላጊውን ፡ ያክናውናል ። በወንጀሰኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ እንቀጽ ፡ ፩፻፶፩ ፡ ወንጀሉ ፡ ተገልጦበት ፡ የሦስት ፡ ዓመት ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በላይ ፡ ተራ ፡ እስራት ፡ የተፈረደበትን ፡ ወይም ፡ የለመደ ፡ ሕግን-ጣሽ ፡ በመኾን ፡ በተወሰነ ፡ ስፍራ ፡ እንዲቆይ ፡ የተፈረደበትን ፡ ወይም ፡ ዐላፊነት ፡ ሳይሰማው ፡ (ሸውዶት) ወይም ፡ በከፊል ፡ ብቻ ፡ ዐላፊነት ፡ እየተሰማው ፡ ሕግን ፡ መጣሱ ፡ የተለየ ፡ ዕውቀት ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ (ኤክስፔርት) አስተያየት ፡ ሲሰጥብ ፡ ሥርዐታዊ ፡ ኑሮ ፡ (ጸጥታ) አደገኛ ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠበት ፡⁵³ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰውን ፡ ለጊዜው ፡ (ለተወሰነ ፡ ጊዜ) ብቻ ፡ ገነ ፡ ወይም ፡ ለምንጊዜም ፡ (ለነባር ፡ ወይም ፡ ቋሚ) ከንጉሠ-ነገሥቱ ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ እንዲወገድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያዝዝ ፡ ይችላል ። ስለመባረር ፡ የተጠቃለለና ፡ የተማላ ፡ ሕግ ፡ ፓርላሚንት ፡ ቢሠራና ፡ እንዲባረሩ ፡ ትእዛዝ ፡ የወጣባቸው ፡ ሰዎች ፡ በፍርድ ፡ እንዲታይላቸው ፡ ቢረዳ ፡ ማሰፊያ ፡ ነበረ ፡ ደንገተኛ ፡ አጣዳፊ ፡ (አስቸኳይ) ኹነታዎች ፡ ሊለዩ ፡ (ወይም ፡ ከዚህ ፡ ውጭ ፡ ሊኾኑ) ይችላሉ ። በምንም ፡ አኳኋን ፡ ቢኾን ፡ በወንጀል ፡ ቅጣት ፡ በሚመጣው ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ሊያስባርራቸው ፡ ስለሚችሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ባኹኑ ፡ ጊዜ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ እንዲያውቁት ፡ አልተደረገም ፡ (አልተገለጠላቸውም) ።

እንግዲህ ፡ ስለ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ተወላጅና ፡ ስለ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ አቋም ፡ የሚመለከተውን ፡ ሕግ ፡ ውሳኔዎች ፡ ካወጣን ፡ ካወረደን ፡ ዘንድ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዜጎች ፡ ሳይኾኑ ፡ መካናቸውን ፡ ከዚህ ፡ ወዳደረጉት ፡ ሰዎች ፡ እስቲ ፡ አስተውሎአችንን ፡ እናዙር።

ምህላው

የምህላው ፡ ፍች I- ምህላውና ፡ ምቅማጥ ፡ (መቀመጫ ፡ ስፍራ) ውሱን ፡ ትርጓሜ ፡

ያንድ ፡ ሰው ፡ መቀመጫ ፡ ቦታ ፡ (ምቅማጥ) ያለበት ፡ ስፍራ ፡ ነው ። በሕግ ፡ ፊት ፡ ምቅማጥ ፡ ማለት ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ቋሚ ፡ አድርጎ ፡ የሚቀመጥበት ፡ ቦታ ፡ (ስፍራ)⁵⁴ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ ቦታ ፡ ሦስት ፡ ወር ፡ በኖረ ፡ ጊዜ ፡ መቀመጫ ፡ ቦታውን ፡ ከዚያው ፡ እንዳደረገ ፡⁵⁵ ይታሰባል ። ላንዳንድ ፡ ጉዳዮች ፡ (ለምሳሌ ፡ ላጥቢያ ፡ የፍርድ ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ ሲባል) ምቅማጥ ፡ ሕጋዊ ፡ ብሂል ፡ (ፍች) ሲኖረው ፡ ሲችል ፡ በተረፈ ፡ በጠቅላላው ፡ ሕጋዊ ፡ ንክኪ ፡ (ግንኙነት) አይደለም ።

ምህላው ፡ (መካን) ከመቀመጫ ፡ ቦታ ፡ በኹለት ፡ በኩል ፡ የተለየ ፡ ነው ። አንደኛ ፡ ምህላው ፡ ራሱን ፡ የቻለና ፡ በቂ ፡ የኾነ ፡ ፅንሰ-ሐሳብ ፡ ነው ፤ አንድ ፡ ሰው ፡ ዐያሌ ፡ መቀመጫ ፡ ቦታዎች ፡ ሊኖሩት ፡ ይችላል ፡ ይኾናል ።⁵⁶ እንጂ ፡ ባንድ ፡ በተለየ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡

52 በኢፕሪል ፡ ፱ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፵፪ ፡ ዓ. ም. ነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ያ፲፱፻፵፪ ፡ ዓ. ም. ዐዋጅ ፡ ፴፯ ፡ ይህ ፡ ሥራ ፡ የውጭ ፡ አገር-ገብ ፡ ኑዋሪን ፡ (አሚግሬሽንን) ፡ ይጻፍል ።
 53 በንደዚህ ፡ ባለው ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩ ፡ ከሚከታቸው ፡ የመንግሥት ፡ ባለሥልጣናት ፡ ጋራ ፡ እንዲመከከር ፡ ያስፈልገዋል ።
 54 የኢትዮጵያ ፡ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፩፻፶፩ ።
 55 የኢትዮጵያ ፡ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፩፻፶፩ (ዘ) ።
 56 የኢትዮጵያ ፡ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፩፻፶፩ (፩) ።

ሲኖረው፡ የሚችል፡ አንድ፡ መካን፡ 57 ብቻ፡ ነው። ይህ፡ የመጨረሻው፡ ሐሳብ፡ ባንድ፡ በተለየ፡ መንግሥት፡ ሕግ፡ መሠረት፡ ባንዱ፡ (በተወሰነው) ጊዜ፡ ሲኖረው፡ የሚችለው፡ አንድ፡ ምንባር፡ ብቻ፡ ነው፡ እንደማለት፡ ሊቁጠር፡ ይገባል። ከዚህ፡ ግርጌ፡ እንደምናየው፡ ኹሉ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ መንግሥታት፡ የተለያዩ፡ የምህላው፡ ፅንሰ-ሐሳቦች፡ አሏቸው። ሊትዮጵያ፡ አንድ፡ ሰው፡ መደበኛ፡ መኖሪያውን፡ በኢትዮጵያ፡ ማድረጉን፡ በኢትዮጵያው፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ውሳኔዎች፡ መሠረት፡ ልታየው፡ (ልትፈታው) በችሎች፡ ፈረንሳይ፡ ደግሞ፡ ያንኑ፡ ሰውዬ፡ በፈረንሳይ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ውሳኔዎች፡ መሠረት፡ 58 ምህላዉን፡ በፈረንሳይ፡ አገር፡ እንዳደረገ፡ አድርጋ፡ ልትመለከተው፡ ትችላለች። ይኹን፡ እንጂ፡ እነዚህ፡ መጣኝ፡ ኹነታዎችን፡ በመገንዘብ፡ አንድ፡ ሰው፡ ባንድ፡ በተለየ፡ ጊዜ፡ አንድ፡ ምህላው፡ ብቻ፡ ሲኖረው፡ ይችላል። ኹለተኛ፡ ምህላው፡ ቋሚነትን፡ (ነባርነትን) ጠባይን፡ ይከታል፡ (ያመለክታል)፡ አንድ፡ ሰው፡ የሚቀመጥበት፡ እና፡ “በነባርነት፡ (የምንጊዜም)” — የተለያዩ፡ ፍቻዎች፡ (ትርጉሞች) ያሉት፡ ቃል፡ ነው — ከዚያ፡ ለመኖር፡ ዐቅዶ፡ ጥቅሞቹን፡ ያቋቋመበትና፡ ያሰፈረበት፡ ቦታ፡ ነው። ነገር፡ ግን፡ ሐሳብን፡ ለማጠቃለል፡ ምህላው፡ “በነባርነት፡ (ቋሚ፡ በኾነ፡ አኳኋን)” ከዚያው፡ ለመኖር፡ ዐቅድ፡ ጋራ፡ የተጋባ፡ ባንድ፡ የተለየ፡ ቦታ፡ መቀመጥን፡ ያስፈልገዋል፡ ማለት፡ እንችላለን።

በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ መሠረት፡ ምህላው፡

የፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፹፫ ፤ “ያንዱ፡ ሰው፡ መደበኛ፡ ቦታ፡ ቋሚ፡ በኾነ፡ አኳኋን፡ ከዚያው፡ ለመኖር፡ በማቀድ፡ የተግባሩን” 59 ፡ እና፡ የጥቅሞቹን፡ አውራ፡ መቀመጫ፡ ያቋቋመበቱ፡ ቦታ፡ ነው” ይላል። በዚህ፡ ግግር፡ አሰካኩና፡ አቀማመጡ፡ “ነባርነት፡ (ወይም፡ ቋሚ፡ ወይም፡ ምንጊዜም)” የሚለውን፡ ቃል፡ አፍታቶ፡ መወሰንና፡ መተርጎም፡ ስለሚገባን፡ “በነባርነት” የሚለው፡ ቃል፡ “ያልተወሰነ፡ የጊዜ፡ ክፍል፡ ጊዜ” ተብሎ፡ እንዲፈታ፡ ተደርጓል። “ለመመለስ፡ ያልተረጋጋ፡ (የሚሰፍፍ) ዐቅድ” ተብሎ፡ ሊጠራ፡ የሚችለው፡ አንድን፡ ሰው፡ መካከን፡ ከዚህ፡ ከማድረግ፡ ለማገድ፡ በቂ፡ ምክንያት፡ እንዲኾን፡ አያስፈልግም። ለምሳሌ፡ ያክል፡ ቤተሰቡን፡ እንደያዘ፡ አንድ፡ ግሪክ፡ ነጋዴ፡ ወደ፡ ኢትዮጵያ፡ ይመጣና፡ ከበድ፡ ያለና፡ የጎላ፡ መንቀሳቀሻ፡ ሀብት፡ (ካፒታል) ባንድ፡ የንግድ፡ ሥራ፡ ይከታል፡ (ያገባል) ብለን፡ እስቲ፡ እናስብ። በቃኝ፡ ብሎ፡ በፈቃዱ፡ ከሠርክ፡ ሥራው፡ ተለይቶ፡ በሚያርፍበት፡ ሰዓት፡ (ሪታዩር) ወደ፡ ግሪክ፡ አገር፡ ለመመለስ፡ ያቅዳል። ያቅደው፡ በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ ላልተወሰነ፡ ጊዜ፡ ለመቄየት፡ ስለኾነ፡ ምንባር፡ በኢትዮጵያ፡ እንደኾነ፡ ይገመት፡ ዘንድ፡ ያስፈልጋል።

57 የኢትዮጵያ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፹፮።
 58 በላንዱ፡ ሰው፡ ምህላው፡ እያንዳንዱ፡ መንግሥት፡ በራሱ፡ ሕግ፡ መሠረት፡ እንዲወሰን፡ ይገባዋል። በቡኪኖስ፡ እና፡ በቡኪኖስ፡ መካከል፡ የፍትሐ፡ ብሔር፡ ነገር፡ ቀ. ፱፻፸፯/፱፻፹፫ ፤ “በግርክ፡ ሕግ፡ አቤት፡ ባዩ፡ በግሪክ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፶፬፡ መሠረት፡ መካከን፡ በኢትዮጵያ፡ እንዳደረገ፡ ሰው፡ የመቀጠሉ፡ ሀልው፡ በኢትዮጵያ፡ ሕግ፡ መሠረት፡ በምንም፡ መንገድ፡ መካከን፡ በዚህ፡ እንዳደረገ፡ ሰው፡ መቆጠሩን፡ የሚያመለክት፡ አይደለም። ከላይ፡ እንደተመለከተው፡ ይህን፡ ይዘት፡ ሊቋርጥ፡ የሚችለው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕግ፡ ብቻ፡ ነው” ሲል፡ የከፍተኛው፡ ፍርድ፡ ቤት፡ አመልክቷል። ደግሞም፡ አኔስቤይን፡ በሚመለከተው፡ (፲፱፻፳፮) ፩፡ ቻንሰሪ፡ ፪፻፶፪፡ ምንም፡ እንኳ፡ በፈረንሳይ፡ ሕግ፡ መሠረት፡ የፈረንሳይ፡ ምህላው፡ እንዳገኘ፡ ባይገመትም፡ ቅሎ፡ በብሪታንያ፡ የመካን፡ ፅንሰ-ሐሳብ፡ መሠረት፡ አንድ፡ የብሪታንያ፡ (እንግሊዝ) ተገዥ፡ መደበኛ፡ መኖሪያውን፡ በፈረንሳይ፡ አድርጓል፡ ሲል፡ የይግባኝ፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ የወሰነውን፡ ይመለከቷል።
 59 “ተግባር” የተባለው፡ ቃል፡ አገባብ፡ ሥራ፡ ስምሪት፡ ተብሎ፡ እንዲፈታ፡ ያስፈልጋል።

ይህ ፡ የመካን ፡ አተረጎም ፡ እንደሚከተለው ፡ በተነገረው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕጉ ፡ አንቀጽ ፡ ፩፻፹፬ ፡ የተደገፈ ፡ ነው ፡-

“(፩) ያንዱ ፡ ሰው ፡ ደንበኛ ፡ መቀመጫው ፡ ባንዱ ፡ ስፍራ ፡ በሚኾንበት ፡ ላይ ፡ በዚያው ፡ ስፍራ ፡ በነባርነት ፡ ለመቀመጥ ፡ ዐቅዷል ፡ ተብሎ ፡ ይገመታል ።

(፪) በቂና ፡ አጥጋቢ ፡ በኾነ ፡ ቀጠላ ፡ ባለ ፡ ትክክለኛ ፡ መልክ ፡ እና ፡ በተለመደው ፡ ደንበኛ ፡ የነገሮች ፡ መንገድ ፡ መሠረት ፡ የነገሩ ፡ መኾን ፡ ውጤትን ፡ የሚያገኝ ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ይኸው ፡ የተባለው ፡ ሰው ፡ የገለጠው ፡ ተቃራኒ ፡ ሐሳብ ፡ እንደ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ አይገመትም ።”

ለምሳሌ ፡ ይኾን ፡ ዘንድ ፡ ያምስት ፡ ዓመቱ ፡ ውል ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ካገር ፡ ለመውጣት ፡ ዐቅዶ ፡ በዐምስት ፡ ዓመት ፡ ውል ፡ ለመሥራት ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጣ ፡ እንደኾነ ፡ መቀመጫውን ፡ በዚሁ ፡ ቢያደርግም ፡ ቅሉ ፡ ምህላውን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አደረገ ፡ አይባልም ። ዐቅዱ ፡ በቂና ፡ አጥጋቢ ፡ በኾነ ፡ መልክ ፡ የተስተካከለ ፡ ስለኾነ ፡ የተረጋገጠው ፡ ኹነታ ፡ ማለት ፡ ያምስቱ ፡ ዓመት ፡ ውል ፡ መፈጸም ፡ በሚደርስበት ፡ ጊዜ ፡ የሚከናወን ፡ ነው ። በሻቶ ፡ እና ፡ በሻቶ ፡ መካከል ፡ በነበረው ፡ ነገር ⁶⁰ ፡ የንጉሠ-ነገሥት ፡ ጠቅላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አናቅጽ ፡ ፩፻፹፫ን ፡ እና ፡ ፩፻፹፬ን ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ አስተባብሮ ፡ በመተርጉም ፡ “በነባርነት” ማለት ፡ ላልተወሰነ ፡ የጊዜ ፡ ክፍል ፡ ነው ፡ ሲል ፡ ውሳኔውን ፡ ደመደመ ። ምህላዉ ፡ ያጠያየቀው ፡ ሰውዬ ፡ “ያደን ፡ ወይም ፡ የሰጋር ፡ ጉዞ ፡ አስተናባሪና ፡ አሰናጅ” (ሳፋሪ ፡ እውትፈቱር) በመኾን ፡ የግል ፡ ሥራውን ፡ (ተግባሩን) በዚሁ ፡ የሚያካሄድ ፡ እና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ለስድስት ፡ ዓመታት ፡ የተቀመጠ ፡ ሰው ፡ ነበረ ። አንድ ፡ ቀን ፡ አገሪቱን ፡ ለቅቆ ፡ ለመኸድ ፡ የሚችል ፡ (የአሜሪካ ፡ ዜጋ ፡ ስለነበረ) ነው ፡ በማለት ፡ (አንዱ ፡ አባል ፡ ጻኛ ፡ ሲለይ) የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የጋብቻ ፡ ፍቺ ፡ የማጽደቅ ፡ አቤቱታውን ፡ ከለከለው ። ስለዚህ ፡ “በነባርነት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለመኖር ፡ አላቀደም” ሲል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ቄረጠ ። ይህን ፡ ውሳኔ ፡ በመገልበጥ ፡ የንጉሠ-ነገሥት ፡ ጠቅላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ “መጪውን ፡ ጊዜ ፡ አጥብቆና ፡ አትኮሮ ፡ አስቀድሞ ፡ በመመልከቱ ፡ የድምፅ ፡ ብልጫው ፡ በርግጡ ፡ ተሳስቷል” ሲል ፡ በየነ ። በኢትዮጵያ ፡ ስለሚቀመጥና ፡ ሥራውን ፡ በዚሁ ፡ ስላደረገ ፡ የአንቀጽ ፡ ፩፻፹፬ ፡ እምነት ፡ (ሐሳብ) ከሥራ ፡ ላይ ፡ ይውላል ። ተቃራኒውን ፡ ዐቅድ ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ጉልሕ ፡ ማስረጃ ፡ ከሌለ ፡ ዘንዳም ፡ የታወቀው ፡ ወይም ፡ የተገለጠው ፡ እምነት ፡ ስለማይታጠፍ ፡ (ስለማይፋቅ) መካከን ፡ በኢትዮጵያ ፡ እንዳደረገ ፡ ሰው ፡ ይቈጠራል ። ኢትዮጵያ ፡ ለጥቂት ፡ ዘመናት ፡ ኮሮ ፡ የነበረውና ፡ ተግባሩን ፡ በዚሁ ፡ አቋቁሞ ፡ የነበረው ፡ የግሪክ ፡ ዜጋን ፡ ነክ ፡ የኾነው ፡ የዚሶስ ፡ እና ፡ ዚሶስ ፡ ነገርም ⁶¹ ፡ እንደዚሁ ፡ ያለ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ውጤት ፡ ያገኘ ፡ ጉዳይ ፡ ነው ።

የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕጉ ፡ ወደ ፡ ምህላው ፡ አቀራረብ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕጉ ፡ ከመውጣቱ ፡ በፊት ፡ በፓስቶሪ ፡ እና ፡ በአሰላኒዲስ ፡ መካከል ፡ በተነሣው ፡ ነገር ⁶² ፡ የንጉሠ-ነገሥት ፡ ጠቅላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የበየነው ፡ እንደሚያስረዳው ፡ ቀድሞ ፡ ከነበረው ፡ አቀራረብ ፡ ጋራ ፡ በጣም ፡ የተለያየ ፡ ነው ። መካከን ፡ የተጠያየቁበት ፡ ሰውዬ ፡ በ፲፱፻፲ ፡ ዓ. ም. ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጣ ፡ የግሪክ ፡ ተወላጅ ፡ ነበረ ። ሥራውን ፡ ከዚሁ ፡ ያቋቋመና ፡ በዚሁ ፡ ሚስት ፡ ያገባ ፡ ሰው ፡ ነበረ ። በዚያው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ወደ ፡ ግሪክ ፡ አገር ፡

60 በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ መጽሐት ፡ ሾሉም ፡ ፩ ፡ ቀ. ፡ ፮ ፡ ገጽ ፡ ፩፻፲ ፡ የወጣው ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቀ. ፡ ፮፻፹፪/፲፮ ።
61 የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቀ. ፡ ፮፻፹፫/፲፮ ።
62 የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቀ. ፡ ፲፱፻፲፩/፲፮ ።

ዐያሌ፡ ጉብኝቶችን፡ አድርጎና፡ በጣም፡ ሲታመም፡ ወደዚያው፡ የሼደ፡ ሰው፡ ነበረ፤ ከዳነም፡ በኋላ፡ እንደገና፡ ወደ፡ ኢትዮጵያ፡ ተመልሶ፡ ነበረ ። ከመሐላ፡ ኮዛዜው፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ በኢትዮጵያ፡ ሕግ፡ ሳይሾን፡ በግሪክ፡ ሕግ፡ መሠረት፡ ዋጋ፡ ያለው፡ ስለሚሾን፡ እና፡ እሱ፡ ራሱም፡ በዐዲስ፡ አበባው፡ የግሪክ፡ ቆንሲል፡ እንዲተዳደር፡ ስለመራ፡ በግሪክ፡ ሕግ፡ እንዲጻፍ፡ ያቀደው፡ ነው፡ ሲል፡ (ፍርድ፡ ቤቱ) ጉዳዩን፡ ቂረጠ ።

ፍርድ፡ ቤቱ፡ መካኑ፡ በኢትዮጵያ፡ አልነበረም፡ ሲል፡ ወሰነ ። እንደ፡ ሰው፡ መካን፡ ለማግኘቱ፡ ወይም፡ ላለማግኘቱ፡ መመጠኛው፡ (መፈተኛው) “ከትውልድ፡ አገሩና፡ ከሕጋዊ፡ ከልማዳ፡ ሹሉ፡ ራሱን፡ በፍጹም፡ በሚገነጥል፡ መልክ፡ ለይቶ፡ ዐዲሱን፡ አገር፡ ቋሚ፡ ቤቱ፡ (ሀገሩ) ለማድረግ፡ ዐቅዶ፡ የግል፡ ሕግ፡ ጉዳይን፡ በሚመለከተው፡ ረገድ፡ ነባር፡ በሾነ፡ አኳኋን፡ ላዲሱ፡ አገር፡ ሕጎችና፡ ልማዶች፡ ራሱን፡ ተገዥ፡ ለማድረግ፡ በማቀዳ፡ ላይ፡ ነው።” አለ ። ብሪታንያዊውን፡ አቀራረብ፡ በመከተል፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ የሚከተለውን፡ አጥብቆ፡ አረጋገጠ ።

(፩) የመቀመጥ፡ ጊዜ፡ ርዝማኔ፡ ምንም፡ እንኳ፡ የማያቋርጥ፡ ቢሆንም፡ ቅሉ፡ የምህላዉ፡ መለወጥን፡ (ሐሳብ) ለማምጣት፡ (ለማስከተል፡ ወይም፡ ለማቋቋም) በቂ፡ ምክንያት፡ አይደለም፡

(፪) የምህላው፡ ለውጡ፡ በጉልሕ፡ ሲረጋገጥ፡ ሲገባው፡ እንዲሁም፡ ከምህላው ትውልድ፡ በመለወጥ፡ ጉዳይ፡ ለማረጋገጥ፡ (ለማሳየት) የሚያስፈልገው፡ ማስረጃ፡ በምርጫ፡ (በፈቃድ) ምህላው፡ ከሚያስፈልገው፡ ማስረጃ፡ የላቀና፡ የበለጠ፡ ክብደት፡ እንዲኖረው፡ ያስፈልጋል ። ሰውዬው፡ በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ የምርጫ፡ (የፈቃድ) መካን፡ ማግኘቱን፡ የሚያሳይ፡ በቂ፡ ማስረጃ፡ አልነበረም፡ ሲል፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ጉዳዩን፡ ደመደመ ። በዚህም፡ ላለ፡ ያንኑ፡ “የግሪክ፡ አናዎር፡ መንገድን” ሳያቋርጥ፡ በመቆጠሉ፡ ምህላዉን፡ በኢትዮጵያ፡ ውስጥ፡ ለማግኘት፡ ዐሳብ፡ (ዕቅድ) አልነበረውም፡ ሲል፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ አጥብቆ፡ አረጋገጠ ።

በሕጉ፡ (ኮዳ) መሠረተ፡ ውጤቱ፡ በጉልሕ፡ የተለየ፡ ይሾናል ። ሰውዬው፡ ሹሉቱንም፡ የተግባር፡ ስምሪቱንና፡ የሠርክ፡ የተለመደ፡ ደንበኛ፡ ምቅማጡን፡ በኢትዮጵያ፡ አድርጎ፡ የነበረ፡ ነው ። እንግዲህ፡ የሚታመነው፡ መካኑ፡ በኢትዮጵያ፡ መሾኑ፡ ነው ። የተባለው፡ ቢባል፡ (እንዲያው፡ ዘልሉ፡ ተስፋ፡ ቢደረግ) እንኳ፡ ወደ፡ ግሪክ፡ የመመለሱ፡ ዕቅድ፡ “የሚንሳፈፍ፡ (የነሲብ)” ነበረ፡ ሹኑታው፡ በመድረሱ፡ ወደ፡ ግሪክ፡ አገር፡ የሚመለስበት፡ የተቂረጠ፡ ሹኑታም፡ አልነበረም ። እንዲያውም፡ ከዚህ፡ ዐረፈ፡ (ሞተ) ። ስለዚህ፡ በነባርነት፡ ከዚህ፡ ለመኖር፡ የማቀዱን፡ እምነት፡ የሚፍቅ፡ አንድም፡ ማስረጃ፡ አይኖርም፡ በዛሬው፡ ጊዜ፡ ቢሆን፡ ኑሮም፡ እንደዚህ፡ ያለው፡ ሰው፡ ምህላዉን፡ በኢትዮጵያ፡ እንዳደረገ፡ በተቆጠረ ።

የሕጉ፡ (ኮዳ) መደቦች፡ (ክፍሎች) ፩፻፹፫፡ እና፡ ፩፻፹፬፡ እና፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ ያኖሩባቸው፡ ትርጉሞች፡ እንደሚያስረዱት፡ አንድ፡ ሰው፡ ከዚህ፡ በኖረና፡ በሠራ፡ ጊዜ፡ መካኑን፡ እንዲያገኝ፡ የኢትዮጵያው፡ መሠረተ-ሐሳብ፡ ይመርጣል፡ (ይፈቅዳል) ። ይኸውም፡ ይታወቅ፡ ዘንድ፡ በዚህ፡ የሚቀመጡ፡ እና፡ የተግባር፡ ስምሪታቸውን፡ ወይም፡ የሥራ፡ ስምሪታቸውን፡ በዚህ፡ ያደረጉ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የጠራ፡ እና፡ የተስተካከለ፡ ተቃራኒ፡ ዕቅድ፡⁶³ ከሌለ፡ ልክ፡ እንደ፡ ኢትዮጵያ፡ መደበኛ፡ ነቀሪሞች፡ ይቆጠራሉ ።

በስተሌላ፡ በኩል፡ ደግሞ፡ አስፈላጊው፡ ዕቅድ፡ እስካለ፡ ድረስ፡ በዚህ፡ መካከን፡ ለማግኘት፡ ሲባል፡ ላንድ፡ ማናቸውም፡ ሰው፡ የተቆረጠ፡ የጊዜ፡ ልክ፡ ከዚህ፡ እንዲያላ

63 የኢትዮጵያ፡ ምህላው፡ ለማግኘት፡ ምንም፡ ዐይነት፡ ሥነ-ሥርዐቶች፡ አያስፈልጉም ።

ልፍ፡ መገባትን፡ ሕጉ፡ (ኮዱ) አያስፈልገውም ። ምናልባት፡ በዋይት፡ እና፡ በቴንኦንት፡
መካከል፡ 64 እንደነበረው፡ ነገር፡ በመሰለው፡ ላይ፡ የኢትዮጵያ፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ ከዚያው፡ ጉዳዩን፡ ከቁረጠው፡ የአሜሪካ፡ ክፍለ-ሀገር፡ ግዛት፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ከደረሰበት፡
ውጤት፡ ላይ፡ ይደርሱ፡ ይኸኛል ። ምህላዉ፡ ያከራከረው፡ ሰውዬ፡ ቤቴን፡ በ'ሀ' ግዛት፡
(መንግሥት) ሺጦ፡ ከሚስቴ፡ ጋራ፡ ወደ፡ 'ለ' ግዛት፡ ወደ፡ ዐዲስ፡ ቤት፡ ኼደ ።
ከዚያም፡ በፊት፡ አንዳንድ፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረትን፡ ወደ፡ 'ለ' ግዛት፡ አስተላልፎ፡
(አንጉዞ) ነበረ ። ሚስቴ፡ ስትታመም፡ (ታምማ፡ ስትወድቅ) በ'ለ' ግዛት፡ የቁየው፡
አንድ፡ ቀን፡ ያሽል፡ ነው ። ወዲያውት፡ ወደ፡ 'ለ' ግዛት፡ ለመመለስ፡ ስላቀደ፡ ከዘመ
ዶች፡ ጋራ፡ ወደምትቁይበት፡ ግዛት፡ 'ሀ' ወሰዳት፡ ጤናዋ፡ ሲሻሻል፡ ሚስቴቱም፡
ወደ፡ 'ለ' ግዛት፡ እንድትመለስ፡ ዐስቧል ። ባልየው፡ በ'ሀ' ግዛት፡ እንዳለ፡ በድንገት፡
ዐረፈ ። በ'ሀ' ግዛት፡ ፍርድ፡ ቤት፡ መካከን፡ በ'ለ' ግዛት፡ አግኝቷል፡ ሲባል፡ ተበየን ።
ምቅማጥ፡ ከዚያው፡ ነበረው፡ በግዝፈተ-ሥጋው፡ ከዚያው፡ ነበረ፡ በነባርነት፡ ከዚያው፡
ለመኖር፡ ዐቅዶ፡ ነበረ ። አንደኛው፡ ላይነጣ፡ የተደረሰ፡ ተገጣጣሚ፡ አንድላይ፡
የሾነ፡ ምቅማጥ፡ እና፡ በነባርነት፡ ከዚያው፡ ለመኖር፡ ዐሳብ፡ ነበረ ። በሕጉ፡ (ኮዱ)
መሠረት፡ ባንድ፡ ሰው፡ ላይ፡ መቀመጫውን፡ በኢትዮጵያ፡ ለማድረግ፡ የሚጣልበት፡
ማንኛቸውም፡ የጊዜ፡ ክፍል፡ ግዴታ፡ ስለሌለ፡ በኢትዮጵያም፡ ቢኾን፡ ቅሉ፡ ከንዚያው፡
ያለ፡ ዐይነት፡ ውጤት፡ ላይ፡ ይደረስ፡ ነበረ፡ ማለት፡ ነው ።

ከዚህም፡ በላይ፡ በሕጉ፡ መሠረት፡ ሰውየው፡ የተወሰነና፡ የተለየ፡ የሠርክ፡ መኖሪያ፡
ስፍራ፡ እንዲኖረው፡ የሚያስፈልግበት፡ አንዳችም፡ ግዴታ፡ የለም ። በሕጉ፡ አንቀጽ፡
፩፻፸፯፡ መሠረት፡ አንዱ፡ ሰው፡ ዐያሌ፡ ምቅማጦች፡ ሊኖሩት፡ ይችላሉ ። “ባንዱ፡
ስፍራ፡ ደንበኛ፡ ምቅማጥ” የተባለው፡ የንግግር፡ አገባብ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፹፬፡ እንደ፡
ተጠቀመበት፡ በኢትዮጵያ፡ ባንድ፡ በተለየ፡ ክፍል፡ ውስጥ፡ ምቅማጥን፡ ከማመልከት፡
ይልቅ፡ እንዲያው፡ በደፈናው፡ ምቅማጥን፡ በኢትዮጵያ፡ ማድረግን፡ እንዲያመለክት፡
ያስፈልጋል ። እንግዲህ፡ በያንዳንዱ፡ ስፍራ፡ በሆቴሎች፡ እየተቀመጠ፡ ባንዱ፡ የጊዜ፡
ክፍል፡ ውስጥ፡ ባዲስ፡ አበባ፡ በሌላው፡ የጊዜ፡ ክፍል፡ ውስጥ፡ በጉንደር፡ እና፡ ባንደኛው፡
የጊዜ፡ ክፍል፡ ውስጥ፡ በጃማ፡ አንዱ፡ ሰው፡ የተቀመጠ፡ እንደኾነ፡ በንጉሠ-ነገሥቱ፡
መንግሥት፡ ግዛት፡ በማንኛቸውም፡ ክፍል፡ 65 ቋሚ፡ ወይም፡ ነባር፡ ምቅማጥ፡ ባይኖረውም፡
ቅሉ፡ መደበኛ፡ መኖሪያውን፡ በኢትዮጵያ፡ እንዳደረገ፡ ይታሰባል ።

64 ሕግ፡ ምዕራብ፡ ቪርጂኒያ፡ ፊፖርቲር፡ (መገለጫ) ፮፻፶፯፡ ፮፡ ሌባዊ፡ (ደቡብ-ምሥራቃዊ) ፊፖርቲር ር፡ (መገለጫ) ፩፻፶፮፡ (፲፮፻፷፮) ።

65 ይህን፡ ጉዳይ፡ ስለሚያስከትሉ፡ ነገሮች፡ እና፡ በዚያው፡ ግዛት፡ መካከን፡ ያገኘ፡ ሰውን፡ ስለመደገፍ፡ በማርክስ፡ እና፡ በማርክስ፡ መካከል፡ ፳፭፡ የፈጸሙል፡ ፊፖርቲር ር፡ (ደ. ኤስ. ተዘዳሪ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ተፈሪ) ፫፻፳፩፡ (፲፭፻፶፮) የነበረውን ፤ እና፡ በዊናንስ፡ እና፡ በዊናንስ፡ መካከል፡ ፪፻፳፭፡ ማሳኩሊትስ፡ ፊፖርቲር ር፡ ፫፻፹፮፡ ፯፻፮፡ መሰጫ፡ (ሰሜን-ምሥራቃዊ) ፊፖርቲር ር፡ ፫፻፶፬፡ (፲፱፻፲፯) ይመሰክራል ።

የሕጉ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፷፭፡ አንድ፡ ሰው፡ የጥሪ፡ (የባሕርይ) ሙያ፡ ሥራውን፡ ባንድ፡ ቦታ፡ ሲፈጸም፡ እና፡ የቤተሰብ፡ ወይም፡ የዐብር-ትረዊ፡ (ሶኾያል) ሕይወቱን፡ በሌላ፡ ስፍራ፡ ሲያላልፍ፡ አጠራጣሪ፡ ኹነታ፡ ቢነጣ፡ ምህላዉ፡ በኋለኛው፡ ስፍራ፡ ነው፡ ተብሎ፡ ይታሰባል፡ ይላል ። እንደዚህ፡ ያለው፡ ኹናቴ፡ መካከን፡ ያከራከረው፡ ሰው፡ የተገባር፡ ሥራው፡ በ'ሀ' ግዛት፡ ኹና፡ ከነቤተሰቡ፡ የሚኖረው፡ በ'ለ' ግዛት፡ የኾነበት፡ ጉዳይ፡ ኹለት፡ የአሜሪካ፡ ፍርድ፡ ቤቶችን፡ አጋጥሞቸው፡ ነበረ ። የ'ሀ' ግዛት፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ምህላዉን፡ በዚያው፡ ያደረገ፡ ነው፡ ሲል፡ በደራንስ፡ መሬት፡ ፩፻፺፭፡ ጳውጊርሲ፡ ሌዩይት፡ (ርትዕ) ፊፖርቲር ር፡ ፪፻፳፰፡ ፩፻፳፱፡ አትላንቲክ፡ ፊፖርቲር ር፡ ፪፻፳፭፡ (፲፱፻፵፱) ጉዳይ፡ ወሰን ። የ'ለ' ግዛት፡ ፍርድ፡ ቤት፡ መካከን፡ በ'ለ'፡ ግዛት፡ ውስጥ፡ ነው፡ ሲል፡ በደራንስ፡ መሬት፡ ፫፻፱፡ ፔንሲልቬንያ፡ ፊፖርቲር ር፡ ፩፻፶፮፡ ፩፻፷፫፡ አትላንቲክ፡ ፊፖርቲር ር፡ ፫፻፶፫፡ (፲፱፻፵፱) ጉዳይ፡ ወሰን ። በኢትዮጵያ፡ ጉዳይ፡ በጉልህ፡ ኹነታ፡ በአንቀጽ፡ ፩፻፶፭፡ ውሳኔዎች፡ ተብራርዶ፡ የተቋረጠ፡ ነው ።

በአናቅጽ፡ ፩፻፹፫፡ እና፡ ፩፻፹፬፡ መሠረት፡ ያለው፡ ዐሳብ፡ ምህላው፡ ግፍራት፡ ከመባል፡ (ከመኾን) ይልቅ፡ በኢትዮጵያ፡ ለመኖር፡ ግብብ፡ ሊኾን፡ ይገባል። እነዚህ፡ መደቦች፡ አንዱን፡ ሰው፡ በርግጡ፡ ከሌላ፡ ግንኛቸውም፡ ስፍራ፡ ሲኖር፡ በቀላሉ፡ አንድ፡ ክፍል፡ በዚሁ፡ በመከራደት፡ መካከን፡ እንዳያገኝ፡ ያግዳታል፡ (ይከለክሉ ታል)። በኪርቢ፡ እና፡ በቻርልስተን፡ ከተማ፡ መካከል፡ እንደተነሣው፡ ባለነገር፡ የቀረበውን፡ ኹነታ፡ ያስተውሏል። ለሕጋዊ፡ ጉዳዮች፡ ሲባል፡ ወገኑ፡ በ'ሀ' ግዛት፡ ምህላውን፡ ለማግኘት፡ ፈለገ። ከዚያው፡ ያንድ፡ ሆቴል፡ ክፍል፡ ይከራይ፡ እንጂ፡ አልተጠቀመበትም፡ (አልኖረበትም)፡ በ'ለ' ግዛት፡ ባለው፡ ቤቱ፡ መኖሩን፡ ቀጠለ። በ'ሀ' ግዛት፡ ለመኖር፡ ምኞት፡ (ሐሳብ፡ ወይም፡ ዕቅድ) ከቶ፡ ስላልነበረው፡ መካኑ፡ በ'ለ' ግዛት፡ እንደኾነ፡ ቀርቷል፡ ሲባል፡ ተወሰነ። በንደዚህ፡ ባለው፡ አኳኋን፡ በነባርነት፡ በዚሁ፡ ለመኖር፡ ምንም፡ ሐሳብ፡ ስላልነበረ፡ በሕጉ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፹፫፡ መሠረት፡ ከንደዚሁ፡ ካለው፡ ውጤት፡ ላይ፡ ይደረሳል።

አንቀጽ፡ ፩፻፹፯፡ ላለመመለስ፡ ዐቅዶ፡ የቀድሞውን፡ ምህላዉን፡ ይልቀቅ፡ እንጂ፡ ዐዲስ፡ መካኑን፡ ገና፡ ባላገኘ፡ ሰው፡ የሚነሣውን፡ ችግር፡ የሚመለከት፡ ነው። አንድ፡ ምህላዉን፡ በኢትዮጵያ፡ አድርጎ፡ የነበረ፡ የግሪክ፡ ተወላጅ፡ ወደ፡ ግሪክ፡ አገር፡ ተመልሶ፡ በነባርነት፡ ከዚያው፡ ለመኖር፡ ይወስን፡ እስቲ፡ እንበል። ኢትዮጵያን፡ ለቅቆ፡ ይኼ ዳል፡ ግን፡ ግሪክ፡ አገር፡ ሳይደርስ፡ ይሙት፡ እንበል። እንግዲህ፡ ጣጣው፡ በጊዜ፡ ዕረፍቱ፡ ጊዜ፡ መደበኛ፡ መኖሪያው፡ የት፡ መኾኑ፡ ነው። የኢትዮጵያ፡ መካኑን፡ ለቅቋል፡ ግን፡ በግዝፈተኛው፡ (በባሕርይው) ከዚያ፡ ስላልነበረ—ዕቅድ፡ ወይም፡ ዐሳብና፡ በባሕርይ፡ መገኘት፡ አልተጋጠመም፡ ማለት፡ ነው— የግሪክ፡ ምህላውን፡ ገና፡ አላገኘም። በንደዚህ፡ ያለ፡ አጋጣሚ፡ ኹነታ፡ ብሪታንያዊ፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ ሰውየው፡ የጥንቱን፡ መካኑን፡ ማለት፡ በተወለደ፡ ጊዜ፡ የነበረውን፡ ምህላው⁶⁷፡ እንደገና፡ መልሶ፡ ያገኛል፡ ሲሉ፡ ይበይናሉ፡ (ያምናሉ)። ይኸውም፡ ብዙ፡ ብሪታንያውያን፡ መካኛቸውን፡ በቅኝ፡ ግዛቶቹ፡ አድርገው፡ ከኖሩ፡ በኋላ፡ በርጅና፡ ዘመናቸው፡ ወደተውልድ፡ አገራቸው፡ ይመለሱ፡ ከነበረበት፡ ከቅኝ፡ ዘመናት፡ ጊዜ፡ የቂየ፡ ቅሪት፡ ሊኾን፡ ይችላል። እንደዚያ፡ ያለው፡ ሰው፡ ሲሞት፡ ምህላዉ፡ በእንግሊዝ፡ አገር፡ ኹኖ፡ የተገኘ፡ እንደኾነ፡ የመሬት፡ (ርስት) ንብረቱን፡ አከፋፈለን፡ የሚወስነው፡ ከቅኝ፡ ግዛቱ፡ ሕግ፡ ይልቅ፡ የብሪታንያዊው፡ ሕግ፡ ነው። በስተሌላ፡ በኩል፡ ደግሞ፡ የአሜሪካ፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ ዐዲሱን፡ እስቲያገኝ፡ ድረስ፡⁶⁸ የቀድሞ፡ መካኑን፡ እንደያዘ፡ ይቂያል፡ ሲሉ፡ ይወስናሉ። ኢትዮጵያ፡ የኋለኛውን፡ አቀራረብ፡ ትከተላለች፤ በፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፹፯፡ መሠረት፡ አንድ፡ ሰው፡ በሌላ፡ ቦታ፡ ምህላዉን፡ እስተሚያደርግ፡ ድረስ፡ ምንባሩን፡ ባቋቋመበት፡ ቦታ፡ ያለውን፡ እንደያዘ፡ ይቂያል።

ያገባች፡ ቤት፡ ጋብቻው፡ ጸንቶ፡ እስከቂየ፡ ድረስ፡ በፍርድ፡ ወይም፡ በሕግ፡ ውሱን፡ በመኾን፡⁶⁹ ያልተወሰነ፡ (ያልተነካ) ካልኾነ፡ በቀር፡ የባሏ፡ ምህላው፡ ይኖራታል፤ የተለየ፡ ምቅጣጥ፡ ለማግኘት፡⁷⁰ ብትችልም፡ ቅሱ፡ የተለየ፡ መደበኛ፡ መኖሪያ፡

66 ፳፬ አትላንቲክ፡ ሬፖርቲር፡ ፳፻፵፭፡ (ኒው፡ ሐምፕሽር፡ ጠቅላይ፡ ፍርድ፡ ቤት፡ ፲፱፻፲፭)።
 67 በውድነ፡ እና፡ በውድነ፡ መካከል፡ (፲፭፻፳፱) ሕግ፡ ሬፖርትስ፡ (መግለጫዎች)፡ ፩፡ ኢባሲ፡ እና፡ ዲቪ. ፳፻፵፭።
 68 በጆንስ፡ ጉዳይ፡ ፩፻፲፪፡ አይላዋ፡ ሬፖርትስ፡ ፳፭፡ ፩፻፳፪፡ ባሕርይ፡ (ሰሜን-ምዕራባዊ) ሬፖርቲር፡ ፳፻፳፯፡ (፲፱፻፳፭)።
 69 የኢትዮጵያ፡ ፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፩፻፳፱።
 70 በተባበረው፡ (አ.) መንግሥታት፡ እና፡ በሌላ፡ ጥቂት፡ አገሮች፡ ውስጥ፡ የቅርቡ፡ ጊዜ፡ ዝንባሌ፡ ጋብቻው፡ በሚቀጥልበት፡ ጊዜም፡ እንኳ፡ ሚስቲቱ፡ የተለየ፡ መካኑን፡ እንድታገኝ፡ መፍቀዱ፡ ነው። የኢትዮጵያ፡ ወደ፡ ምህላው፡ አቀራረቧ፡ እንደዚያው፡ ወደ፡ ዜግነት፡ አቀራረቧ፡ ያለ፡ ነው።

ለማግኘት፣ ⁷¹ አይቻላትም ። ራሱን፣ ገና፣ ነጻ፣ ያላወጣ፣ ኢአኪል፣ የጠባቂው፣ ምህላው፣ ⁷² ይኖረዋል ። እሱም፣ ቢኾን፣ ቅሱ፣ የተለየ፣ ምቅማጥ፣ ሊኖረው፣ (ሊያገኝ) ⁷³ ይችላል ። እንድ፣ እክብ (በፍርድ፣ የተወሰነ፣ ሰው) በታከበበት፣ (በተወሰነበት) ጊዜ፣ ⁷⁴ የነበረውን፣ መካን፣ ይይዛል ፤ ምንም፣ እንኳ፣ እሱም፣ ቢኾን፣ የራሱን፣ ግል፣ ምቅማጥ፣ ⁷⁵ ሊያገኝ፣ (ሊኖረው) ቢችል፣ ቅሱ ።

ለማጠቃለል፣ ያኸል፣ የኢትዮጵያ፣ ምንባርን፣ ስለማግኘት፣ ሕጉ፣ በጣም፣ ጉልሕ፣ ነው ። ግልጥ፣ በኾነ፣ ማሰረጃ፣ በተቃራኒ፣ ፅቅድ፣ እምነቱ፣ ካልተሻረ፣ እና፣ ከኢትዮጵያ፣ መልቀቃቸውም፣ ሊደርስ፣ በሚችል፣ ኹነታ፣ የታጀበ፣ ካልኾነ፣ በቀር፣ ደንበኛ፣ ምቅማጣቸውን፣ በዚሁ፣ ያደረጉ፣ ሰዎች፣ ምንባራቸውን፣ በዚሁ፣ ያደረጉ፣ ናቸው፣ ተብሎ፣ ይታመናል ። ይህም፣ ማለት፣ ላልተወሰነ፣ ጊዜ፣ ከዚሁ፣ የሚኖሩና፣ የሚሠሩ፣ ሰዎች፣ በኢትዮጵያ፣ ፍርድ፣ ቤቶች፣ ዘንድ፣ ምንባራቸውን፣ ከዚሁ፣ እንዳደረጉ፣ ይቁጠራሉ፣ ነው ። ሕጉ፣ ግልጥ፣ የሚኾንበት፣ ህልው፣ (ርግጠኛ፣ ጉዳይ)፣ አኹን፣ አስተውሎአችንን፣ ወደምንመልስበት፣ ነገር፣ ወደሚዳኘው፣ የተለይ፣ ግላዊ፣ ሕግ፣ ጉዳዮችን፣ በሚወስኑት፣ ነገሮች፣ ላይ፣ ትልቅ፣ የኾነ፣ ተገቢ፣ ትርጉም፣ አለው ።

የተለይ፣ ግላዊው፣ ሕግ፣

የችግሩ፣ (የፕሮብሌሙ) ጠባይ፣

በሕጋዊ፣ ዝግጅቶች፣ ኹሉ፣ አንዳንድ፣ ጉዳዮች፣ በግል፣ የተለይ፣ ሕግነት፣ ይከለላሉ፣ (ይወሰናሉ) ። የግል፣ የተለይ፣ ሕግ፣ ስንል፣ ያንዱ፣ አገር፣ (መንግሥት) ነጠላው፣ ግላዊ፣ ሰው፣ አንዳንድ፣ ግንኙነቶችን፣ በመምሥረት፣ የተሰበረቸው፣ ማለታችን፣ ነው ። የሰውን፣ አዳም፣ ጉዳዮችን — ማለት፣ ለማግባት፣ የችሎታ፣ መብት፣ አለውን፣ የልጆቹ፣ መብቶች፣ እነየቱ፣ ናቸውን፣ እና፣ መሰል፣ ጉዳዮች፣ የኾኑትን — ፍርድ፣ ቤቱ፣ እንዲወስን፣ ይገባዋል ። እንደዚህ፣ ያሉ፣ ነገሮችን፣ የሚወስኑው፣ ሕግ፣ የተለይ፣ ግላዊ፣ ሕጉ፣ ተብሎ፣ ይጠራል ። በብዙ፣ አገሮች፣ የተለይ፣ የኾነው፣ ግላዊ፣ ሕግ፣ የተንቀሳቃሽ፣ ሀብት፣ (ንብረት) ውርሻ፣ ጉዳዮችን፣ ኹሉ፣ ይወስናል ። በግላዊ፣ የተለይ፣ ሕግ፣ የሚወስኑት፣ ጉዳዮች፣ በያንዳንዱ፣ አገር፣ (መንግሥት) የግል፣ ኢንቴርናሽናላዊ፣ ሕግ፣ ደንበኛ፣ ወይም፣ አንዳንዴ፣ የሕጎች፣ ግጭቶች፣ ተብለው፣ በሚጠሩት፣ ⁷⁶ ውስጥ፣ ይገኛሉ ። ለተለይ፣ ግላዊ፣ ሕግ፣ ለምሳሌ፣ ያኸል፣ ያገሩ፣ ዜጋ፣ የኾነው፣ ሰው፣ ያገሩ፣ ሕግ፣ ወይም፣ ሰውየው፣ መደበኛ፣ ኑዋሪ፣ ለኾነበቱ፣ አገር፣ ሕግ፣ የሚመለከቱትን፣ የሚወስኑው፣ ሕግ፣ ነው ።

ባለንበት፣ ባኹኑ፣ ጊዜ፣ የግል፣ ኢንቴርናሽናል፣ ሕግ፣ ያልተዘጋጀ፣ በመኾኑ፣ ህልው፣ ችግሩ፣ በኢትዮጵያ፣ የተጠናጠነ፣ ኹኗል ። ስለግላዊ፣ ኢንቴርናሽናላዊ፣ ሕግ፣

71 የኢትዮጵያ፣ ፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ እንቀጽ፣ ፩፻፸፭ ።
 72 የኢትዮጵያ፣ ፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ እንቀጽ፣ ፩፻፺፱ ።
 83 የኢትዮጵያ፣ ፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ እንቀጽ፣ ፩፻፸፭ ።
 74 የኢትዮጵያ፣ ፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ እንቀጽ፣ ፩፻፺፱ ።
 75 የኢትዮጵያ፣ ፍትሐ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ እንቀጽ፣ ፩፻፸፭ ።
 76 ኢንፍራ (ዝቅ፣ ብሎ) እንደምናየው፣ በኢትዮጵያ፣ የተለይ፣ ግላዊ፣ ሕግ፣ ያዳምንና፣ የተንቀሳቃሽ፣ ሀብት፣ ውርስ፣ ጉዳዮችን፣ ይዳኛል ።

በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕገ፡ ረቂቅ፡ ተዘጋጅተው፡ የነበሩት፡ ውሳኔዎች፡ በመጨረሻ፡ ሕገ፡ ተሠርቶ፡ በወጣ፡ ጊዜ፡⁷⁷ አልተጨመሩም፡ ነበረ። እነዚህ፡ የሕግ፡ መሰናዶች፡ (ኮዲራኬሺን) እስቲዘጋጁ፡ ድረስ፡ ጉዳዩ፡ በተቋረጠ፡ ነገር፡ ሕግ፡ (የቀደመ፡ ውሳኔ) መሠረት፡ መወሰን፡ ይኖርበታል። በጉዳዩ፡ የኢትዮጵያ፡ ነገሮችን፡ ከመገምገማችን፡ በፊት፡ በዚህ፡ ጉዳይ፡ ሌሎች፡ አገሮች፡ የያዙዎቸውን፡ አቀራረቦች፡ እስቲ፡ እንመርምር።

ወደሚገኘው፡ (ወደሚገኘው) የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግ፡ አቀራረቦች፡

እንዲቀና፡ (እንዲያመች) ሲባል፡ የፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አቀራረብ፡ የጋራ፡ ልማዳዊው፡ ሕግ፡ (ኮሞን፡ ሎው) አቀራረብና፡ የላቲን፡ አመሪካዊው፡ አቀራረብ፡ ተብሎው፡ ሲጠሩ፡ ወደሚችሉ፡ ሦስት፡ ኮለል፡ ብለው፡ ተለይተው፡ የተመደቡ፡ ዳኛ፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግ፡ ጉዳይ፡ አቀራረቦች፡ ተይዘዋል።

ምንም፡ እንኳ፡ አንዳንድ፡ ወደምህላው፡ ፊታቸውን፡ ቢያዘሩም፡ የብሔራዊ፡ (ፍትሐ)ሕግ፡ አገሮች፡ የሾኑት፡ በትንሹም፡ ሽን፡ በትልቁ፡ ተወላጅነትን፡ የሚገኘው፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግን፡ አድርገው፡ ተቀብለውታል። ለምሳሌ፡ ያቨል፡ የፈረንሳይ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፫፡ “ስለ፡ ሰዎች፡ ሹነታና፡ መብቶች፡ የሚመለከቱ፡ ሕጎች፡ ምንም፡ እንኳ፡ በውጭ፡ አገር፡ የሚቀመጡ፡ ቢሆንም፡ ቅሱ፡ ፈረንሳይ፡ ሰዎችን፡ (ሹሱ) ይዳኛሉ።” ሲል፡ እንዲሁም፡ የፈረንሳይ፡ ግላዊ፡ ኢንቴርናሽናል፡ ሕግ፡ ደንቦች፡ በፈረንሳይ፡ አገር፡ የሚቀመጡ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግ፡ የተወላጅነታቸው፡ ሕግ፡ ነው።⁷⁸ ሲል፡ ያጸናል። የኢጣልያው፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፲፯፡ “የሰዎች፡ አድምና፡ የችሎታ፡ መብት፡ እንዲሁም፡ የቤተሰብ፡ ግንኙነታቸው፡ (ጉዳያቸው) የሚገኘው፡ በሰዎቹ፡ (በራሳቸው) ሕግ፡ ነው።”⁷⁹ ሲል፡ ያትታል። የግሪክም፡ ሕግ⁸⁰፡ የሎንጌሪያ፡ ሕግ⁸¹፡ የባልጌሪያ፡ ሕግ⁸²፡ እንዲሁም፡ የብዙ፡ ሌሎች፡ ኤውሮጳዊ፡ አገሮች፡ እና፡ የብሔራዊውን፡ (ፍትሐ፡ ብሔር) ሕግ፡⁸³ የሚጠቀሙበት፡ አገሮች፡ ሕግ፡ ውጤት፡ ያው፡ ነው።

በተወላጅነት፡ የመጠቀምን፡ ምክንያቶች፡ ስንመረምር፡ ምክንያቶቹ፡ ታሪካዊ፡ ማለት፡ የዝግጅቱን፡ ንድፈ-ሐሳባዊ፡ (ቴዎራቲካል) ጠባይ፡ ሲስተሉ፡ የሚችሉ፡

77 ዲቪድ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ለኢትዮጵያ፡ ፴፮፡ ተለይን፡ ሎው፡ ፈገገው፡ (የተለይን፡ ሕግ፡ መጽሐት) ፳፻፳፮ (፲፱፻፳፫)።
 78 ፕላንየል፡ ትራቲስ፡ እን፡ ሲቪል፡ ሎው፡ (በፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ሳይ፡ ምርምር፡ ቅንጅት፡ ፳፻፳፮፡ (፲፱፻፳፱፡ እንግሊዝኛ፡ ትርጉም) ምርምርን፡ ይመለከታል።
 79 ምክንያታዊ፡ የኢጣልያው፡ የሕጎች፡ ግጭት፡ ደንቦች፡ ፳፮፡ ተለይን፡ ሎው፡ ፈገገው፡ (ተለይን፡ የሕግ፡ መጽሐት) ፳፡ ፳፮ (፲፱፻፲፱) ምርምርን፡ ይመለከታል።
 80 ኒኮሎቶውሎስ፡ የግል፡ ኢንቴርናሽናላዊ፡ ሕግ፡ ባዲሱ፡ የግሪክ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ፳፫፡ ተለይን፡ የሕግ፡ መጽሐት፡ ፳፻፲፱፡ ፳፻፳፮ (፲፱፻፵፱) ምርምርን፡ ይመለከታል።
 81 ድርባንግ፡ ኮንፍሊክት፡ እና፡ ሎውስ፡ እን፡ ሪሰንት፡ ኢስት፡ ፍርገያን፡ ትራቲስ፡ (የሕጎች፡ ግጭቶች፡ በቅርቡ፡ ጊዜ፡ የምሥራቅ፡ ኤውሮጳውያን፡ ሰዎችን)፡ ፳፡ አሜሪካን፡ ጆርናል፡ እና፡ ኮምፓራቲቭ፡ ሎው፡ (የሕግ፡ ማስተያያዥ፡ አሜሪካዊ፡ መጽሐት) ፳፻፳፮፡ ፳፻፳፱፡ (፲፱፻፶፮) ምርምርን፡ ይመለከታል።
 82 ኢቢድ፡ (ከዚያው)።
 83 ሻ፡ ራቤል፡ የሕጎች፡ ግጭት፡ - (እንግሊዝኛ/አመጣጣኛ ጥናት) ኮምፓራቲቭ፡ ስቲዲ፡ ፳፻፲፫-፳፻፲፭፡ (፳፻፡ እትም፡ ፲፱፻፶፮) ይመለከታል። ደግሞም፡ ምክንያታዊ፡ ስፕራ፡ (ኮላይ) ማሳሰቢያ፡ ቀ፡ ፳፱፡ ይመለከታል።

ወይም፡ እንዲያው፡ የሚዳሰሰና፡ የሚጨበጥ፡ ፍሬን፡ የሚሰጡ፡ (ፕራክቲካል) ምክንያቶች፡ ሲኾኑ፡ ይችላሉ = በኢጣልያው፡ ሕግ፡ ላይ፡ አስተውሎውን፡ በመጣል፡ ባደገገገገገ፡ ዓ. ም. ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ጠላቅ፡ የተወላጅነትን፡ ጠላቅተ-ሐሳብ፡ ይዞ፡ መቁየት፡ ከኹለት፡ ምክንያቶች፡ የተነሣ፡ ነው። አንዱ፡ ታሪካዊ፡ ሲኾን፡ ሌላው፡ ፖሊቲካዊ፡ ምክንያት፡ ነው፡ ሲል፡ አንዱ፡ ጸሐፊ፡ አስተያየቱን፡ ሰጠ⁸⁴፡ የተወላጅነቱ፡ ልም፡ እጅግ፡ በበለጥ፡ የዳበረው፡ (የሰማው) በኢጣልያ፡ የመተባበር፡ እንቅስቃሴ፡ ዘመን፡ ማንኛ፡ በተባለው፡ አንድ፡ ኢጣልያኖዊ፡ እጅ፡ እንደኾነ፡ ያመለክታል = የማንኛ፡ ዐይነተኛ፡ የሐሳብ፡ ምርምር፡ ሕግ፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ እንጂ፡ ግዝእታዊ፡ (የምድር፡ ግዛት፡ ስፋት) አይደለም፡ ለተወሰኑ፡ ሰዎች፡ የተሠራ፡ እንጂ፡ ለተወሰኑ፡ የምድር፡ ግዛት፡ አይደለም⁸⁵፡ ነበረ = በሌላ፡ አንጋገር፡ ሲመለከቱት፡ አንድ፡ ሰው፡ የትም፡ ቢቀመጥ፡ (ቢኖር)⁸⁶ ብሔራዊ፡ ሕጉን፡ እንደያዘ፡ ይዞራል፡ ነው = ይኸውና፡ በተለይ፡ ግል፡ ጉዳዮች፡ የሚዳኘው፡ ከምህላዊ፡ ይልቅ፡ ብሔራዊዉ፡ ሕግ፡ ነው = ደራሲው፡ (ሐሳቡን፡ አመንጨው) እንዳመለከተው፡ የፖሊቲካ፡ ምክንያቱ፡ “በሙሶሊኒ፡ ግርጌ፡ ከካያ፡ ዓራት፡ ለበለጠ፡ ጊዜ፡ ከመጠን፡ በላይ፡ ፈንድቆ፡ በነበረው፡ ብሔራዊ፡ (ናጂናሊስቲክ) ሰሜት፡ አብነት፡ እምነቶች፡ (ይክትሪንስ)፡” ላይ፡ የቆመ፡ ነው = እነዚህን፡ አብነታዊ፡ እምነቶችም፡ እንደሚከተለው፡ ከረኻም፡ በትንሹ፡ ከብዙ፡ በጥቂቱ፡ አድርጎ፡ ያጠቃልላቸዋል፡-

“የወጣውን፡ (ውጭ፡ አገር፡ የቬደውን) ተወላጅን፡ ለመዳኘት፡ ያለውን፡ መብቱን፡ አንድ፡ መንግሥት፡ የተወ፡ (የለቀቀ) እንደኾነ፡ የበላይ፡ ገዥ፡ ፈላጭ-ቁራጭ፡ ሥልጣኑን፡ (ሶቬሪይንቲ) አውልቆ፡ መጣል፡ ይኾንበታል፡ እንዲሁም፡ ይህ፡ (ኹነታ) ቢገለበጥ፡ ወይም፡ ቢደደር፡ ተቀባይ፡ አገር፡ ለሱ፡ ያልተሠሩትን፡ ሕጎች፡ የፈጸመበት፡ እንደኾነ፡ አገሩን፡ ትቶ፡ የወጣውን፡ ሰው፡ (ኤሚግራ) መንግሥት፡ የበላይ፡ ገዥ፡ ፈላጭ-ቁራጭ፡ ሥልጣኑን፡ መጣስ፡ ይኾንበታል፤ ለመደምደሚያም፡ አገሩን፡ ለቅቆ፡ የወጣው፡ ሰው፡ ካባት፡ (ከናት) አገሩ፡ ጋራ፡ የሚኖረው፡ ሕጋዊ፡ መተሳሰሪያ፡ ለብሔራዊ፡ ወግና፡ ሥርዐቶች፡ (ኢንቲቲቲይጂንስ) ታማኝነቱን፡ ማዳበሪያ፡ ይኾን፡ ዘንድ፡ ያለውን፡ የሚጨምር፡ ነው።”

እንግዲህ፡ በስተሌላ፡ መንገድ፡ ሲመለከቱት፡ በውጭ፡ አገር፡ የሚኖሩ፡ ኢጣልያውያንን፡ በኢጣልያኑ፡ ሕጎች፡ ማሰሩ፡ (ተጠያቂ፡ ማድረግ) ለኢጣልያ፡ በጣም፡ የሚጠቅማት፡ ነበረ፡ ማለት፡ ነው። በጣልያን፡ አገር፡ ለሚቀመጡ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎችም — መቸም፡ ቀጥረው፡ በጣም፡ ያነሰ፡ ነበረ — እንደዚህ፡ የመሰለ፡ አያያዝ፡ እንደደረገላቸው፡ ዐጸፋው፡ ጠየቀ =

አንዱ፡ ሌላ፡ ደራሲ፡ በግሪክ፡ ሕግ፡ ላይ፡ ምርምሩን፡ ሲጥል⁸⁷፡ ወደ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ ያለም፡ ክፍለ-ሀገሮች፡ የሚወጡ፡ (በኢትዮጵያም፡ ቅሉ፡ ቀጥረው፡ በቂ፡ ጉላት፡ ያለው፡ አሉ) ቀጥረው፡ ከፍ፡ ያለ፡ የግሪክ፡ ተወላጆች፡ ስላሉ፡ እና፡ “በዚ

84 ከላይ፡ ማስገንዘቢያ፡ (ማሳሰቢያ) ቀ. ር፪፡ በምክንያት፡ ገጽ፡ ፳፪።
 85 በስታምቢርግ፡ ኬሲስ፡ አን፡ ከንፍሊክትስ፡ (በግጥሞች፡ ላይ፡ ያሉ፡ ነገሮች) ፩፡ (የገፀገፀ)፡ የማንቲን፡ ገድፈ-ሐሳብ፡ ምርምር፡ ይመለከታል።
 86 ከዚህ፡ ወጣ፡ ያለው፡ ልማድ፡ ሰውየው፡ በሚቀመጥበት፡ አገር፡ (መንግሥት) የሕዝብ ሰላማዊ፡ ሥነ-ሥርዐት፡ (የሕዝብ ጸጥታ) የመንግሥቱ፡ ሕግ፡ እንዲፈጸም፡ በሚያስፈልግበት፡ ብቻ፡ ላይ፡ ነው። እነዚህ፡ የፈረንሳይ፡ ፍትሐ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ እንቀድ፡ ፫፡ “የፖሊስና፡ የሕዝብ ጸጥታ፡ ሕጎች” በግዛቱ፡ ውስጥ፡ ያሉትን፡ ኑዋሪዎች፡ ኹሉ፡ ይዳኛሉ፡ ሲል፡ ያትታል።
 87 ከላይ፡ ማስገንዘቢያ፡ ቀ. ር፪፡ በኒኮሎቶፖውሎስ፡ ገጽ፡ ፳፻፳፭።

ያው ፡ መቀጠሉ ፡ ራስን-ማትረፊያ ፡ (ማዳኛ ፡ ወይም ፡ መጠበቂያ) የተባለውን ፡ የተወላ ጅነቱን ፡ ዝግጅት ፡ (ሲስቴም) ወደ ፡ መተው ፡ ለመምራት ፡ (ለመውሰድ) ከዚህ ፡ የበ ለጠ ፡ በቂ ፡ ገይል ፡ ያለው ፡ ሌላ ፡ ማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ሊኖር ፡ " አይችልም ፡ ሲል ፡ ያትታል = ይህ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የሚኖሩ ፡ ተወላጆችን ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ አቋምን ፡ ለመ ቈጣጠር ፡ የመሻቱ ፡ ጉዳይ ፡ ፖሊቲካዊ ፡ ፍልስፍና ፡ እምነትን ፡ (አይዲዮሎጂ ፡ ወይም ፡ ሐሳብ ፡ ቅንጅትን) ሳያወላውሉ ፡ አጥብቆ ፡ ከመከተሉ ፡ እንኳ ፡ ተቀዳሚነት ፡ አለው = ስምሳሌ ፡ ያኸል ፡ ሓንግሪንና ፡ ባልጊሪያን ፡ በመሰሉ ፡ የሶሻሊስት ፡ መንግሥታት ፡ መካከል ፡ ያሉ ፡ ስምምነቶች ፡ ተወላጅነትን ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መነሻ ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ይዘውታል = አንዱ ፡ ጸሐፊ ፡ በዚህ ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ አስተያየቱን ፡ ሲጥል ⁸⁸ ፡ የተወላጅነቱን ፡ ልም ፡ እንደገና ፡ ማጽደቁ ፡ "የሚያስደንቅ ፡" እና ፡ ከሶሻ ሊስት ፡ ንድፈ-ሐሳብ ፡ ጋራ ፡ የማይሰማግ ፡ ነው ፡ ይላል = "በዚህኛው ፡ ወይም ፡ በዚያኛው ፡ ሶሻሊስት ፡ አገር ፡ ኮምሬድ ፡ (በሶሻሊስት ፡ ወይም ፡ በኮሚኒስት ፡ አገ ሬች ፡ የነፍስ-ወከፍ ፡ ርስ-በርስ ፡ መጠራሪያ ፡ 'ገድዶ ፡' እንደማለት ፡ ቅጽል ፡ ነው) ላይ ፡ የዚህን ፡ ወይም ፡ የዚያኛውን ፡ ሕግ ፡ እንዲፈጸምበት ፡ ማድረጉ ፡ ለጉዳዩ ፡ እግ ባብ ፡ የሌለው ፡ የማያስፈልግ ፡ ትርፍ ፡ ነገር ፡ አይኾንምን" ሲል ፡ ይጠይቃል = ው ጤቱን ፡ "ከቶ ፡ በማይጣሰው ፡ የያንዳንዱ ፡ ሶሻሊስት ፡ መንግሥት ፡ የበላይ ፡ ገዥ ፡ ፈ ላጭ-ቂራጭ ፡ ሥልጣን" መሠረት ፡ ለመግለጥ ፡ ሲቻል ፡ የሚቀመጡባቸው ፡ በሌላ ፡ የሶሻሊስት ፡ አገሮች ፡ ቢኾንም ፡ እንኳ ፡ ቅሉ ፡ ካገር ፡ ውጭ ፡ (ከወሰን ፡ ድንበር ፡ ወዲያ) የሚቀመጡ ፡ ተወላጆችን ፡ ለመቈጣጠር ፡ መሻቱ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ይመስላል ።

ለመጨረሻ ፡ ካገር ፡ ውጭ ፡ የሚቀመጡ ፡ ቅጥራቸው ፡ የበዛ ፡ ተወላጆች ፡ ያሏ ቸው ፡ አገሮች ፡ የዜጎቻቸውን ፡ ግላዊ ፡ አቋም ፡ በተለየም ፡ በጋብቻ ፡ እና ፡ በቤተሰቡ ፡ ረገድ ፡ በባዕድ ፡ የሕግ ፡ ቅንጅት ፡ ከነባዕድ ፡ ሐሳቡ ፡ ይዳኙብናል ፡ ብለው ፡ ሊፈሩ ፡ ይችላሉ = አንዱ ፡ ጸሐፊ ፡ ቢልጂግ ፡ ሆላንድና ፡ ሉካሳንቡርግ ፡ የተወላጅነት ፡ ቅንጅ ትን ፡ (ሲስተም) ⁸⁹ የተከተሉበትን ፡ ምክንያት ፡ ለይቶ ፡ ሲያወጣ ፡ "ብዙ ፡ ምሥራቃዊ ፡ አገሮች ፡ በፍጹም ፡ የተለየ ፡ የጋብቻ ፡ እና ፡ የወላጅ-የልጅ ፡ ዝምድናዎች ፡ አስተ ያየቶች" በላላቸው ፡ ነው ፡ ሲል ፡ ያስተውላል = ምህላውን ፡ በነዚያ ፡ አገሮች ፡ ላደረ ጉት ፡ ዜጎቻቸው ፡ ጥንድ ፡ (ድርብ) ጋብቻ ፡ (በጋሚ) ወይም ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ጉዳይን ፡ ሕጋዊ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የምዕራብ ፡ አገሮች ፡ እንዲቀበሉ ፡ አያስፈልግም ፤ ስለዚህም ፡ ለተለይ ፡ ግላዊው ፡ ሕግ ፡ የሚኾነው ፡ ከምህላዉ ፡ ይልቅ ፡ የተወላጅነቱ ፡ ሕግ ፡ ሊኾን ፡ ማስፈለጉ ፡ እንዲጸና ፡ ሲል ፡ ይተቻል ።

ብዙ ፡ አገሮች ፡ ተወላጅነትን ፡ እንደየተለይ ፡ ግል ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ የተቀበሉበት ፡ እንደዚህ ፡ ለመሰሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ሲሉ ፡ ነው ።

እንግሊዝንና ፡ የተባበረው ፡ የአሜሪካ ፡ መንግሥታትን ፡ ምህላውን ፡ እንደየተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ እንዲቀበሉት ፡ ያደረጉዋቸው ፡ ወይም ፡ የመረዋ ቸው ፡ የዚሁ ፡ ዐይነት ፡ ግምገምቶች ፡ ናቸው = የአንግሎ-አሜሪካ ፡ ሕግ ፡ ግጭቶች ፡ በመዠራሪያ ፡ በሐብር ፡ ይዘጋጁ ፡ (ይውጡ) እንጂ ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ባሉት ፡ ጊዜያቶች ፡ በአሜሪካው ፡ የሕግ ፡ ምሁር ፡ ጆሴፍ ፡ ስቶሪ ⁹⁰ ፡ ጽሑፎች ፡ እጅግ ፡ የላቀውን ፡ የመንቀ

⁸⁸ ከላይ ፡ ማስገንዘቢያ ፡ ቍ. ፳፩ ፡ በድርብገግ ፡ ገጽ ፡ ፻፶፮ ።
⁸⁹ ሜይጂርስ ፡ በግል ፡ እንጥርናፒናላዊ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የቤኔሉክሱ ፡ (ቤልጅግ ፡ ሆላንድና ፡ ሉካሳንቡር ግ ፡ እንድ ፡ ላይ ፡ የሚጠሩበት ነው) ቃል-ቢዳን ፡ ፯ ፡ ሕግን ፡ የግስተያያው ፡ (ማንጣጠሪያው) አሜሪካዊ ፡ መጽሐት ፡ ፩-፯ ፡ (፲፱፻፶፫) ።
⁹⁰ ከላይ ፡ ማስገንዘቢያ ፡ ቍ. ፳፭ ፡ በስቃምበርግ ፡ ገጽ ፡ ፫ ፡ ያለውን ፡ ምርምር ፡ ይመለከታል ።

ሳቀሻ፡ ገይሉን፡ ያገኘው፡ የግዝአታዊነትን፡ ንድፈ-ሐሳብ፡ ተከትሏል። የግዝአታዊነት፡ ንድፈ-ሐሳብ፡ ፍሬ፡ ነገሩ፡ የያንዳንዱ፡ መንግሥት፡ ሕጎቹ፡ በአገሩ፡ ወሰን፡ ከልሎች፡ ውስጥ፡ እንጂ፡ ከዚያ፡ ውጭ፡ አይጸኑም፡ ነው። ሰዎች፡ ብሔራዊ፡ ሕጎቻቸውን፡ ተሸክመው፡ አይንከራተቱም፤ ይልቁንስ፡ የሚኖሩበት፡ አገር፡ ሕጎች፡ ተገዥ፡ ናቸው። እንጂ ። ስለዚህም፡ ዳኚው፡ የተለይ፡ ግላዊው፡ ሕግ፡ ከተወላጅነቱ፡ ሕግ፡ ይልቅ፡ የሰውየው፡ ምህላው — ከዚያው፡ ለመቅረት፡ ዐቅዶ፡ የነበረበቱ፡ ቦታ፡ ማለት፡ ነው — ሕግ፡ ነው ።

ከዚህም፡ በላይ፡ በቅኝ፡ ግዛቶች፡ ውስጥ፡ ካልሆነ፡ በቀር፡ ከሌላው፡ ጋራ፡ ሲመጣጠን፡ ከእንግሊዝ፡ አገር፡ ውጭ፡ የሚቀመጡ፡ እንግሊዛውያን፡ ጥቂት፡ ነበሩ ። በቅኝ፡ ግዛቶችም፡ ውስጥ፡ የሕግ፡ ቅንጅቱን፡ የጨበጠችው፡ ወይም፡ የምትቁጣጠረው፡ እንግሊዝ፡ ነበረች፤ እስፊላፊ፡ መሰሎ፡ በሚታያት፡ ላይ፡ የብሪታንያውን፡ ሕግ፡ በብሪታንያ፡ ተወላጆች፡ ላይ፡ መፈጸሙን፡ ለማረጋገጥ፡ ትችል፡ ነበረ። እንደዚሁም፡ ምህላውን፡ እንደገዥ፡ የተለይ፡ ግላዊው፡ ሕግ፡ በማድረግ፡ የአሜሪካ፡ ግዛቶች፡ (አገሮች፡ ወይም፡ መንግሥቶች) ቀጥረው፡ ከፍ፡ ባለው፡ ከውጭ፡ አገር-መጠች፡ ላይ፡ የቀጥጥር፡ ከንዳቸውን፡ ለማሳረፍ፡ ቻሉ፤ መቸም፡ ዛሬም፡ ቢኾን፡ ቅሉ፡ መደበኛ፡ መኖሪያቸውን፡ ከአገር፡ ውጭ፡ ያደረጉ፡ አሜሪካውያን፡ ጥቂቶች፡ ናቸው ።

ጥቂቱ፡ የላቲን፡ አሜሪካ፡ መንግሥታት፡ የተቀላቀሉ፡ ቅንጅትን፡ ይከተላሉ ። ምህላዎቻቸውን፡ በዚያው፡ ባደረጉ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ላይ፡ የዚያው፡ ያገሩ፡ ሕግ፡ ይፈጸምባቸዋል — እስከዚህም፡ ድረስ፡ የጋራ፡ ልማድ፡ ሕግ፡ (ከዋን፡ ሎው ፣) አቀራረብን፡ ይከተላሉ ። ይኹን፡ እንጂ፡ በሌላ፡ አገሮች፡ መደበኛ፡ መኖሪያቸውን፡ ያደረጉ፡ ተወላጆቻቸውን፡ ግላዊ፡ ግንኙነቶቻቸውን፡ ለመዳኘት፡ የሚጠቀሙበት፡ ብሔራዊ፡ ሕግን፡ ነው ። በቺሌ፡ በኮሎምቢያ፡ በኤኮዋዶር፡ በኮስታሪካ፡ በኤልሳልቫዶር፡ በፔሩ፡ በቪኔዙዊላ፡ እና፡ በሜክሲኮ፡⁹¹ የተያዘው፡ አቀራረብ፡ ጥቂት፡ በመለዋወጥ፡ ይኸው፡ ነው ። ይህ፡ የፍትሕ፡ ብሔራዊ፡ ሕግ፡ አገሮችን፡ ዐላማ፡ (ምንባራቸውን፡ በውጭ፡ አገር፡ ያደረጉ፡ ተወላጆቻቸውን፡ መቁጣጠሩን፡ ማለት፡ ነው ፣) ያከናውናል ።

በግል፡ ኢንቴርናሽናላዊ፡ ሕግ፡ ላይ፡ በንድፍ፡ የቀረበው፡ ረቂቅ፡ ከዐምስት፡ ዓመታት፡ በላይ፡ መደበኛ፡ መኖሪያቸውን፡ በፈረንሳይ፡ አገር፡ ያደረጉት፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ አቋማቸውና፡ የችሎታ፡ መብታቸው፡ በፈረንሳይ፡ ሕግ፡ እንዲዳኝ፡ በማድረግ፡ ሲወርድ፡ ሲዋረድ፡ የመጣውን፡ አቀራረብ፡ የሚያሻሽል፡ ነው ። በሌላ፡ ግንኛቸውም፡ ሰፍራ፡ ምህላዎቻቸውን፡ ያደረጉ፡ ፈረንሳውያን፡ በፈረንሳይ፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግ፡⁹² ተጠያቂ፡ ወይም፡ ተገዢ፡ መኾናቸውን፡ ይቀጥላሉ ።

ቀጥረው፡ ከፍ፡ ያለ፡ ዜጎቹ፡ ምንባራቸውን፡ በውጭ፡ አገር፡ ላደረጉባት፡ አገር፡ እና፡ ቀጥረው፡ ከፍ፡ ያለ፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ መደበኛ፡ መኖሪያቸውን፡ ላቋቋሙባት፡ አገር፡ ምናልባት፡ እንደዚህ፡ ያለው፡ አቀራረብ፡ የሚበጃት፡ ይኾናል ። ቢኾንም፡ በመንግሥታት፡ መካከል፡ ክፋ-ፈቃድን፡ (-ስሜትን) የሚፈጥር፡ እንጂ፡ የሚረዳ፡ አይደለም ፤ እንድ፡ መንግሥት፡ መካካቸውን፡ በውጭ፡ አገር፡ ላደረጉ፡ ዜጎቹ፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕግ፡ የተወላጅነት፡ ሕግ፡ እንዲኾን፡ ያስፈልጋል፡ ብሎ፡ ካመነ በት፡ እንዲያውስ፡ በራሱ፡ ዜጎች፡ ላይ፡ ሊፈጽመው፡ የገለጠውን፡ ቀጥጥር፡ በዜጎቻቸው፡ ላይ፡ ሌሎች፡ መንግሥታት፡ ያንኑ፡ እንዲፈጽሙ፡ መንፈግ፡ አይገባውም ።

91 ናደልማን፡ ዘ፡ ከጥንቲን፡ አፍ፡ ሪቪዢን፡ አፍ፡ ዘ፡ ባስትማንተ፡ ኮድ፡ (የባስትማንተን፡ ሕግ፡ ስለ ማሻሻል፡ ያለው፡ ጣጣ)፡ ያጃ፡ የአሜሪካ፡ የኢንቴርናሽናል፡ ሕግ፡ መጽሔት፡ [፪፻፳፱]፡ (፪፻፳፱) ።
 92 እንቀጽ፡ ፳፯ ።

ዳኚ ፡ የኾነው ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ በኢትዮጵያ ፡

ከዚህ ፡ በፊት ፡ እንደተነገረው ፡ ለተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ የሚኾኑ ፡ ሕጉጋዊ ፡ (በዐ
ዋጅ ፡ የተነገሩ) ውሳኔዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሉም ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ፍር
ዳዊ ፡ ውሳኔዎች ፡ ማለት ፡ አንዳንድ ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረቱ ፡ ተወላጅነት ፡
ነው ፡ እያሉ ፡ ሲበይኑ ፡ ሌሎቹም ፡ ምህላው ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ ሲወሰኑ ፡ በኹለቱም ፡
መንገዶች ፡ ሲጓዙ ፡ ዌይተዋል ። የዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ደራሲ ፡ ላወቃቸው ፡ ጉዳዮች ፡ ከሚኾ
ኑት ፡ ነገሮች ፡ ውስጥ ፡ ኹለት ፡ የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሳኔዎች ፡ ዳኚ ፡ የኾነው ፡
የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ የተወላጅነቱ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ ወሰኑ ። በሺርጂኔላ ፡ እና ፡ በአንቀኒ
ያኒ ፡ መካከል ⁹³ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ኢጣልያዊ ፡ ተገዥ ፡ ኹኖ ፡ ምህላዉ ፡ መቸም ፡ በኢትዮ
ጵያ ፡ የኾነው ፡ ከሚሰቱ ፡ ጋራ ፡ ፍርዳዊ ፡ መለያየት ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲያገኝ ፡ ጠየቀ ፡
(ፈለገ) ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዳተተው ፡ ፍርዳዊ ፡ መለያየት ፡ የተባለው ፡ ወግና ፡ ሥርዐት ፡
ኢኒስቲትዩሽን) በኢትዮጵያዊው ፡ ሕግ ፡ የታወቀ ፡ አይደለም ። ኢጣልያዊው ፡ ሕግ ፡
ሲፈጸም ፡ ይገባል ፡ ሲል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በየነና ፡ ፍርዳዊ ፡ መለያየቱን ፡ አዘዘ ። ኢጣ
ልያዊውን ፡ ሕግ ፡ የፈጸመበት ፡ ምክንያቶች ፡ እንደሚከተሉት ፡ ነበረ ፡-

- (፩) አቤት ፡ ባዩ ፡ ኢጣልያዊ ፡ ተገዥ ፡ ስለነበረ ፤
- (፪) መልስ ፡ ሰጪዋም ፡ ኢጣልያዊት ፡ ተገዥ ፡ ስለነበረች ፤
- (፫) ጋብቻው ፡ የተከበረውና ፡ የተፈጸመው ፡ ኢጣልያዊው ፡ ሕግ ፡ በሚፈቅደው ፡
መሠረት ፡ ስለነበረ ፤
- (፬) ለፍርዳዊ ፡ መለያየት ፡ የሚኾን ፡ ውሳኔ ፡ በኢትዮጵያዊው ፡ ሕግ ፡ ውስጥ ፡
ሰላጠነበረ ፤ እና ፡
- (፭) ኢትዮጵያዊ ፡ ሕግ ፡ ለጉዳዩ ፡ የሚያገለግል ፡ አንዳች ፡ ውሳኔ ፡ ባላደረገበት ፡
ላይ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ መካከል ፡ በሚነሡት ፡ ነገሮች ፡ የውጭ ፡ አገር ፡
ሕግ ፡ ልሞችን ፡ በግብር ፡ ላይ ፡ ማዋሉ ፡ የኢትዮጵያው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡
ልማድ ፡ ስለነበረ ፡ ነው ።

ይህ ፡ ምርምር ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ምህላዉን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አድርጎ ፡ የነበረ ፡ ሰው ፡
መኾኑን ፡ ህልው ፡ ችላ ፡ ይለዋል ፤ ከዚያም ፡ በላይ ፡ የውሳኔው ፡ ውጤት ፡ ለኢትዮጵያ ፡
ዜጎች ፡ የማይገኘው ፡ መድኃኒት ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ አገኘ ፡ ነው ።

ሌላ ፡ እንደዚሁ ፡ ያለ ፡ ውጤት ፡ ያገኘው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ባለጉዳይ ፡ ወገኖቹ ፡ ምህ
ላዋቸውን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አድርገው ፡ በነበሩት ፡ የግሪክ ፡ ዜጎች ፡ ካትሶውሊስ ፡ ከካት
ሶውሊስ ፡ ጋራ ⁹⁴ ተነሥቶ ፡ በነበረው ፡ ላይ ፡ ነው ። ከድታው ፡ ከመኼዱ ፡ የተ
ነጣ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ፍቺን ፡ ፈለገ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተከራካሪ ፡ ወገኖቹ ፡ ብሔራዊ ፡
ሕግ ፡ መሠረት ፡ ሲወሰን ፡ ይገባል ፡ ሲል ፡ በየነና ፡ በግሪኩ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡
ሕግ ፡ የተመሠረተ ፡ ፍቺን ፡ አዘዘ ። አንድሪያምጋናና ፡ ከአንድሪያምጋናና ፡ ጋራ ⁹⁵ ፡
እና ፡ ዜርቮስ ፡ ከዚርቮስ ፡ ጋራ ⁹⁶ በነበሩት ፡ ነገሮች ፡ በኢትዮጵያዊው ፡ ሕግ ፡ (ባለጉ
ዳይ ፡ ወገኖች ፡ ምህላዋቸውን ፡ ከዚሁ ፡ ያደረጉ ፡ ነበሩ) እና ፡ በተወላጅነታቸው ፡ ሕጉ ፡

93 ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ቍ. ፪፻፩/፱ ።
94 ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ቍ. ፪፻፶/፱፩ ።
95 ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ቍ. ፪፻፵፩/፱፪ ።
96 ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ቍ. ፪፻፶፪/፱፪ ።

መካከል ፡ ግጭት ፡ ሰላልነበረ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ አላብላላውም ፡ ከውሳኔም ፡ አልደረሰበትም ፤ በዚህኛው ፡ ሾን ፡ በዚያኛው ፡ መንግሥት ፡ በኹለቱም ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ቢሾን ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ፍቺን ፡ ለማግኘት ፡ ባለመብት ፡ ነበረና ፡ እነዚህ ፡ ነገሮች ፡ የፍትሕ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ ከጸናበት ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ የተወሰኑ ፡ ነገሮች ፡ መሾናቸውን ፡ እንዲገነዘቡት ፡ ያስፈልጋል ፡ ከዚህ ፡ ግርጌ ፡ እንደምናየው ፡ በሕጉ ፡ (ኮዳ) መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ፍቺን ፡ ለመወሰን ፡ ሲባል ፡ ፍርዳዊ ፡ ሥልጣንን ፡ አያጠልቁም ፡ (አይዙም) ።

በስተሌላ ፡ በኩል ፡ ደግሞ ፡ የንጉሠ-ነገሥት ፡ ጠቅላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በኹለት ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ምህላው ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ይሾን ፡ ዘንድ ፡ ወስኗል ። በዮሐንስ ፡ ፕራታ ፡ እና ፡ በወ/ት. ጸጋይነሽ ፡ መኩንን ፡ መካከል ፡⁹⁷ በተነሣው ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ያጋጠመው ፡ ሾነታ ፡ ምህላዉን ፡ በኢትዮጵያ ፡ እንዳደረገ ፡ የሞተ ፡ የኢጣልያ ፡ ዜጋ ፡ ጉዳይን ፡ ነበረ ። በኢጣልያ ፡ አገር ፡ ሚስት ፡ አግብቶ ፡ ከሷ ፡ የተወለዱ ፡ ልጆችን ፡ የተወ ፡ ሰው ፡ ነበረ ። ካንዲት ፡ ኢትዮጵያዊት ፡ ጋራም ፡ ዐብሮ ፡ ኑሮ ፡ ከሷ ፡ ደግሞ ፡ በኢጣልያዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ከሕግ ፡ ውጭ ፡ (ዲቃላ) የሚቈጠሩ ፡ ልጆችን ፡ ተወ ። በኢጣልያዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ዲቃሎች ፡ (ከማእሰራ-ጋብቻ ፡ ውጭ ፡ የተወለዱ ፡) ካባታቸው ፡ ለመውረስ ፡ አይችሉም ። በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሕግ-ውጭ ፡ ልጅነት ፡ ፅንሰ-ሐሳብ ፡ (ኮንሴፕት) ከቶ ፡ ያልታወቀ ፡ ነው ። አባትነት ፡ እስከታወቀ ፡ ድረስ ፡ በዚህ ፡ ጉዳይም ፡ ላይ ፡ አባትነት ፡ ታውቆላቸው ፡ ነበረ ፡ ልጆች ፡ ሹሉ ፡ ካባታቸው ፡ እኩል ፡ ይካፈላሉ ። ኢጣልያዊው ፡ ሕግ—የተወላጅነቱ ፡ ሕግ ፡ ማለት ፡ ነው— ከሥራ ፡ ላይ ፡ ቢውል ፡ ኑሮ ፡ ኢጣልያዊ ፡ ልጆቹ ፡ ብቻ ፡ ይወርሱ ፡ ነበረ ። ኢትዮጵያዊው ፡ ሕግ— የምህላዉ ፡ ሕግ ፡ ማለት ፡ ነው— ከሥራ ፡ ላይ ፡ ሲውል ፡ ልጆቹ ፡ የሾኑት ፡ ሹሉ ፡ ኢጣልያውያንና ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እኩል ፡ ይካፈላሉ ። የንጉሠ-ነገሥት ፡ ጠቅላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምህላው ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ነው ፡ ሲል ፡ ወስኖ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ ሕግ ፡ እንዲፈጸም ፡ አደረገ ። የፍርዱ ፡ እንግሊዝኛው ፡ ብሂል ፡ የሚከተለውን ፡ ይገልጣል ፡-

“እነሆ ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ የጃቹ ፡ የተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በሞተበት ፡ ጊዜ ፡ የነበረው ፡ የምህላዉ ፡ ሕግ ፡ ሊሾን ፡ ይችላል ። ከነዚህ ፡ ሹለቱ ፡ ሕጎች ፡ የትኛውን ፡ እንደሚከተሉ ፡ የሚነድቅ ፡ ሥሩዕ ፡ (በፓርላሜንት ፡ የወጣ ፡ ሕግ) በኢትዮጵያ ፡ ካለመኖሩም ፡ በላይ ፡ (ከዚህ ፡ ቀደም) የተቈረጡት ፡ ነገሮች ፡ እንደኛውን ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ሌላውን ፡ በመከተል ፡ የጸኑ ፡ አልበነረም ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ የቅርቡ ፡ ጊዜ ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ሕግ ፡ ፍልስፍና ፡ አዝማሚያ ፡ ወደ ፡ ምህላው ፡ ሕግ ፡ አጋድሷል ። በኛ ፡ አስተያየት ፡ የምህላው ፡ ሕግ ፡ የቀድሞ ፡ ተወላጅነቱን ፡ ሳይለቀቅ ፡ ምንባሩን ፡ በተለየ ፡ አገር ፡ ባቋቋመ ፡ ሰው ፡ የተቀሰቀሰ ፡ ፍርዳዊ ፡ ሹነታዎችንና ፡ ግንኙነቶችን ፡ ለመጻኘት ፡ በይበልጥ ፡ በቂና ፡ ተገቢ ፡ ነው ፡ ስለዚህም ፡ የምህላው ፡ ሕግ ፡ የግል ፡ አቋም ፡ ጉዳዮችን ፡ ሹሉ ፡ የሚዳኝ ፡ ሕግ ፡ እንዲሾን ፡ ይገባል ፡ ስንል ፡ እናስባለን ።”

ይህን ፡ ነገር ፡ ተከትሎ ፡ አልፍራዶ ፡ ፓስቶሪ ፡ ከሚሰስ ፡ አስላኒዲስና ፡ ጆርጅ ፡ አስላኒዲስ ፡ ጋራ ፡⁹⁸ በነበረው ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ይሾው ፡ ተፈጽሞበት ፡ በባልና ፡ ሚስት ፡

97 ፡ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቍ. ፪፻፳፮/፵፱ ።
 98 ፡ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቍ. ፪፻፳፮/፵፯ ።

መካከል ፡ የንብረት ፡ መብቶች ፡ ጉዳይ ፡ በተወላጅነቱ ፡ ሕግ ፡⁹⁹ ከመዳኘቱ ፡ ይልቅ ፡ በጋብቻው ፡ ምህላው ፡ ሕግ ፡ ይዳኛል ፡ ሲባል ፡ ተበየን ።

በተለየም ፡ የፕራታ ፡ ነገር ፡ ውጤት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ምህላውን ፡ እንደተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ማድረጉን ፡ ለገሊጊ ፡ ሚዛን ፡ ተሰማሚነቱንና ፡ ተገቢነቱን ፡ ከለል ፡ አድርጎ ፡ ያሳያል ። ምህላዎቸውን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያደረጉ ፡ ቊጥራቸው ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ እሱ ፤ ኢትዮጵያ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎችን ፡ በጣም ፡ ደገና ፡ አድርጋ ፡ ስለምታስተናብርም ፡ አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ በትውልድ ፡ አገራቸው ፡ ሊያገኙ ፡ ከሚችሉት ፡ ዕድሎች ፡ የሚበልጥ ፡ በሚቀርቡላቸው ፡ በዚህች ፡ አገር ፡ ብዙ ምቹ ፡ ዘመን-ኑሮዎቻቸውን ፡ (ሕይወታቸውን) በዚህ ፡ ለማሳለፍ ፡ መምረጥ ፡ ችለዋል ። ቀደም ፡ ብለን ፡ እንዳየነው ፡ በኢትዮጵያውያንና ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ መካከል ፡ ያሉት ፡ ሕጋዊ ፡ ልዩነቶቹ ፡ ጥቂቶች ፡ ናቸው ፡ ምህላዎቻቸውን ፡ በሌላ ፡ አገሮች ፡ ያደረጉ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዜጎች ፡ ቊጥር ፡ በጣም ፡ ያነሰ ፡ ነው ። ምህላዎቻቸውን ፡ በዚህ ፡ ያደረጉት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ሕይወታቸውን ፡ በዚህ ፡ ይኖራሉ ፡ በሙያ ፡ ተግባራቸው ፡ ይሰማራሉ ፡ በዚህ ፡ አገር ፡ አግብተው ፡ ይወልዳሉ ፡ ይከብዳሉም ። የነዚህን ፡ ሰዎች ፡ እቋምና ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ሀብታቸውን ፡ ውርስ ፡ በማደላደል ፡ (በመመጠን) እና ፡ በመቁጣጠር ፡ ኢትዮጵያ ፡ አውራ ፡ (ብርቱ) ጥቅም ፡ አላት ። አህጉራዊው ፡ ኤውሮጳ ፡ ተወላኝነትን ፡ እንደግል ፡ የተለይ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የቁጠረበት ፡ አውራ ፡ ምክንያት ፡ በዚያው ፡ ምህላዎቻቸውን ፡ ካደረጉት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ቊጥር ፡ ይልቅ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የሚቀመጡ ፡ ቊጥራቸው ፡ በጣም ፡ የበዛ ፡ የራሳቸው ፡ ዜጎች ፡ ስላሏቸው ፡ የዜጎቻቸውን ፡ እቋም ፡ ለመቁጣጠር ፡ ስለፈለጉ ፡ ነው ። በሌላ ፡ አንጋገር ፡ የሚዳኘው ፡ ሕግ ፡ ደንብ ፡ ተቀርፆ ፡ የሚወጣው ፡ በምንም ፡ ዐይነት ፡ ባላነሰ ፡ አኳኋን ፡ ያንኑ ፡ ደንብ ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ በሚያውለው ፡ አገር ፡ ጥቅም ፡ መሠረት ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ነው ። ኢትዮጵያ ፡ ጥቅሙዋን ፡ ልትጠብቅ ፡ ያስፈልጋል ፡ ስለዚህም ፡ ምህላውን ፡ እንደተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ልታደርገው ፡ ይገባል ። ቀደም ፡ ብሎ ፡ እንደተገለጠው ፡ በፍትሕ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ምህላው ፡ በቀላሉ ፡ ይለያል ፤ እንዲህ ፡ ከሾነ ፡ ዘንድም ፡ ከምህላው ፡ ይልቅ ፡ ተወላጅነትን ፡ መለየቱ ፡ ይቀላል ፡ በማለት ፡ ተወላጅነት ፡ እዲመረጥ ፡ እይገባም ። ከረዥሙ ፡ በትንሹ ፡ ከብዙው ፡ በጥቂቱ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩን ፡ ለማጠቃለል ፡ የተለይ ፡ ግላዊው ፡ ሕግ ፡ ሰውየው ፡ ተወላጅ ፡ ከሾነበቱ ፡ ይልቅ ፡ ምህላውን ፡ ያደረገበቱ ፡ በታ ፡ ሕግ ፡ እንዲሹን ፡ ማስፈለጉን ፡ የኢትዮጵያው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ እንዲያጸኑ ፡ አነሆ ፡ ሐሳብ ፡ ቀርቧል ።

እንደፍቺ ፡ የመሰለውን ፡ የቤተ-ሰብ ፡ እቋም ፡ ጉዳዮችን ፡ ለመወሰን ፡ የኢትዮጵያው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የፍርድ ፡ ሥልጣንን ፡ ስለሚያገኙበት ፡ አኳኋን ፡ የሚናገር ፡ ዐብሮ ፡ የሚዘምት ፡ እኩል ፡ የሾነ ፡ ተጫፋሪ ፡ ጉዳይ ፡ አለ ። ከተከራካሪ ፡ ወገኖቹ ፡ አንዱ ፡ ምህላውን ፡ ከዚህ ፡ ያደረገ ፡ ካልሾነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ-ቤቶቹ ፡ የፍርድ ፡ ሥልጣንን ፡ እንደማያገኙ ፡ ተወስኗል ። ሐሎክ ፡ ከሐሎክ ፡ ጋራ¹⁰⁰ ፡ በተነሣው ፡ ነገር ፡ ፍቺን ፡ ፈላጊው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አየር ፡ መንገድ ፡ የተቀጠረ ፡ አሜሪካዊ ፡ ነበረ ። ከዚህ ፡ የነበረው ፡ ለተወሰነ ፡ የውል ፡ ዘመን ፡ ሹኖ ፡ ምህላው ፡ በተባበረው ፡ (አ.) መንግሥታት ፡ አላባማ ፡

⁹⁹ በዚያ ፡ ነገር ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖቹ ፡ ምህላዎቻቸውን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አድርገው ፡ እንዳልነበረ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማግኘቱን ፡ ይገነዘቧል ። ከላይ ፡ ማስገንዘቢያ ፡ ቊ. ጃጃ ፡ ያለውን ፡ ምርምርና ፡ ዐጃቢ ፡ ጽሑፉን ፡ ይመለከታል ። በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕጉ ፡ መሠረት ፡ አሹን ፡ ምህላዎቻቸውን ፡ ከዚህ ፡ ያደረጉ ፡ ሹነው ፡ ይገኛሉ ።

¹⁰⁰ ፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቊ. ዩፕሪ/ፕ ።

ግዛት፡ ውስጥ፡ ነበረ ። በአላባጣ፡ ሕግ፡ መሠረት፡ የፍቺ፡ ውሳኔን፡ ለማግኘት፡ ቢያንስ፡ ያንድ፡ ዓመት፡ ባንዱ፡ አገር፡ መቀመጡ፡ ለፍርድ፡ ቤቶቹ፡ ፍርዳዊ፡ ሥልጣንን፡ ለማስጠለቅ፡ በቂ፡ ነው፡ ሲል፡ ተከራካሪ ። የንጉሠ-ነገሥት፡ ጠቅላይ፡ ፍርድ፡ ቤቱም፡ በፍጹም፡ ተገቢና፡ ትክክለኛ፡ በሆኑ፡ አካላትን፡ በኢትዮጵያ፡ የአላባጣ፡ ፍርድ፡ ቤቶች፡ ለጉዳዩ፡ አስፈላጊ፡ ያይደሉ፡ ትርፍ፡ ነገሮች፡ ናቸው፡ ሲል፡ በየነ ። መቀመጥን፡ እንደፍቺ፡ ፍርዳዊ፡ ሥልጣን፡ መሠረት፡ የሚያደርግ፡ በፓርላሜንት፡ የወጣ፡ ሕግ፡ ከሌለ፡ ዘንጻ፡ ለፍርድ፡ ቤቱ፡ ሲባል፡ ቢያንስ፡ ከተከራካሪ፡ ወገኖቹ፡ አንዱ፡ ምህላ ዉን፡ በኢትዮጵያ፡ ያደረገ፡ እንዲሆን፡ ያስፈልገዋል፡ ሲል፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ በየነ ። ከዚህም፡ የተነሣ፡ አቤቱታውን፡ ሳይቀበሉ፡ እንዲዘጋ፡ ተደረገ ። ፍርድ፡ ቤት፡ አቤት፡ ባዩን፡ ምህላዉን፡ በኢትዮጵያ፡ አድርጎ፡ ባላገኘበት፡ በኮኪኖስ፡ እና፡ በኮኪኖስ፡ መካከል፡¹⁰¹ በተነሣው፡ ነገርም፡ እንደዚሁ፡ ካለ፡ ውጤት፡ ላይ፡ ተደረሰ ። ባያሌ፡ ሌላ፡ ነገሮች፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ ፍርዳዊ፡ ሥልጣንን፡ ለማያዝ፡ ቢያንስ፡ ከተከራካሪ፡ ወገኖቹ፡ አንዱ፡ ምህላዉን፡ በዚህ፡ ያደረገ፡ መኾን፡¹⁰² አለበት፡ ሲል፡ ደጋግሞ፡ አረጋግጧል ። በሕጉ (ኩዳ) መሠረት፡ ጋብቻው፡ እስተቋየበት፡ ድረስ፡¹⁰³ የሚሰጥቱ ምህላው፡ የባልየውን፡ ስለሚከተል፡ አኹን፡ ባልየው፡ ምህላዉን፡ በኢትዮጵያ፡ ያደረገ፡ ሰው፡ እንዲሆን፡ የሚገባ፡ መኾኑ፡ መገለጥ፡ ያስፈልገዋል ። ፍርድ፡ ቤቶቹ፡ ፍርዳዊ፡ ሥልጣንን፡ የሚያገኙት፡ በምህላው፡ መሠረት፡ ብቻ፡ ስለሆኑ፡ እና፡ ምህላው፡ የተለይ፡ ግላዊ፡ ሕጉ፡ መሠረት፡ የሚኾን፡ ስለሚመስል፡ በፍቺ፡ ክሶች፡ የሚያገለግለው፡ ኢትዮጵያዊው፡ ሕግ፡ ብቻ፡ መኾኑ፡ ከዚሁ፡ ይከተላል ።

ደግሞም፡ ይህ፡ እንደዚህ፡ እንዲሆን፡ ያስፈልገበቱ፡ የሥነ-ሥርዐት፡ (ፕሮሴዱራል) ምክንያት፡ ነው ። በፍትሕ፡ ብሔሩ፡ ሕግ፡ ውሳኔዎች፡ መሠረት፡ የፍቺ፡ ነገሮች፡ ገና፡ ሲነሡ፡ (ሲወጡት) በፍርድ፡ ቤቶች፡ ከመሰማታቸው፡ ይልቅ፡ በመዠመሪያ፡ በቤተ-ሰቡ፡ ገላጋዮች፡ (በቤተ-ዘመዱ፡ ሽምግልና፡ ጻዎች) እንዲታዩ፡ ይገባል ። ከጋብቻ፡ የሚነሡ፡ ችግሮች፡ መዠመሪያ፡ ለቤተ-ሰቡ፡ ገላጋዮች፡ ሲቀርቡ፡ ሲገባ¹⁰⁴፡ እንግዲህ፡ የፍርድ፡ ቤቱ፡ ተግባር፡ ፍቺ፡ ተነግሮ፡ (ተወሰኖ) ወይም፡ አልተነገረ፡ መኾኑን፡¹⁰⁵ መወሰን፡ ነው ። በወ/ሮ. ዠማነሽ፡ አማራ፡ እና፡ በአቶ፡ ተፈራ፡ ወልደ-ዐማኑኤል፡ መካከል፡¹⁰⁶ በተነሣው፡ ነገር፡ ጠቅላይ፡ ንጉሠ-ነገሥት፡ ፍርድ፡ ቤቱ፡ እንደገለጠው፦

“ፍቺውን፡ በሚመለከተው፡ ጉዳይ፡ ረገድ፡ ፍትሕ፡ ብሔሩ፡ ሕግ፡ ሲፈጽሙባቸው፡ የሚገቡን፡ አንዳንድ፡ ደንቦችን፡ መሥርቷል ። ከኹሉ፡ አስቀድሞ፡ በጋብቻ፡ ኑሮዎቻቸው፡ ባበሮቹ፡ (በተጋቡት፡ ሰዎች) መካከል፡ የሚነሡትን፡ ችግሮች፡ ኹሉ፡ የሚያቀርቡባቸው፡ የቤተ-ሰብ፡ ገላጋዮች፡ ተብለው፡ የሚጠሩ፡ የሰዎች፡ እከባ፡ እካልን፡ ፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕጉ፡ አቋቁሙባል ። . . . የፍቺ፡ ጥያቄ፡ መቅረብ፡ የሚገባው፡ ለቤተ-ሰቡ፡ ገላጋዮች፡ ነው ። የፍቺው፡ ጥያቄ፡ ለቤተ-ሰቡ፡ ገላጋዮች፡ እስተቀረበበት፡ ጊዜ፡ ድረስና፡ እነሱም፡ ውሳኔያቸውን፡ እስተሰጡበት፡ ጊዜ፡ ድረስ፡ ለፍቺ፡ የሚ

101 ፍትሕ፡ ብሔር፡ ነገር፡ ቱ. ፪፻፸፮/፺፪ ።
 102 ከላይ፡ ግብንገዘቢያ፡ ቱ. ፳፫፡ ፳፫፻፳፯፡ ከአንቀጫ፡ ጋራ ። ከላይ፡ ግብንገዘቢያ፡ ቱ. ፳፫፡ ካት ሰውሲስ፡ ከካትሰውሲስ፡ ጋራ ። ከላይ፡ ግብንገዘቢያ፡ ቱ. ፳፮፡ አንድሪያም፡ ጋራ ። ከአንድሪያም፡ ጋራ ። ከላይ፡ ግብንገዘቢያ፡ ቱ. ፳፮፡ ዜርኮስ፡ ከዚርኮስ፡ ጋራ ።
 103 የኢትዮጵያ፡ ፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፪፻፳፱ ።
 104 የኢትዮጵያ፡ ፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፪፻፳፮ - ፪፻፳፭ ።
 105 የኢትዮጵያ፡ ፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ አንቀጽ፡ ፪፻፳፱ ።
 106 ፍትሕ፡ ገሔር፡ ይግባኝ፡ ቱ. ፪፻፳፱/፳፮ ።

ኾን ፡ ምንም ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የለውም ። ይኹን ፡
 እንጂ ፡ በገላጋዮቹ ፡ ፍቺ ፡ መነገሩን ፡ ወይም ፡ አለመነገሩን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 ለመወሰን ፡ ይችላል ።¹⁰⁷

ሕጉ ፡ (ፍትሐ ፡ ብሔሩ) ምህላዎቻውን ፡ በዚሁ ፡ ላላደረጉ ፡ ሰዎች ፡ ልዩ ፡ እያያዝ ፡
 እንዲያገኙ ፡ ምንም ፡ ዐይነት ፡ ውሳኔ ፡ አልሠራም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ለነሱ ፡ ሲል ፡ ከተ
 ለመደው ፡ ተለይቶ ፡ የወጣ ፡ ነገርን ፡ (ልዩ ፡ አስተያየትን) በሕጉ ፡ ውስጥ ፡ ሰክቶ ፡
 (ከትቶ) ሊያነብ ፡ አይገባውም ። የቤተ-ሰብ ፡ ገላጋዮችን ፡ መመደብ ፡ (መሾም) ወይም ፡
 የቤተ-ሰብ ፡ ገላጋዮች ፡ በሌሉበት ፡¹⁰⁷ ነገሩን ፡ መስማት ፡ መቀጠል ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡
 ከአእምሮ ፡ ሚዛን ፡ የራቀ ፡ ጉዳይ ፡ ይኾንበታል ። በኪኒኖስ ፡ ከኮኖስ ፡ ጋራ ፡¹⁰⁸ በተነ
 ጣው ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንደገለጠው ፡ እንደዚህ ፡ ያሉት ፡ ሰዎች ፡ የፍቺ ፡ ጥያቄያ
 ቸውን ፡ ለምህላዎቻው ፡ (ለቀበሌዎቻቸው) ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ማቅረቡ ፡ ለአእምሮ ፡ ሚ
 ዛን ፡ የሚሰማማ ፡ ነው ።

ከብዙው ፡ በጥቂቱ ፡ ከረዥሙ ፡ በትንኹ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩን ፡ ለማጠቃለል ፡ ባልየው ፡
 ምህላዉን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያደረገ ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቶቹ ፡ የፍቺ ፡ አቤቱታ ፡
 አይሰሙም ፤ ባልየው ፡ ምህላዉን ፡ ከዚሁ ፡ ያደረገ ፡ ሰው ፡ ከኾነ ፡ ግን ፡ ሚስቲቱም ፡
 በዚሁ ፡ እንደኾነች ፡ ይገነዘባል ። በኢትዮጵያ ፡ ፍቺ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከመታየት ፡
 ይልቅ ፡ በቤተ-ሰብ ፡ ገላጋዮች ፡ ሊታይ ፡ ይገባዋል ። ዕርግጥ ፡ ነው ፡ የቤተሰብ ፡ ገላጋ
 ዮች ፡ ነገሩን ፡ (ቋሚውን) ኢትዮጵያዊ ፡ ሕግ ፡ ከሥራ ፡ ላይ ፡ እንዲያውሉት ፡ ይገባል ።
 በፍቺ ፡ ክስ ፡ ጉዳዮች ፡ መደበኛ ፡ መኖሪያቸውን ፡ በዚሁ ፡ ባደረጉ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡
 ሰዎች ፡ መካከል ፡ ፍርድ ፡ ቤቶቹ ፡ ተወላጅነትን ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡
 አድርገው ፡ የተቀበሉት ፡ እንደኾነ ፡ የቤተ-ሰብን ፡ ገላጋዮች ፡ ማለፍ ፡ ይኖርባቸዋል ።
 ፍርድ ፡ ቤቶቹም ፡ እንደዚያ ፡ እንዲያደርጉ ፡ የሚያስፈልግበትን ፡ ምክንያት ፡ ማየትም ፡
 አዳጋች ፡ ነው ፤ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ለተገለጡት ፡ ምክንያቶች ፡ ሲባል ፡ ምህላዎቻውን ፡
 በዚሁ ፡ ያደረጉ ፡ ሰዎች ፡ ለተወላጅነታቸው ፡ ሕግ ፡ ተዳኝ ፡ ከመሾናቸው ፡ ይልቅ ፡
 ለኢትዮጵያው ፡ ሕግ ፡ ተገዥ ፡ እንዲኾኑ ፡ ያስፈልጋል ። ይህን ፡ አቀራረብ ፡ የተከተሉት ፡
 እንደኾነ ፡ በፍቺ ፡ ክስ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሕግን ፡ የመፈጸሙ ፡ ጣጣ ፡ አይኖ
 ርም ። እንግዲህ ፡ ለፍቺ ፡ ጉዳይ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ሊኖር ፡ የሚችለው ፡ በምህላው ፡
 መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በሕጉ ፡ (ኮዱ) መሠረትም ፡ ፍቺ ፡ ሲነገር ፡ ወይም ፡ ሊወሰን ፡
 የሚገባው ፡ በፍርድ ፡ ቤቶቹ ፡ ከመሾኑ ፡ ይልቅ ፡ በቤተ-ሰብ ፡ ገላጋዮች ፡ ነው ።

¹⁰⁷ ይኹን ፡ እንጂ ፡ ባንዳንድ ፡ ሽኩቻዎች ፡ የቤተ-ሰብ ፡ ገላጋዮችን ፡ መሾም ፡ የሚወስዱ ፡ ፍሪን ፡ የማይ
 ሰጥ ፡ መሰሉ ፡ በሚታይበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍቺውን ፡ ሊወሰን ፡ ይችላል ። ፎርቲ ፡ ከፎርቲ ፡
 ጋራ ፡ ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ነገር ፡ ቀ. ፡ ፩፻፸፱/፶፮ ። በዚያ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ከተከራካሪ ፡ ወገኖቹ ፡ አንዱ ፡
 እድራቸው ፡ ጠፍቶ ፡ ነበረ ፡ ጠቅላይ ፡ የንጉሡ-ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገላጋዮቹ ፡ ድምፅ ፡ ብልጫ ፡
 ፍቺውን ፡ በመንፈጋቸው ፡ ተሳስተው ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡ የበየነበቱን ፡ ዜጅ ፡ ከዚጅ ፡ ጋራ ፡ የነበረውን ፡
 ፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ይግባኝ ፡ ቀ. ፡ ፩፻፹፩/፶፮ ፡ ይመለከታል ። ስለዚህ ፡ ፍቺውን ፡ የፈቀደውን ፡
 ያነሰ ፡ ድምፅ ፡ መግለጫ ፡ አደረተ ።

¹⁰⁸ ከላይ ፡ ማስገንዘቢያ ፡ ቀ. ፡ ፩፻፩ ።

መደምደሚያ ።

በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ተወላጅነትን ፣ ምህላውን ፣ (ምንባርን/መደበኛ ፡ ሙናሪያን/መካንን) እና ፡ ዳኚ ፡ የኾኑ ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግን ፡ የሚመለከቱን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ለመመራመር ፡ ተሞክሯል ። ያ፲፱፻፴ ፡ ዓ. ም. ተወላጅነት ፡ ሕግ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጅነትን ፡ የሚያስገኙትንና ፡ የሚያሰጡትን ፡ ግዴታዎችንና ፡ ኹነታዎችን ፡ ይነድቃል ። የፍትሕ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ የምህላውን ፡ ፍች ፡ አወሳሰን ፡ (ትርጉም) በጉልህ ፡ ከልሎ ፡ (ወስኖ) ፡ ከዚህ ፡ የሚቀመጡና ፡ የተግባር ፡ ስምሪታቸውን ፡ ወይም ፡ የሥራ ፡ ስምሪታቸውን ፡ በዚህ ፡ ያደረጉ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ በመጪው ፡ ሰዓት ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያን ፡ ለቅቆ ፡ ለመኘድ ፡ ጉልህ ፡ የኾነ ፡ ዐሳብ ፡ ከሌላቸው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነባሮች ፡ (መደበኛ ፡ ኑዋሪዎች) ኹነው ፡ የሚቋጠሩ ፡ የመኾናቸውን ፡ ሕጉን ይወጡ ፡ ዕቅድ ፡ ኮለል ፡ አድርጎ ፡ ያሳያል ። ምንባራቸውን ፡ በዚህ ፡ ያደረጉትን ፡ ቀጣይ ፡ ከፍ ፡ ከማለቱ ፡ ጋራ ፡ ሲያስተያይቅ ፡ ለአእምሮ ፡ ሚዛን ፡ በጣም ፡ ተገቢና ፡ ማለፊያ ፡ የኾነው ፡ የቅርቡ ፡ ጊዜ ፡ ውሳኔዎች ፡ አዝማሚያ ፡ ምህላውን ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ወደሚደረግበት ፡ መንገድ ፡ መኾኑን ፡ ያመለክታል ። የተለይ ፡ ግል ፡ ኢንቴርናሽናላዊ ፡ ሕግ ፡ በሚዘጋጅበት ፡ (ኮዲፋይድ) ሰዓት ፡ ምንባር ፡ የተለይ ፡ ግላዊ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ መኾኑን ፡ የሚያሳይ ፡ ውሳኔ ፡ በሕግ ፡ መሰናዶው ፡ (ኮዲፊኬሽን) ውስጥ ፡ እንዲጨመርበት ፡ ያስፈልጋል ።

